

Diss.

3154

15

DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
REBIS FEUDALIBUS

2 V A M
DEO OPT. MAX.
ANNVENTE

EX DECRETO ET AVCTORITATE MA-
GNIFICI AC NOBILISSIMI IN ILLVSTRI
JVLIA JCTORVM ORDINIS
SVB PRÆSIDIO
NOBILISSIMI ATQVE EXCELLEN-
TISSIMI VIRI

DN. IOHANNIS EICHELII IC^{TI},
PANDECTARVM PROFESSORIS CE-
LEBERRIMI, FACVLTATIS JVRIDICÆ
HODIE DECANI, DICASTERII GVEL-
PHICI ASSESSORIS &c.
PATRONI, PRÆCEPTORIS AC PRO-
MOTORIS SVI SVMMÆ OB-
SERVANDI

PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE
HONORIBVS ET PRIVILEGIIS RITE
OBTINENDIS

PUBLICAE DISQVITIONI SVBICIT

GEORGIUS ENGELBRECHT

AD D. XXI. SEPT. ANNO clc lcc lxx.

HORIS ANTE ET POMERIDIANIS.

HELMESTADII,
Typis HENNINGI MULLERI, Acad. Typ.

SERENISSIMIS PRINCIPIBVS
AC DOMINIS

DN. AVGVSTO

DN. GEORGIO WIL-

HELMO

DN. JOHANNI FRIDE-

RICO

DVCIBVS BRVNSVICENSIVM

ET LVNEBVRGENSIVM

PATRIBVS PATRIÆ

DOMINIS SVIS CLEMENTIS-

SIMIS

GRA-

GRATIÆ PRINCIPALIS
ET BEATO PARENTI
FIDO, DVM VIXIT, MINISTRO
ET MIHI, STUDIORVM CVRSVM
IN HOC LYCEO PERSEQVENTI
BENIGNE CLEMENTERQVE
PRIDEM EXHIBITÆ MEMOR
DISPVTATIONEM ISTAM INAVGVRALEM
MEDIOCRI STUDIO ELABORATAM
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI
IN ILLVSTRI ACADEMIA JULIA
PROPOSITAM
ET PRÆSCRIPTO DIE
DEO JUVANTE
DEFENDENDAM
DEMISSISSIME OFFERT

TRAN-

TRANQVILLVM IMPERIVM
AC PERPETVAM FELICITATEM
A DEO OPTIMO MAXIMO

ET NVNC PRÆSERTIM APPRECANS
ET NVNQVAM NON RELIGIOSE APPRECATVRVS
SIMVLQVE STVDIORVM SVORVM
SVB OPTIMIS PRÆCEPTORIBVS
PER PLVRES ANNOS EXCVLTORVM FRVCTVS

PATRIÆ
SVPPLICITER AC DEVOTE
DEFERT CONSECRATQVE

HVMILLIMVS ET SVBIECTISSIMVS

SERVVS

GEORGIVS ENGELBRECHT
A.

PROOEMIUM.

Vantam præstet utilitatem accurata de
debitis feudalibus cognitio, vel cuius
facile apparebit, modo ad forensia ne-
gotia oculos convertat. Quid enim fre-
quentius accidit, quam ut, mortuo ali-
quo vasallo, relictis tam allodialium, ut vocant,
quàm feudalium bonorum hæredibus, acerrimæ in-
ter eos contentiones foveantur de ære alieno defun-
cti persolvendo? His onus solutionis à se remo-
ventibus eò, quod in universum defuncti jus non
succedant hoc est, quod ratione feudalium bono-
rum ordinariè hæredes non existant, quibus solum
exolutio æris alieni hæreditarii incumbit *l. 35. §. 1. ff. de hæred. instit. l. 13. C. eod. l. 1. & 2. C. de hæred. vel
act. vend. junct. l. 24. de V. S. l. 62. de R. I.* Illis par-
tem debitorum defuncti in feudi successores deriva-
re volentibus, quod utilitatem aliquam ex morte de-
functi percipere videantur; quos igitur non iniquè
incommodum etiam sequi debet, juxta *princ. Inst.
de Legit. Patron. tut. l. 10. de R. I. l. 13. §. 1. de acquir.
vel amitt. possess. l. unic. §. 4. in fin. C. de Caduc. tollend.*

A

Necque

Neque solum hæc controversia inter liberos parentibus succedentes agitur, verum etiam non minus acriter de eo controvertitur, si feudum ad agnatos, vel ipsum seniore, vel etiam ad extraneum, cui in casu aperti feudi certa ejus promissio à Domino facta fuit, perveniat. Has igitur ob causas non inane me operam collocaturum esse duxi, si præsentis disquisitione inaugurali in debitorum feudalium naturam atque species paulò accuratius inquirerem. Eâ autem ratione ac methodo hoc à me fiet, ut initio quidem principia nonnulla juris naturæ huc optimè facientia vel tribus, ut ajunt, verbis saltem præmissurus sim, postmodum statim subjungam universalem debitorum feudalium, quantum fieri potest, definitionem, & quia ex eâ apparebit, triplicem dari debitorum feudalium classem, cujuslibet classis singulæ species breviter pertractentur. Deus ter Opt. Max. huic labori propitius adsit, eumque pro benignitate suâ divinitus secundet.

THESIS I.

Dæsupponimus hic statim, triplicem debitorum feudalium classem dari, quod tamen paulò infra ex definitione positâ demonstrabitur, & cuilibet classi propria fundamenta esse, quibus superstruenda sit, antequam igitur ipsam rei tractationem aggrediamur, pro instituto nostro breviter ea perlustremus.

II. Dominia rerum ipsâ naturâ duce introducta esse vel ex eo constat, quod quædam res ita comparatæ sint, ut ad usum
ad-

adhîberi nequeant, nisi consumantur; quædam verò unius vel paucorum hominum usui tantum sufficiant. Prioris generis res alias Iurisconsultis nomine rerum fungibilium veniunt, uti sunt vinum, oleum, triticum, panis. Dum enim his unus utitur, necessario alios excludit ab usu earundem, nec per rerum naturâ aliter fieri potest. Posterioris verò generis res sunt ager, fundus, domicilium, & aliæ. Hæ enim interdum in individuo determinatæ ita parvæ inveniuntur, ut unius solum hominis usui inservire possint, interdum ad plurium indigentiam explendam sufficiunt. Prout igitur vel parvæ vel magnæ sunt, ita vel unum vel plures dominos admittunt. Hug. Grot. in libr. 11. de Iur. bell. & pac. c. 2. §. 2. verb. Puteos enim rem in siticulosâ, & §. 3. verb. Est enim tanta maris magnitudo, ut ad quemvis usum omnibus populis sufficiat. Excellent. Dn. Decanus in comment. ad R. I. c. IX. §. 40. Fluit inde, primum, ut, qui dominus harum rerum est, alios ab earundem usu arcere possit, ne propriæ rei usu ipse destituatur. Secundò liberam de iis disponendi & alienandi facultatem habeat, qui etiam rei cujuslibet proprius usus esse dicitur Aristoteli libr. 1. Politic. edit. Conring. c. 12. Facit huc etiam locus in libr. 1. Rhetor. Aristot. c. V. incis. 20.

III. Illa verò alienatio multis modis fieri potest: ut nonnullos tantum eorum, quique ad nostrum propositum faciant, nunc recenseam. Vel Dominus omne jus, quod in re habet, in alium transfert, vel partem tantummodo ejus. Si prius sit, consequitur ille, in quem domini voluntate res transfertur plenum istius rei dominium: Sin posterius, non plus jûris nanciscitur accipiens in re alienatâ quàm à Domino translatum est ex. gr. Si utile tantum rei dominium ad alium transferre domino lubet, ejus verò proprietatem retinere, nihil aliud jûris hæc alienatione accipienti acquiritur in re alienâ, quàm utile rei dominium; proprietatem verò penes pristinum dominum remanet. Pars autem jûris in re nostrâ, utile rei dominium, iterum transfertur in alium dupliciter, vel magis liberè vel cum aliquâ limitatione. Magis liberè si ille, cui jus aliquod in re alienâ acquiritur, simul propemodum liberam de jure isto pro-

libitu disponendi facultatem accipiat, & tale fere jus est, quod emphyteutæ in re emphyteuticâ competit. Cum aliquâ limitatione, si potestas alienandi circa jus in re alienâ acquisitum ita circumscribitur, ut non aliter in tertium transferri possit, quam veri domini consensu accedente, & hoc est genuinû illud vasalli jus, quod regulariter in re feudali habet. Nullus enim vasallus utile rei feudalis dominium citra consensum Senioris efficaciter alienare, inque alium transferre potest juxta text. 2. *feud. 52. & 55.* Nec ulla hic alienationis species excipitur, ut allegatos textus accuratius perlegenti facile apparebit, ita ut de oppignoratione etiam hæc tam juris naturæ, quam feudalis prohibitio intelligenda sit. Quemadmodû igitur ex naturâ dominiorum vasallo jure naturæ interdicitur rei feudalis, in quâ utile dominium restrictum habet, citra Senioris consensum alienatio, ita etiam ejusdem oppignoratio, quia hæc est species quasi alienationis, & huic fundamento superstructa est prima debitorum feudalium classis, quam constituit oppignoratio feudi pro ære alieno domini consensu facta.

IV. Quod secundam eorum classem attinet, illius principia non tam ex jure naturæ, quam civili & legitimo petenda erunt. Licet enim favor causarum, ob quem hæc introductæ sunt, qualis est favor alimentorum, legitimæ, magnâ ex parte originem suam ex jure naturæ trahat, Hug. Grot. *de Jur. b. & p. libr. 2. c. 7. n. 4.* tamen quia partim jus feudale, maximè verò hodierna Germaniæ consuetudo debita hæc ex feudalibus bonis persolvenda introduxit, quorum tamen dominium directum non ad vasallos, qui hisce naturæ præceptis obligati sunt, sed ad Seniores pertinet, qui vasallos ut plurimum nullo propinquitatis vinculo attingunt, ideo potius dicendum est aliquid hic fieri præter naturale jus. Debitû enim in re alienâ alteri contrahitur citra domini factum quod regulariter fieri non debet & videtur cum domini injuriâ conjunctum esse. Quamvis forsan & hoc negari non possit, ad illos actus referenda esse hæc debita, qui laudabiles quidem sunt & honesti, non tamen à natura

rurâ præcipiuntur: ita laudem parit maximam, si dominus feudi mortuo vasallo, filiabus ejus ad incitâ redactis alimenta suppeditet, dotem constituat, licet jure naturæ ad nihil horum obstrictus sit, nisi velis dicere, actus hos esse liberalitatis, & quatenus jus naturæ eam præcipit, eatenus etiam hosce ad illud referendos esse. Verum, ut ut hæc sint. determinatio horum actuum, prout cujuslibet Reipubl. salus exigit, unicè à summâ potestate dependet. Atque sic etiam optimè se gesserunt Germanici Imperij legislatores, dum hæc debita in Rempubl. suam jure potissimum non scripto admitterent, postquam è re Germanorum fore arbitrati sunt. Maximè igitur horum debitorum origo juri civili sive legitimo debetur.

V. Tertiæ, & ultimæ debitorum feudalium classis principium iterum ex jure naturæ arcessendum est. Quid enim æquius, quam neminem cum alterius jacturâ locupletari, præceptum omnium hominum animis à naturâ ipsâ inscriptum, quo maxime innititur tertiâ hæc debitorum classis. Dum enim aliqui, qui ad id obligati non sunt, impensas faciunt in feudum, non animo donandi, sed in eum potissimum finem ut vel feudum reddant melius, vel ab imminente ruina liberent, tam dominus feudi, quam agnati contra justitiam peccarent, & redderent sese cum alterius jacturâ locupletiores, nisi ex feudis, in quæ sumtus facti sunt solutionem concederent. Apparet inde rectè à nobis dictum esse, tertiam hanc debitorum classem isto juris naturæ præcepto inniti, quod nemo cum alterius jacturâ locupletari debeat, cumque eo consentiunt Iurisconsulti *in l. 14. de cond. Indeb. l. 206. de R. I.*

VI. Breviter nunc perlustratis debitorum feudalium fundamentis, quatenus aliqua ex parte ex ipsis juris naturæ principiis profluere videntur, ad rem ipsam accessum faciamus, & ut saltem unius hujus synonymi mentionem hic faciam, debita feudalibus alias à Doctores vocantur onera feudi. *Schulden* / quemadmodum etiam debita vasalli nomine onerum vasalli, seu hæreditariorum Germanicè *Erbschulden* à Iurisconsultis insigniuntur: Andr. de Isern. 2. feud. 8. §. quid ergo. n. 6. Camer. in l. Im-

perialem de prohib. feud. alienat. p. 82. Berlich. part. 2. conclus. 55. n. 31. Carpzov. de oner. Vasal. feud. decr. iv. pos. vii.

VII. *Æquivocatio* hic ferè nulla nulla occurrit, nisi quod à nonnullis debita feudalìa interdum accipiantur pro præstationibus servitiorum, ad quæ Vasallus, ut vasallus Domino feudi obligatus est. Tum etiam debita illa plerumque feudalìa dicuntur quæ ex feudo merè hereditario debentur. Vtraq; tamen acceptio propriè huc non pertinet. Prior ideo, quia ad servitia præstanda vasallus ut vasallus obstringitur, hæc verò debita, de quibus nunc acturi sumus, non ut vasallus, sed ut rei possessor, cui onus aliquod inhæret, exsolvere tenetur 2. illa domino feudi solum præstanda sunt, hæc extraneo vel etiam vasalli successoribus interdum debentur. 3. ad illa præstanda solus vasallus obstrictus est, horum exolutio etiam domino, si feudum recuperat, iungitur. Posterior verò debitorum feudalium acceptio eo nomine huc non pertinet, quod ad illa constituenda non requiratur oppignoratio domini consensu facta, neque favor causæ, neque res in feudum conversa, quorum tamen unum semper necessarium est, ad constituenda illa debita feudalìa; de quibus præsentī disquisitione agimus.

VIII. Definitio ipsius feudalīs debiti sic formari potest, ut sit onus feudo inhærens vel jure pignoris 2. *feud. 52. & 55. Andr. de Iser. & Matthæ. de afflict. ad d. text. Barthol. Camer. ad l. Imperial. Carpzov. in I. F. part. 2. constit. 46. def. 8. n. 6. & tract. de oner. Vasal. Feud. dec. 2. pos. 1. n. 7. vel ob favorem causæ 1. feud. 6. §. mutus. Carpzov. part. 2. const. 46. defin. 13. 24. & 28. de on. Vasal. feud. decr. tert. Matth. Berlich. part. 2. conclus. 55. §. n. 37. 38. 70. & 74. Iacob Scult. in addit. ad Modest. Pist. part. 3. quæst. 122. n. 33. 34. & 36. vel ob rem in feudum versam. 2. feud. 8. §. E contrario 2. feud. 28. §. si Vasallus Barthol. Camer. ad l. Imperial. p. 43. Carpzov. part. 2. const. 46. def. 25. 26. 27. 29. Matth. Berlich. part. 2. conclus. 55. n. 59. & 65. Iacob Schult. in addit. ad Modest. Pist. d. quæst. 122. n. 51. 52. 110 & seqq. Dicitur primum in definitione, quod sit onus, non verò jus feudo inhærens, ratione scilicet habitæ ad feudum unde jus hoc debetur, ejusque possessores. Nam si creditores consideremus, qui*

qui feudum obligatum habent, potius per jus definiendum erit. Absolutè autem vocamus debitum feudale, onus, non addendo, quod sit reale onus, quia aliquod feudale debitum etiam oritur ex jure ad rem, sive obligatione, eaque vel immediatè ex lege, sive scriptà, sive non scriptà producitur quò pertinent debita alimentorum, dotis, vel mediata accedente scilicet hominis factò, & huc spectant omnià illa debita, quæ originem trahunt ex rebus in feudum versis. Cum igitur genus definitionis ipso definito restrictius esse non debeat, absolutè usurpandum fuit vocabulum onus. Additur deinde, quod sit onus feudo inhærens. Ut hæc melius percipiantur, pauca quædam adjicienda sunt. Omnium actionum verè realium duplex nota datur, prima est ut ex jure in re oriantur, altera ut in rei possessorem dentur *l. 25. de O. & A. §. 1. & seqq. Inst. de Act.* prior est formalis nota actionum realium, posterior naturalis, ita ut interdum etiam actionibus personalibus insit. Eodem modo duplex etiam nota datur actionum merè personalium, altera est, ut ex jure ad rem descendant; altera ut adversus personam obligatam tantum dentur; illa formalis, hæc naturalis solum est adeò ut interdum ab actionibus personalibus sejungatur. Nobiliss. Dn. Hahn. in *observat. theored. Practic. ad Wesenbec. libr. v. tit. 1. num. 1 v.* Quædam igitur debita feudalialia ita comparata sunt ut actiones merè reales, & quibus duplex illa realium actionum nota insit, producant, quædam verò personales gignant, si primam earum notam inspicias, nempe quod ex jure ad rem oriantur, reales tamen, quo ad posteriorem realium actionum notam, cum in quemvis feudi possessorem dentur, eamque ob causam non immeritò mixtæ vocari possunt ratione effectus, & alias à Doctoribus appellantur actiones in rem scriptæ. Hart. Pistor. *part. 2. quest. 37. n. 9.* Iac. Schult. in *addit. ad Georg. Rotschitz de dotalit. art. 26. n. 53. vers. ut autem ritè percipiamus.* Carpzov. in *l. F. part. 2. const. 69. def. 33. n. 7.* & in tractatu de oner. *Vasall. feudal. dec. v. pos. 7. n. 10.* Et hæc causa fuit, quare debitum feudale per onus feudo inhærens definiverimus quia omnia debita feudalialia, sive ex jure in re, sive ad rem oriuntur, ita
ipsum

ipsum feudum afficiunt, ut actiones ex iis provenientes semper adversus quamcunque feudi possessorem efficaciter competant. Reliqua definitionis nostræ verba indicant omnes & singulas species debitorum feudalium, adeo ut nullum feudale onus invenire liceat, quod non sub his comprehendatur, idque per inductionem facile ostensu erit. Inspiciamus modo vel singulas vel plerasq; debitorum feudalium species, quæ à Carpzovio in *l. F part. 2. const. 16.* accuratè enumerantur & res statim clara erit. Primum, quod ab eo affertur, est, pro quo feudum legitimè fuit oppignoraturn *d. const. de r. 8.* & de eo agitur in definitione nostrâ, quando debitum feudale describimus per onus feudo inhærens jure pignoris. Secundum est, æs alienum ad elocationem filiarum aut sororum contractum *def. XIII.* quod ipsum etiam nostrâ definitio complectitur. Per hoc enim debitum aliquid in feudum versum est, de quo ultima nostræ definitionis verba intelligenda sunt. Tertium est educatio, dotatio, elocatio filiarum *def. 16.* Huc pertinent verba definitionis nostræ, quibus dicitur, onus aliquod feudo inhærare propter favorem causæ. Et sic etiam sese habet, cum reliquis debitorum feudalium speciebus à Carpzovio allatis. Definitio ergo à nobis extructa firmis fundamentis innititur

IX. Demonstratæ tamen definitioni nostræ obstare videtur quod Dn. Carpzovius in tractatu *de oner. Vasall. feudali. dec. 2. pos. 1. n. 7.* debita feudalìa definiat per onera quæ vel jure pignoris in feudo nituntur, vel in utilitatem feudi conversa probantur, omittens tertiâ debitorum feudalium notâ quæ à nobis allata est, nempe quædam etiam onera feudis inhærare propter favorem causæ. Verum nec nos Carpzovio, nec ipse nobis in recensitâ definitione adversatur, modò utrimque dextrâ explicatio accedat. Dn. Carpzovio in dicto tractatu propositum fuit, agere de debitis feudalibus, quatenus in Electoratu Saxonix & foro Saxonico obtineant, non vero quatenus de jure communi feudali pro talibus habentur, de quibus præsentî dissertatione præcipuè agitur. Quia verò ea onera, quæ jure communi solùm propter causæ favorem ex feudis debentur, secundum

Adm jus Saxonicum Electorale & iis in locis, ubi illud viget, ob
taciti pignoris nexum feuda premunt. *Constit. Elector. 25. in fin.*
part. 2. Ordinat. Process. Indic. tit. 45. §. Jedoch wo sichs ic. & §. seq.
Carpzov. in tract. de oner. Vasa. feudal. dec. tert. non opus fuit, ut
hæc tertia debitorum feudalium nota à Carpzovio adjiceretur;
nos autem, quibus animus fuit, debita feudalìa ex jure communi
maximè perlustrare, male officio nostro perfuncti essemus, nisi
& illius fecissemus mentionem.

X. Triplicem igitur notam in definitione collocavimus,
unde dignosci possunt omnia & singula debita feudalìa: quæ tri-
plex nota statim nobis suppeditat triplicem etiam onerū feuda-
lium classem, in quā ordinis gratiā, antequam progrediamur, di-
spescere ea lubet. Prima erit, quæ oritur ex legitimā feudi oppi-
gnoratione: Secunda, quando quid ex feudo debetur, propter
certæ alicujus causæ favorem. Tertiā illa onera constituent, quæ
feudo insunt propter rem in feudum conversam. Singulas earum
ordine aggrediemur, & statim initium nunc sumamus ab eā clas-
se, quæ descendit ex legitimā feudi oppignoratione.

XI. Debita igitur hujus primæ classis rectè definiuntur per
onera, quæ feudo inhærent propter ejus oppignorationem im-
mediati domini consensu factam. 2. feud. 52. & 55. Andr. de Ifern.
& Matthæ. de Afflict. ad illa cap. Camer. ad l. Imperial. p. 6. Ludolph.
Schræd. tract. de feud. part. 7. c. 7. n. 42. Petr. Heig. quest. 20. n. 29.
Carpzov. d. const. 46. part. 2. def. 8. Matth. Berlich. part. 2. conclus.
55. n. 44. Genus definitionis nostræ est onus feudo inhærens,
quod præsens debitorum feudalium classis, cum omnibus feudi
oneribus commune habet, & sic etiam rectè loco generis adhi-
bitum fuit. Reliqua definitionis verba indicant formam & es-
sentiam debitorum, quæ in hâc classe inveniuntur. Nam dici-
tur primum feudum debere esse oppignoratam, in quo differt à
secundā & tertiā onerum feudalium classe: ad secundam enim
favor causarum, ad tertiam versio in feudum facta requiritur.
Oppignoratio porrò dupliciter fieri potest, vel per modum con-
tractus realis, ita, ut res pignori data simul transeat ad credito-
rem, & strictè pignus dicitur l. 7. §. 2. ff. de pignorat. act. §. ult. Inst.

quib. mod. re contrah. oblig. vel per pactum legitimum, adeo, ut possessio rei oppignorata non transeat in creditorem, sed maneat penes oppignorantem & alias nominatur hypotheca l. 5. §. 1. de pignor. & hypoth. §. 7. Inst. de Act. Vterque autem oppignorationis actus hic subintelligendus est, uti illud ex vocabulo pignora- re in textu 2. feud. 55. generaliter usurpato affirmare haud dubi- tamus. Quemadmodum enim vocabulum pignus de utroque rectè sumitur l. 7. l. 5. §. 1. ff. de pignor. & hypothec. §. 7. Inst. de act. Ita & per verbum pignora- re utrumque denotari, nobis dicere non est religio. Accedit, quod utraque oppignorationis spe- cies, debitore in morâ existente, tendat ad alienationem. tot. tit. ff. de distract. pignor. & hypothec. l. 2. 3. & 4. C. de distract. pign. quæ tamen, quocunque tandem modo fiat prohibita invenitur in al- legat. text. 2. feud. 55. verb. callidis insuper machinationibus. Et quod ferè maximum est, vergeret hoc in fraudem constitutionis Friderici, si eam tantum restringeremus ad pignus strictè ita di- ctum. Prohibere enim voluit Imperator omnes alienationes quocunque tandem modo in re feudali citra dominorum con- sensum contingentes, quod sanè non obtinuisset, si hypothecam sine consensu domini in feudo efficaciter fieri posse concedere- mus. Faciunt nobiscum Iul. Clar. libr. IV. sentent. §. Feudum, quest. 35. n. 1. Iacob. de Ardizon. in summa feud. cap. 16. Martin. Laudens. 2. feud. 55. n. 11. Sonsbec. in comment. in usus. feudal. part. 12. n. 100. Hæc tamen differentia accuratè observanda est inter oppignorationem feudi, quæ conjuncta est cum traditione ejus, & illam, quæ nudo pacto perficitur, quod eam comitetur cadu- citas feudi, hanc non item. 2. feud. 52. verb. pretio ac beneficio se caritarum agnoscat. 2. feud. 55. verb. feudum vendunt & in ali- os transfeunt, paulò post feudum amittant. Andr. de Isern. 2. feud. 55. §. Callidis. Iul. Clar. libr. IV. sentent. §. feudum. quest. 31. n. 3. Rosenthal. in tract. feud. c. 6. membr. 1. conclus. 12. Schrad. part. 9. c. 1. n. 32. Debet autem ista oppignoratio fieri consensu do- mini, non verò requirimus agnatorum vel simultaneè investi- torum consensum per text. 2. feud. 55. in verb. sine permissione illius domini. Quamvis non eamus inficias, multò melius si- bi con-

bi consulere creditores, si & de agnatorum consensu sibi prospiciant, ut infra pluribus ostendetur. Tandem addidimus, immediati domini consensum accedere debere. arg. 2. feud. § 2. & § 5. ubi dicitur nemini licere vel feudum totum, vel partem aliquam vendere, vel pignorare, vel quocunque alio modo distrahere seu alienare sine permissione illius domini, ad quem feudum spectare dignoscitur. Hinc, qui est subvassallus & recognoscit subfeudum, & impetrat Domini superioris consensum, omisso inferioris vel immediati consensu, nihil agit, & feudo nihilominus privabitur.

XII. Qui vero pignori dare potest, est homo vel privatus vel publicus sive Magistratus. De homine privato pignus in feudo constituyente, hæc regula tenenda erit, quod ille, qui nec naturâ nec lege prohibetur rem suam sive per se ipsum sive per alios alienare, & actu ipso jure Vassalli feudum possidet, efficaciter illud oppignorare possit, domini, vel ejus, qui vicem domini sustinet, voluntate accedente. Dicitur primum, quicumque nec naturâ, nec lege alienare prohibetur; sequitur inde, infantes, pupillos, furiosos, prodigos per se non posse oppignorare feudum, naturâ enim hoc facere prohibentur, & quidem nonnulli eorum propter defectum intellectus, quales sunt infantes, furiosi; alij magis propter defectum voluntatis, sive potius corruptum appetitum, uti sunt prodigi juridicè tales, alij denique non tam propter defectum, quàm infirmitatem intellectus & voluntatis, & huc refero pupillos ad pubertatem propius accedentes: infirmâ enim hi sunt ætate, ita ut interdum non satis intelligant, quid agendum sit, & licet hoc percipiant, tamen eorum appetitus sæpius rectæ ratione refragatur, eique non obtemperat, facit huc l. 1. pr. ff. quæ res pign. Lege prohibetur feudum pignori dare minor curatorem habens l. 1. §. ult. de reb. eor. quæ sub tut. Quod si verò ei nullus curator adsit, licitè feudum oppignorat, modò simul interveniat decretum magistratus arg. l. 6. l. 4. l. 11. l. 16. C. de præd. & aliis reb. minor. Læsus tamen restitutionem in integrum habet, postquam læsionem probaverit. l. 9. §. 4. de iurejur. l. 11. de præd. & aliis reb. minor. Additur porro, qui nec per se

nec per alios prohibetur rem pignori dare. Hoc ideo adjectum
fuit, quia nonnulli, licet aliàs possint, nunc tamen impediuntur
vel propter morbum, vel itineris periculum, vel alia negotia
feudum pignori dare, & iis integrum est, ut hunc oppignoratio-
nis actum perficiant per procuratorem vel speciale mandatum
ad id habentem *l. 11. §. fin. de pignorat. act. vel cui ab iis universo-
rum bonorum administratio permessa fuit, qui sub pignoribus
solebant mutuas pecunias accipere l. 12. de pignorat. act.* Secun-
dum jus Canonicum procurator omnium bonorum non aliter
feudum ritè oppignorabit, quàm si ille cum liberà potestate
constitutus fuerit *arg. c. 4. de procur. in 6.* Inveniuntur præter hos
adhuc alii, qui, licet velint, ipsi tamen non possunt feudum op-
pignorare, sed necesse est, ut semper id per alios expediant, at-
que etiam respectu ad hosce habito, usi sumus his verbis, qui
nec per se nec per alios prohibentur rem alienare. Tales verò
sunt pupilli, furiosi, prodigi juridicè tales, minor curatorem
habens, muti ac surdi, quod tamen de iis mutis & surdis subau-
diendum est, qui planè non intelligunt, quid cum iis agatur, &
quibus curator adjungendus est *§. 4. Inst. de Curat. l. 3. §. ult. de
postul. l. 10. de reb. autor. ind. possid. l. 7. §. 11. quib. ex caus. in possess.
eat.* Hi enim omnes non nisi vel per tutores vel curatores feuda
rectè pignori aut hypothecæ subijciunt. *l. 1. princ. ff. quæ res pign.
l. 11. §. fin. de pignorat. act. l. 1. §. ult. de reb. eor. qui sub tut.* Verum
præter tutorum vel curatorum auctoritatem requirimus etiam
magistratus decretum Oppignoratio enim feudorum aliquam
bonorum immobilium alienationem secum trahit, *arg. §. 1. Inst.
quib. alien. lic. vel non lic. l. 4. ff. de pignorat. act. tot. tit. C. de distract.
pignorat. l. 10. C. de pignorat.* quæ in bonis pupilli, minorum, & omni-
um eorum qui his comparantur, sine interposito magistratus
decreto nulla est. *arg. tit. ff. de reb. eor. qui sub tut. & C. de præd.
& al. reb. minor.*

XIII. Requiritur præterea in personis feudum oppi-
gnorantibus, ut jure vasalli verè feudum possideant non autem
solum jus nanciscendæ aliquando possessionis in eo quæsitum
habeant, uti sunt agnati, quique expectativam, uti vocant, in
feudo

feudo consecuti sunt. 2. feud. 52. in verb. nemini liere beneficia, quæ à suis senioribus debent. His enim verbis earum tantum personarum mentio fit, quæ feuda jam actu ipso habent atque possident, non verò, quæ aliquando feudorum possessionem nacturæ sunt. Illa denique verba, domini vel ejus, qui vicem domini sustinet, voluntate accedente, eo nomine regulæ nostræ inseruimus, quod in pignoris feudalis constitutione æque domini ac ipsorum oppignorantium personæ exigantur. 2. feud. 52. in verb. Sine seniorum permissione. 2. feud. 55. in verb. sine permissione illius domini adeò ut quamdiu Dominus consensu suo huic actui non intervenerit, tam diu ipsa feudi oppignoratio non subsistat & ex quo intercessit, ex eo demum tempore incipiat valere. Quia verò ipse dominus vel non vult vel etiã non potest, semper interesse huic actui, licet ipsi intervenire per aliam personam, procuratorem, tutorem, curatorem modò in ijs ea omnia observentur, quæ paulo antè de personarum oppignorantium procuratoribus, tutoribus, & curatoribus dicta fuerunt. Et huc spectant verba, quique vicem domini sustinent. Præter id per illa intelligimus omnes personas, quæ instar dominorum habentur. Ita si feudum fuerit Ecclesiasticum, Prælatus & Capitulum pro domino habentur, vel, Prælato mortuo, solum capitulum. Si feudum ad civitatem aliquam pertineat administratores istius civitatis funguntur vice dominorum. In Imperio nostro Germanico si ducatus aliquis oppignorandus est, juxta capitulationes Imperator & Electores forsan repræsentant personas dominorum, sed de his omnibus solidius infra agetur ubi ad debiti præsentis formam pervenerimus.

XIV. Haftenus de privatis hominibus & iis etiam personis publicis, quæ privatorum instar conventionale pignus in feudis constituunt, nunc ad Magistratum accedamus, perlustrantes in eo utrum & ipse publicâ auctoritate pignus in feudis concedere possit. Dupliciter autem hoc ab ipso fieri solet, vel captis pro re judicatâ pignoribus. l. ff. de re judic. l. 2. & 3. l. qui potior. in pign. l. 3. C. de exec. rei judic. vel decretâ missione & pos-

sessione bonorum l. 4. §. 1. l. 15. de damn. infect. l. 14. & t. t. ut legat.
serv. l. 7. §. 6. ex quib. caus. in posses. Quorum illud judiciale hoc
Prætorium pignus vocatur. De utroque pignore videamus,
quatenus in feudis locum inveniat. Statim autem hic distin-
guendum est inter ipsa debita, pro quibus feudum oppignó-
randum est. Aut enim illa sunt feudalialia, aut non sunt feuda-
lia. Si feudalialia sunt, ordinarius loci iudex, licet non existat
feudi dominus, sine interveniente Senioris consensu tam judici-
ale, quam Prætorium pignus licitè & efficaciter in feudo conce-
dit, Hartm. Pist. libr. 1. quest. 15. n. 39. ferè usque ad n. 69. loh. Köp-
pen decis. 39. n. 17. n. 30. & aliquot seqq. V Vesenbec. part. 1. consil. 50. n. 14.
Berlich. part. 1. concl. 82. n. 18. 20. 21. 22. Sin debita feudalialia non
sunt, sed potius onera vasalli à magistratu in feudo, nisi simul
sit dominus feudi, absque consensu Senioris pignus in utiliter
conceditur Andr. de Ifern. in cap. unic. de investit. de re alien. fact.
n. 8. Matth. de Afflict. ibid. n. 4. Gail. 1. observ. 117. V Vesenb. in com-
ment. ff. de reb. aëtor. judic. possid. n. ult. Excellen. Hahn. in observ.
ibid. n. IV. in verb. Hæc in feudalibus non obtinere. Ratio prioris
conclusionis in eo potissimum vertitur, quod dominus feu-
di ob debita feudalialia ab ordinario loci iudice cogi possit, ut sinat
in feudis post rem judicatam pignora capi, & decerni in ijs mis-
sionem in bonorum possessionem, si debitor vasallus malitiose
latitet, nec comparere velit coram competente iudice. Poste-
rioris verò ratio in eo potissimum sita est, ut, si hoc liceret ordi-
nario loci iudici, feudum oppignorari posset absque consensu
domini, quod tamen repugnaret constitutionibus tum Lotha-
rij tum Friderici 2. feud. 52. & 55. Si igitur extra debitum feu-
dale à Magistratu vel judiciale vel Prætorium pignus in feudo
constituendum est, semper illud robur suum accipiet à consen-
su domini, ita tamen, ut ille ab ordinario loci iudice ad eum
interponendum cogi nequeat, sed liberum ipsi sit, utrum inter-
ponere velit nec ne. Excipiuntur tamen duo præcipue casus,
in quibus iudici ordinario extra debitum feudale absque inter-
veniente domini consensu propriâ autoritate pignus in feudo
concedere licet. Primus est, si loci consuetudo executionem
in

in feudi substantiam absque domini consensu permittit. VVesenbec. in comment. ff. tit. de reb. autor. indic. possid. n. 5. in fin. Excellent. Hahn. in observat. ad h. t. n. iv. verb. vide tamen. Gail. libr. 1. observ. 117. n. 5. Alter casus est, si ex pacto feudum citra consensum domini potest alienari. Hart. Pistor. libr. 1. quest. 15. n. 37. Koppen decis. 39. n. 28. & seq.

XV. De agnatorum consensu, quatenus ad judiciale vel prætorium pignus instituendum requiratur, nunc aliquid addendum est. Hic iterum allata in priori thesi distinctio adhibenda erit inter debita feudalia, & quæ non sunt feudalia. Si non sunt feudalia, & agnatorum consensus impetratus non fuit, illi post vasalli mortem, citra mutui exsolutionem intra spatium triginta annorum revocandi feudum jus & potestatem habent arg. 2. feud. 9. §. 1. verb. Præscriptione autem triginta annorum. Berlich. part. 2. conclus. 60. n. 60. Sin debita sunt feudalia, tum intererit, an illa ex feudi oppignoratione descendant, an ex favore causæ vel versione in feudum factâ oriantur. Ratione horum posteriorum, efficaciter pignus tam judiciale quàm Prætorium sine agnatorum consensu à Magistratu conceditur. Ratione priorum non aliter pignus à Magistratu constitui poterit, quam si agnati oppignorationis actum consensu suo corroboraverint, vel demum, ubi pignus à Magistratu constituendum est, eum interponere haud derreſtent. Carpzov. de oner. Vasall. feudal. dec. v. pos. 2. n. 7. Ioh. Koppen decis. 54. n. 91. facie huc & ad præcedent. etiam Ordin. process. indic. Elector. tit. 40. & h. recht. c. 8. in pr. ubi Gloss. latin. lit. a. In fructibus feudi, quia hi ad res vasalli proprias pertinent, absque domini & agnatorum consensu ad mortem usque vasalli ab ordinario loci iudice pignus rectè constituitur VVesenbec. in comment. ff. de damn. infect. n. 6. & Excellent. Hahn. ad eund. num. verb. Etiam feudalia & Emphyteutica. Ioh. Koppen. decis. 30. n. 43.

XVI. Iudex porrò per arrestum jus hypothecæ creditoribus in bonis debitorum constituit quippe in eo præcipuè arresti effectus consistit. Andr. Rauchb. part. 1. quest. 4. n. 1. Matth. Coler. de process. execut. part. 3. c. 11. n. 26. & seqq. non im-
merito

merito igitur in quaestionem hic venit, an à iudice vasalli ordinario citra domini consensum super debitis vasalli in ipsam feudi substantiam arrestum decerni queat. Et quoniam semper ad pignus in feudo constituendum domini consensus requiritur, non aliter in feudi substantiam arrestum impetrari posse apparet, quàm si iste accesserit. *Carpzov. pos. IV. dec. V. de oner. Vasal. feudal. facithuc ordin. process. judic. Elector. tit. 51. §. sonderlich hat.* Nisi forsan dominus feudi simul sit ordinarius loci iudex, tum enim arrestum in feudum efficaciter ab eo conceditur. Sed scrupulus adhuc superest, si arrestum à iudice ordinario, qui simul feudi dominus est, in omnibus ac universis debitorum bonis impetratum fuerit, an illud extendendum sit ad feudalia bona. Et cum generali bonorum voce feudalia bona non comprehendantur, 2. *feud. 26. §. in generali.* Ludolph. Schrad. *de feud. part. 7. cap. 5. n. 48.* tutius est, ut dicamus, tali arresto feudalia bona non contineri, licet de iure Saxonico ex sanctione Electorali in *Ordin. Process. judic. tit. 51. §.* Wenn aber der Arrest in gemein auff alle des schulners Güter angenommen wird. contrarium statuendum sit. Nihil tamen agnatis, qui non consenserunt, præjudicatur, quo minùs post prosecutionem arresti alienatum feudum citra pretii restitutionem post vasalli mortem revocare possint. Successionis enim jus ipsis per primam investituram quaesitum, citra proprium factum & interpositum consensum adimi nequit *arg. l. 11. de Reg. Iur.*

XVII. Restat, ut consideremus nunc an lex pignus in feudo constituere possit, quod aliàs legale seu tacitum vocatur. Sciendum hic est, duobus modis à lege pignus in re aliquà constitui. Vel simpliciter ex legis dispositione, nullo planè facto hominis & consensu interveniente, vel partim ex lege, partim ex præsumtâ voluntate contrahentiû. Hoc mixtû legale, illud simplex vel merum dici solet. Excellent. Hahn. *in observ. ad VVesenb. tit. in quib. caus. pign. vel hypothec. n. 1.* Zoëf. *ad eund. tit. princ.* Perez. *ad Cod. h. t. n. 1.* Si igitur pignus legale in feudis locum invenit, lex debet adesse, quæ vel citra factum hominis immediatè illud constituat, vel ex præsumtâ voluntate & facto contrahentium
consensu

consensu hoc inducat. In toto autem feudali jure, quin & in alijs juris communis partibus, nulla talis lex reperitur: Optimum igitur dictu erit, legitimum pignus in feudis locum non habere. Accedit, quod in constitutione Friderici 2. *feud. ss.* semper ad feudi oppignorationem verus domini consensus non ficta aut præsumpta ejus voluntas requiratur. Iam si ille semper debet accedere, nunquam lex, licet etiam fictæ voluntati assistat, pignus constituet, quia vero domini consensui, qui vel ex verbis vel ex re elicitur, & ad feudi oppignorationem necessarius est, nunquam respondebit: faciunt nobiscum Negusant. *de pign. part. 2. membr. 2. n. 45.* Mynsing. *centur. 6. observ. 45. n. 3.* Berlich. *part. 2. conclus. 31. n. 3.* & alij ab ipso citati. In jure Saxonico Electorali legitimum pignus in feudis nonnunquam admittitur, & quidem hoc expresse sancitum est de dote repetendâ in *Constitut. Electoral. 45. in fin. part. 2. de dotatione filiarum Vasalli.* *Zorg. Ausschr. t. 45. §.* Es trägt sich auch offte mal de legitimâ ex novis feudis filiabus præstandâ *Carpzov. dec. 3. pos. 6. de oner. Vasall. feudal.* Præterea jure Electorali tutoris bona feudalìa tacitè pupillis sunt oppignorata: quod etiam in bonis feudalibus administratorum obtinet, qui Ecclesiæ & alijs pijs locis præsunt. *Zorg. Ausschr. tit. 45. §. ult.*

XIIX. Hactenus de personis, quæ feudum oppignorant, nunc de ijs, quibus feudum pignori datur, & ut paucis rem omnem expediam, sunt istæ, omnes vasalli creditores, quorum debitum pignus admittit: non autè requirimus in ijs, ut semper habiles sint ad acquirendû feudum: quia etiam tam animo, quàm corpore imperfecti, uti sunt furiosi, mente capti, surdi, muti, cæci, claudi interdum domini consensu feudum acquirunt *Rosenth. c. 3. concl. 8.* *Sonsbec. part. 3. n. 107.* multò igitur facilius erit ijs consensu domini feudum pignori dare, quoniam non statim omnis oppignoratio cum alienatione conjuncta est, sed tunc demum eam secum trahit, si debitor debitum exolvere recuset, alias feudum oppignoratum manebit penes debitorem vasallum, nec unquam adjudicari poterit ijs personis, quibus oppignoratum fuit.

XIX. Et sic satis de personis; Iam considerata sunt 1. debita illa, pro quibus feudi oppignoratio fieri potest 2. feudum ipsum, quod pro debitis pignori supponitur. Quod debita ipsa attinet, sunt illa omnia quæ pignus admittunt. *arg. Cap. Imper. 2. feud. 55.* Nulla enim excludit debita Imperator Fridericus, modò pignus consensu domini corroboratum recipiant. Nò igitur intererit, utrum originem suã habeant ex obligatione naturali tantum, an ex obligatione mixtã, utrũ ex contractu vel quasi oriantur, an ex pacto legitimo descendant, modò sint ita comparata, ut ijs pignus vel hypotheca accedere possit. Elicitur inde primũ, debita, quæ ex obligatione naturali tantum descendunt, huc venire, quia illa admittunt pignus juxta *l. 5. de pignor.* Secundo nec tantum illa debita mixta, quæ ex obligatione partim naturali partim civili oriuntur, & verè talia sunt, huc referri possunt, verum etiam illa, quæ à Doctoribus præsumtivè talia dicuntur, qualia sunt ex judicato, confessio, jurejurando necessariò descendunt. His enim omnibus pignus accedere potest. Et quidem de re judicatã hoc apparet ex *l. 15. de re judic. l. 3. C. de execut. judic.* De confessis idem facile constabit, modo meminerimus, quod confessi injure pro judicatis habeantur *l. 56. de re judic. l. 1. de confess. l. unic. C. eod.* Iurisjurandi quoque aut potius sententiæ ex eo latæ eadem ferè vis est ac rei judicatæ. Rẽdẽ ergo & illud huc referendum erit. Contra verò debita merè civilia, hoc est, quæ ex obligatione civili tantum oriuntur, quia exitu & re inutilia sunt in *l. 3. §. 1. de Const. pecun. l. 112. de Reg. iur. l. 14. ff. de Compensat.* & perpetuã exceptione possunt perimi *§. 1. 2. 3. Inst. de except.* adeoque pignus non admittunt, excludenda erunt.

XX. De feudo ipso hæc regula tenenda erit, quod omnes res, quæ in feudum dantur, & ad quarum oppignorationem consensu domini opus est, in hunc censum veniant. *arg. text. 2. feud. 55.* neque enim Imperator ibi distinguit inter feuda, sed generaliter dicit, feudum aliter oppignorari non posse, nisi permissione illius domini, ad quem illud spectat. Conveniunt cum hæc opinione ipsi hujus textus interpretes Andreas de Isernia

Ifernã, Matthæus de Affiliis Bartholomæus Camerarius & alij;
nullum enim feudum ab ijs excipitur, modò ad ejus oppigno-
rationem domini consensus requiratur: neque ab hâc recedit
quotidiana observantia. Quin rectè dicimus, quæ feuda in
contractum Emptionis, Venditionis veniunt, ea etiam pignori
dari posse, quia quod in dicto *Cap. Imperial. de Emptione Vendi-
tione*, illud etiam de pignore affirmatur. At notum est, quod-
libet feudum venire in contractum Emptionis Venditionis, si
consensus domini interveniat Ergo etiam quodlibet feudum
aptum erit ad recipiendum pignus faciunt huc optimè. *l. 9. §.
1. de Pignor. l. 1. §. 2. Quæ res pignor. vel hypoth. dat. oblig.
non poss.*

XXI. Dicitur in regula demonstratâ, quod res omnes,
quæ in feudum dantur huc veniant; iam in feudum dantur res
tantum immobiles, siue naturaliter sint tales, siue civiliter.
2. feud. 1. §. ult. 2. feud. 23. §. huius autem. Hæ ergo solum huc
pertinent. Quænam verò res naturaliter sint immobiles, quæ-
nam civiliter, & per fictionem juris translativam de re ad rem
ita fiant, restat, ut paulò prolixius consideretur. Naturaliter
immobiles res est, quæ naturâ suâ moveri nequit, ipsum nimi-
rum solû *l. 7. de V. usufr. l. 1. de condiç. tritic. l. 115. de V. S. & solo cohæ-
rens, ut prædium, ager, pratum, vinea l. 198. 27. 31. de V. S. siue na-
turâ l. 44. de R. V. siue artificio, uti sunt affixa, quorum stipites
in terra defossi l. 17. 18. de act. Empt.* Res civiliter immobilis vel
est res corporalis mobilis, vel res incorporalis. Res corpora-
lis mobilis pro immobili habetur quando ad rem quandam
immobilem pertinet, nec, civiliter loquendo, ab eâ separari
potest, vel, ut alias loquuntur, ratione cohærentiæ rei immo-
bili inest, sic animalia, iumenta, & alia, quæ ad fundi siue
prædij instructionem pertinent pro rebus immobilibus habentur
Rosenthal. c. 9. conclus. 4. n. ult. ita machinæ bellicæ castris,
ut ibi perpetuò sint, destinatæ, lecti in diversorio publico, instru-
menta domus coquinaræ, braxatoriæ *arg. l. 17. §. 7. de act. emt.*
pro talibus habentur. Res verò incorporalis licet naturâ suâ ne-
que mobilis, neque immobilis sit, censetur tamen pro re immo-
bili,

bili, quando rei immobili inhæret, ut sunt jura rebus immobili-
 bus inhærentia, uti jurisdictio superior, inferior, jus venandi,
 pascendi, jus vectigalium, piscandi in fluminibus publicis, li-
 gnandi & alia 2. *feud.* 56. Knichen. *de vestit. pact. part. 2. c. 1. n. 48, 49. &*
c. 2. n. 6. 37. Noë Meurer. *tractat. von Jagt und Forstrecht.* Gail. 2.
observ. 67. 68. Petr. Frid. *de mandat. libr. 2. cap. 41. n. 2. de jure vectiga-*
lium vid. tot. t. D. & C. de vectigal. A. B. tit. 9. Pacif. Osnabrüg. art.
9. Hæ ergo omnes res, quatenus in feudum dari possunt, huc per-
 tinent. Quæcunque verò res in feudum dari non possunt, illæ
 excluduntur ab hac classe: Quales sunt 1. res mobiles 2. *feud.* 1. §.
ult. 2. feud. 23. §. *hujus autem* 2. res immobiles vel simpliciter ho-
 minum commercio exemptæ, ut res sacræ & religiosæ §. 8. *l. de rer.*
div. l. 1. ff. eod. l. 21. C. de SS. Novel. 46. Novell. 67. c. 4. anth. Præter-
ea. C. de SS. Eccles. Vel ex speciali ratione alienari prohibitæ 2.
feud. 3. §. 1. *verb.* Sed etiam res, cujus alienatio prohibetur. De
 rebus tamen alienari prohibitis in genere sciendum est, quod
 hæc unà cum universitate quâdam rectè pignori dentur. *arg. l. 22.*
23. 24. de Contrah. Emt. l. 62. de acq. rer. dom.

XXII. Additur præterea, & ad quarum oppignorationem
 consensu domini opus est, non igitur sufficit, feudum ad-
 esse, quod oppignoratur, sed illud præterea ita debet esse com-
 paratum, ut ad ejus oppignorationem consensu domini semper
 opus sit. Feudum ergo simpliciter & absolutè hæreditarium,
 quia ejus oppignoratio sine consensu domini peragitur *arg. 2.*
feud. 48. excludimus ab hac classe. Ut autem hoc eò clarius ap-
 pareat, videndum hic erit, quid & quotuplex sit feudum hæredi-
 tarium, & utrum omne à censu onerum feudalium removen-
 dum veniat. Feudum hæreditarium est, in quo modus succe-
 dendì civilis locum habet, vel in quod succeditur modo jure ci-
 vili usitato; hoc est, cum qualitate hæreditaria, adeo, ut in feu-
 dum hoc succedens, perinde ut hæres factum defuncti præstare
 teneatur Hartm. Pistor. *part. 2. quest. 14. n. 39.* Carpzov. *dec. 1. de*
oner. Vasall. feudal. p. 3. n. 20. Modus igitur succedendi civilis de-
 terminat essentiam hæreditarii feudi. Quotuplex ergo ille erit,
 totuplex ipsum feudum hæreditarium invenietur. Tripliciter
 vero

vero modus succedendi civiles juxta Doctorum mentem in suc-
 cessione feudali adhibetur, triplex ergo etiam dabitur feudi hæ-
 reditarii species. Prima est, quando feudi natura per pactum
 primæ investituræ adjectum ita immutata est, ut tam fæminis,
 quam masculis in illud jure hæreditario succedere liceat, & præ-
 terea Vasalli liberam tum inter vivos, tum ultimâ voluntate de
 eo disponendi facultatem habeant. *arg. 2. feud. 48.* Secunda est,
 quando in feudum jure hæreditario à masculis tantum succedi-
 tur. Tertia est, quando in feudum non solum jure hæreditario
 fit successio, verum etiam & fæminæ & masculi ad illius succeffi-
 onem admittuntur. *Rosenth. e. 2. concl. 36. Gail. 2. observ. 154. n. 7. 8. 9. 19. usque ad fin. Camer. in c. Imperial. §. Præterea ducatus de prob. feud. alien. in edit. Basileens. p. 775. Andr. de Ifern. in c. 1. d. succ. feud. n. 7. & in c. 1. an agn. vel fil. n. 1. Hartm. Pist. libr. 2. quest. 1. per tot.* Prima species à Doctoribus vocatur feudum merè &
 absolutè hæreditarium: duæ verò posteriores veniunt nomine
 feudi hæreditarii mixti. Hinc statim colligere licebit, primam
 speciem solum removendam esse à materiâ primæ debitorum
 feudalium classis, quia talis feudi oppignoratio propter liberam
 disponendi facultatem, quam in eo vasallus habet, citra domi-
 ni consensum rectè perficitur: Feudum vero hæreditarium mi-
 xtum, cum in omnibus retineat naturam feudi, nisi quod jure
 hæreditario & interdum etiam à fæminis in illud succedatur,
 referendum esse ad materiam onerum feudalium: ad illius enim
 oppignorationem semper consensu domini opus erit. Hoc ta-
 men addendum est, in eo omnes feudi hæreditarii species con-
 venire, quod agnati, licet hæredes universales non existant, de-
 bita tamen vasalli pro ratâ persolvere teneantur, nec ab eorum
 exsolutione beneficio inventatii liberentur, quin nec hypothe-
 cam vel pignus revocare possint, modò in oppignoratione feu-
 di hæreditarii mixti domini consensus accesserit. Et hoc ideo
 in hisce feudis obtinet, quod ea rebus hæreditariis annumeren-
 tur, nec agnati jure primæ investituræ & proprio, sed jure pro-
 ximi vasalli defuncti in ea succedant. *Aner. de Ifern. in cap. 1. tit. qui success. teneant. n. ult. & in c. 1. §. 1. tit. de success. feud. n. 7. Co-*

Varruv. libr. 2. variar. resolut. c. 8. n. 4. Barthol. Camer. in c. Imperial. §. preterea ducatus in edit. Basilens. p. 776. Arcus Pinell. ad l. 1. C. de bonis matern. part. 3. n. 93. Mynsing. cent. 3. observ. 67. n. 9.

XIII. Cum jam dictum sit de personis & feudis quatenus oppignorationem recipiant tum etiam debitis pro quibus feudi oppignoratio fieri solet, restat, ut dicamus de consensu immediati domini, vel ejus qui vicem domini sustinet, super oppignoratione feudi interposito cum in eo forma nostri debiti feudalis consistat 2. feud. 52. verb. nemini licere beneficia &c. 2. feud. 55. verb. sine permissione illius domini ibidemq. Camerarius vers. male concludatis. Ludolph. Schrader de feud. part. 8. c. 1. n. 22. Vbi igitur consensus immediati domini, vel ejus, qui vicem domini sustinet in oppignoratione alicujus feudi intercessit, firmiter concludere possumus, debitum illud esse feudale. Diximus primum consensum requiri, cum autem consensus alius expressus sit, alius tacitus, non immerito hic statim in questionem venit, utrum tacitus consensus sufficiat, an expressus semper requiratur. Constat verò, quod tacens quò consentiente habeatur juxta c. 43. de R. I. in 6to. quod etiam vocabulum permissionis in utroque juris feudalis textu ab imperatoribus usurpetur, Permittitur autem aliquid tum expressè, tum tacitè. Expressè, quando verbis approbo actum aliquem, tacitè quando non contradico actui, cui poteram, & si eum approbasse videri vellem, contradicere debebam. Inferunt inde nonnulli, tacitum consensum sufficere ad ritè constituendum feudale pignus. Sed contrariæ sententiæ assertores, quique ad pignus in feudo ritè constituendum expressum domini consensum requirunt firmiori fundamento & ratione nituntur. Ordinariè enim tacens pro consentiente non habetur; si de ejus præjudicio & obligatione agitur. argell. 8. §. 1. de procurat. l. 8. §. 15. quib. mod. pign. vel hypoth. solv. l. 5. de S. V. P. c. 44. de R. I. in 6to. Quis autem non videt, omnem feudi oppignorationem cum metu damni, quod inde ad dominum redundare queat, si debitor vasallus bonis laqueis conjunctam esse, obligatur hic tacens pro consentiente potius, quam si daretur regula, quæ continetur in c. 43. de R. I.

de R. l. in 6to. restringenda enim hæc est ad eum casum, quando de commodo tacentis agitur. Multò minus sententiam nostram destruit dubitatio ex vocabulo permissionis desumpta, quia vocabulum hoc juxta mentem legumlatorum Lotharii & Friderici intelligendum est, quibus sanè animus non fuit, in magnum dominorum feudi detrimentum, silentio vim & effectum consensui parem tribuere. Potest tamen interdum aliquod factum intercedere, ex quo consensus domini rectè elicitur, ita si vasallus feudum pignori daturus per literas domini consensum expetiverit, nec petitionem hanc dominus responsione exceperit, videtur tacitè consensum suum oppignorationis actui interposuisse, & hæc ratione nobis haud displicet Iulij Clari *libr. IV. sentent. §. feud. quest. 31. n. 13.* & aliorum ab eo allatorum sententia, tacitum scilicet domini consensum sufficere ad feudum ritè oppignorandum: faciunt huc etiam *l. 18. ff. Mandat. l. 6. C. eod.* Non verò satis est, dominum scivisse, aliquam feudi oppignorationem à vasallo institui, nec ei contradixisse, sed accedat insuper necesse est, signum aliquod, ut vocant, voluntatis illativum. Sentiunt nobiscum Barthol. Camerar. *ad l. Imperialem de prohib. feud. alienat. Bocer. class. 5. disput. 20. thes. 88.* & parum ab hac sententiâ discedit Mynsing. *cent. IV. observ. 81.*

XXIV. Neque expressus consensus sufficit, nisi à Domino interponatur *1. feud. 52. & 55.* Ibidemq; Andr. de Isernia & Matth. de Afflicis. Olim quidem vasallus vel totum feudum vel partem ejus invito domino alienare poterat *1. feud. 5. 13. 18. 12. feud. 9. 44.* Sed constitutionibus Lotharii II. & Friderici I. Imperatorum optimâ ratione hoc mutatum fuit. Semper autem ejus consensus requiritur, siue Dominus sit masculus siue femina, siue clericus, siue laicus, siue in dignitate constitutus siue plebejus, nullo discrimine habito; hi enim omnes domini feudi esse possunt, *1. feud. 1. & 6. 2. feud. 2. 35. 91.* Nec refert, utrum ipse consensum interponat, an per procuratorem hoc fieri curet *vid. thes. XIII & XIV.* quod etiam à pupillo vel minore domino per tutorem aut curatorem rectè expeditur, ut ex eisdem thesibus videre est. Cum verò dominum feudi vel penes

unum est, vel plures, vel integras etiam societates, siue illæ sint civiles, siue civilibus minores, uti sunt collegia Ecclesiastica, pro diversitate horum dominorum, diversimodè etiam consensus impetrandus erit. Si penes unum est, illius consensus solus sufficit, si plures domini inveniantur, uti accidere potest, mortuo feudi domino relictis pluribus liberis, vel omnes illi, vel unus communi nomine, vel, si consuetudo ita fert senior pro omnibus consensum interponere debet.

XXV. Quod si feudum ad civilem societatem pertinet, tum respiciendum est ad eos, qui summâ potestate in eâ gaudent. Et si ille unus est, istius consensus requiritur; si plures, iique vel virtuosæ vel divites, illorum erit, consensum imperitari: si autem omnes summâ potestate fruuntur, ab istis consensus impetrandus erit, qui in administrandâ Republ. vice omnium perfunguntur. Accidit sæpenumero, ut Majestatis jura penes unam civitatis partem haud resideant, sed inter plures dividantur, & tum omnium eorum qui de Majestatis jurebus participant, consensus accedat, necesse est, nisi forsan uni civitatis parti præ omnibus publicorum bonorum cura commissa fuerit. Sed hæc hætenus in thesi. Accedamus nunc propius ad nostrum Imperium Germanicum. Videmus autem in eo primùm communem aliquam totius Germaniæ Rempubl. quæ postmodum in multas & novas Rerumpubl. species dividitur. Commune illud totius Germaniæ corpus præ se fert formam regiminis ex Monarchia & Aristocratiâ mixti. Quid igitur ex politicis præceptis dicendum sit, si feudum aliquod regale, qualia sunt Ducatus, Comitatus, Marchionatus, in pignus detur, ex paulò ante allatis apparet, nimirum non solum Imperatorem, verum etiam cæteros imperij status in oppignorationem feudi consensu suo intervenire debere. Vsu tamen & observantiâ aliud invalescere, quin & publicis legibus hæc in parte quicquam mutari potest. An igitur hoc in nostrâ Republ. factum fuerit, locus nunc est, ut perspiciamus. Vt autem breves simus, concludimus statim cum Excellentissimo Conringio in libr. de finib. imper. German. cap. XIX. p. 389. jam inde

inde à Friderici II temporibus usu obtinuisse, ut nulla alicujus imperii partis alienatio neque sic etiam oppignoratio subsisteret, nisi adhibito tum Electorum, tum cœterorum Principum atque ordinum consensu, idque ex eâ ratione, quoniam jam tum imperium nostrum Respubl. erat ex Monarchiâ & Aristocratiâ mixta, atque adeò maximarum rerum consultatio ab omnibus imperii statibus, uti vocant, in Publicis imperij comitijs instituebatur. Inter maximas autem omninò referendum est alienandi & oppignorandi alicujus regalis feudi negotium.

XXVI. Postmodum seculo decimo sexto Caroli V. tempore Electorum jus quod antea solo usu, atque consuetudine nitabatur, cœpit corroborari publicis legibus. Invenimus enim in singulis Capitulationibus (ita autem vocantur leges Imperatori ab Electoribus hætenus solum præscriptæ, super quas ante coronationem jurare tenetur) aliquid hac dare sancitum esse, in capit. Carol. V. §. 9. *Hæc verba extant.* *Zudem vnd insonderheit sollen vnd wollen wir dem heiligen Römischen Reich vnd dessen zugehörungen / nicht allein ohne wissen / willen / vnd zulassen gemeldeter Churfürsten sämtlich nichts hingeben / verschreiben / verpfänden / versetzen / noch in andere wege vereußern oder beschweren / sondern vns auch auffß höchste bearbeiten / vnd allen müglichen fleiß vnd ernst fürwenden / etc.* eadem verba reperiuntur in capit. Ferdinandi I. §. 8. Maximiliani II. §. 6. Rudolphi II. §. 8. Matthiæ. §. 8. Ferdinandi II. §. 8. Ferdin. III. §. 9. Ferdinandi IV. §. 9. Leopoldi §. 12. Eo tamen nihil derogatum est ducû & cœterorum imperij statuum juribus. Hæc tantum inter Electores & cœteros imperij status quoad hanc juris publici partem ex eo tempore differentia orta est, quod Electores jus in alienationis negotio ipsis competens non tantum tacitâ verum etiâ expressâ lege propugnare potuerint, duces verò & cœteri imperij status solâ lege non scriptâ id est usu & consuetudine jus illud tueantur. Quod tamen forsân à tempore initæ pacis Osnabrügensis & Monasteriensis aliter dicendum est. Quicquid enim ex partibus imperij tû in regem Galliæ, tum in Sveciæ reginam translatum est, id non solius Imperatoris &

D.

Electo-

Electorum, verum omnium imperii statuum consensu factum esse, ex utriusque pacis instrumento colligitur. *Instrum. pac. Osnabrug. §. x. verb. Ideo Cesarea Maiestas de consensu Electorum, Principum & statuum imperii. eod. §. verb. Secundo Imperator de consensu totius imperii. non ita longè post. Tertiò Imperator de consensu totius imperii. Instrument. pac. Monaster. §. quo magis autem dicta pax atque amicitia §. Secundo Imperator & Imperium cedunt transferuntque.* Accedit, quod omnes & singuli Electores, Principes, & status Imperii sine contradictione jure suffragii in omnibus deliberationibus super negotiis imperii gaudeant. *Instrum. pac. Osnabrug. §. viii.* Maximum verò imperii negotium est oppignoratio alicujus regalis feudi, quæ cum verâ alienatione conjuncta est. Concludimus ergo, licet non directè aliquid in instrumento pacis tum Osnabrugensis tum Monasteriensis eâ de re sanctum inveniat, tamen per bonam consequentiam hinc aliquid deduci posse, quod maximopere ducum atque principum jus stabiliat atque corroboret. Facit huc apprimè etiam cessio civitatis Bisontinæ in Regem Hispaniæ anno 1651. 15 Martii facta primum ab Imperatore, salvo tamen Electorum, Principum & statuum imperii consensu, promissione simul factâ regi Hispaniæ, se in proximis comitiis eorum consensum procuraturum esse, utpote in negotio publicam imperii salutem concernente. Ab Electoribus hæc alienatio postmodum eodem anno 23 Maij: à cæteris statibus imp. in Comitiis Ratisbonæ 3 Febr. 1654. approbata est. Si pars alicujus ducatus, & quidem, si totum respicias, minima oppignoranda est, quin hoc à singulis Ducibus juxta hodiernam consuetudinem sine impetrato Imperatoris & statuum consensu fieri possit, nulla fere dubitatio relinquitur, videatur hæc de re consilium Dn. Frantzki, quod magna ex parte à Dn. Struvio *Syntagm. iur. feudal. c. xix thes. xxiv. in exegesi enumeratur.*

XXVII. Diversæ autem sunt à publicâ imperii regiminis formâ, multæ illæ societates civiles, in quas commune totius Germaniæ corpus dispescitur. Nonnullæ enim & quidem maxima earum pars ad Respubl. Monarchicas sic satis propè accedit,

dit, quales sunt Electoratus, Ducatus, Marchionatus, Comitatus; aliæ ut in quibusdam Imperij urbibus liberis videre licet imitantur Aristocratias: sunt denique civitates, quæ administrantur formâ regiminis in Democratiis usitatâ. Si igitur in hisce Rebus publ. Vassallus feudum aliquod oppignorare velit, ab iis consensus super oppignorationis actum impetrandus erit, qui Rebus publicis hisce præsent: in Ducatu, à Principe ipso: in Aristocratia, à rectoribus istius Aristocratiae: in Democratiâ denique ab iis, quibus à populo summa Reipubl. administratio jure Magistratus commissa fuit. Hic enim omnes sunt instar dominorum feudi. Facit huc *l. ult. C. de vendend. reb. civitat. libr. xi. tit. 31.* agitur quidem in eâ de venditione rei ad civitatem pertinentis, sed quia oppignoratio æquè ac venditio annumeratur alienationum speciebus, non incommodè videtur mihi argumentum aliquod inde desumi, adque oppignorationis actum accommodari posse add. Nicol. Losæustract. *de iur. Universitat. part. 3. c. 5.* Mæv. ad jus Lübec. *part. 3. tit. 3. n. 28.* In Ecclesiastici feudi oppignoratione præter cognitionem causæ, cum capitulum & prælatus vicem dominorum sustinent, eorum consensu opus erit. *l. 17. §. 1. C. de SS. Eccles. Novell. 7. c. 2. Novell. 120. c. 4. & 5. Clement. 3. de Reb. Eccles. non alien. tot. tit. X. de reb. Eccles. non alien.*

XXIIX. Immediati verò domini consensus formam dat pignori in feudo constituto. Hinc in oppignoratione alicujus subfeudi, non superioris, sed subinfeudantis domini consensus accedere debet. Eo enim tanquã directi & immediati domini consensu nõ interveniente, ipsum pignus non subsistet. *arg. 2. feud. ss. §. illud. Zas. in epit. feud. part. 9. de feud. alien. n. 34. Molinæ in consuet. Paris. §. 1. gloss. 6. n. 11.* Melius tamen sibi consulent creditores, si non tantum subinfeudantis, verum etiam superioris domini & agnatorum consensum impetrent. Alias enim mortuo subinfeudante extinguetur statim jus hypothecæ, quippe jure datoris jam resoluto. Pignore verò feudali, consensu domini superioris & agnatorum, munito, non prius feudum domino apertum, vel ad cujus successionem agnati jure primæ investituræ admittuntur, à pignoris nexu liberabitur, quàm creditoribus

ab ijs satisfactum fuerit: quod tamen eo de casu subaudiendum est, si pignus in re subinfeudari haud solitâ constituatur. Quod si verò illud in re contrahatur, quæ subinfeudari consuevit, ne agnatorum quidem & superioris domini consensu opuserit, sed hunc oppignorationis actum, qui robur suum unice ab immediati domini consensu accepit, utrique ratum habere tenentur, licet ad ipsos feudum devolutum fuerit. *Camerar. ad l. Imperialem edit. Basile. pag. 39. Hartm. Pistor. libr. 2. quest. 44. n. 6.*

XXIX. Porro quicumque non habent directum feudi dominium, illorum consensus non requiritur ad constituendum pignus feudale. Tales vero sunt. 1. filii vasalli oppignorantis feudum, 2. agnati 3. simulatianeè investiti de jure Saxonico 4. qui jus expectativæ in feudo consecuti sunt 5. quibus aliquid ex feudo debetur, uti mulier propter dotem in feudum illatam jus exigendi dotalitium ex feudo habens, filii feudorum incapaces, quibus alimenta ex iis suppeditantur. Quamvis autem dictum sit, agnatorum consensum ad oppignorationis feudalis formam nihil conferre: multum tamen conducet creditoribus, si interpositus fuerit. Non enim tum ipsis integrum erit, jure delatæ successionis post mortem vasalli sine pretio revocare feudum, quemadmodum aliàs ipsis licet, si oppignoratio feudi eorum consensu careat 1. *feud. 8. §. hoc quoque* 11. *feud. 26. §. Titius 39. 45.* De quibus igitur hæc tenenda regula est. Quicumque agnati vel simultaneè investiti in oppignorationem feudi antiqui legitime factam haud consensere, illi vel oppignorationem feudi vel distractionem ob eam factam pro istâ parte revocare possunt, quando ordo succedendi eos tangit, pro quâ parte feudum ad ipsos pertinet. Nititur hæc regula partim paulò ante allatis textibus partim eo, quod agnati primâ investiturâ jus quæsitum in feudo habent, quod ipsis citra proprium factum adimi nequit 1. 11. *de R. I. l. fin. de pact. l. 7. de pact. dotal. l. 74. de R. I. tot. tit. Cod. res int. al. act.* Omnes igitur agnati consensum dare debent, cum oppignoratio feudi omnes tangat c. 29. *de R. I. in 6to.* Ad quem tamen interponendum à vasallo cogi non possunt. *Berlich. decis. 125.* Inde sequitur, quod si plures sunt in pari gradu, & nonnulli tantum

tantum eorum consensere, pro ratâ horum pignus in feudo constitutum non poterit revocari; reliquis tamen jus revocandi saluum manebit: si in diverso gradu sunt constituti; tum, si proximior consensit, feudo ad ipsum devoluto, aut solvere debitum, aut distractionem feudi permittere debet: si remotior, nec illi jus erit revocandi feudum, si id jure successionis ad eum deferatur. Vbi enim eadem ratio est, ibi etiam par est ut idem jus statuatur *l. 32. ad leg. Aquil. l. 103. de V. O. & quod juris est de toto, quoad totum, idem etiam juris est de parte, quoad partem l. 76. de R. V. l. 7. §. 6. de Pact. Andr. de Ifern. c. .1 §. hoc quoque de Success. Feud.* quem sequuntur Alvarotus, Matthæus de afflictis ibi. Adeo verò omnium agnatorum consensus requiritur, ut etiam illi, qui tempore alienationis nondum concepti fuerunt, revocare possint feudum, si postmodum in lucem editi, in oppignorationem haud consensere. Andr. de Ifern. *ad dict. §. hoc quoque.* Alvarot. Martin. Laud. & Præposit. *ibid.* Agnatis minoribus vel pupillis non aliter jus revocandi feudum à tutoribus vel curatoribus juxta jus commune consensu remitti potest, quam si Magistratus decretum intervenerit *arg. t. t. D. & C. de Reb. minor. sin. decret. non. alien.* Filiis tamen agnatorum consensus parentum ideo oberit, quia jus eorum à paterno jure dependet, adeoque jure revocandi patris consensu extincto, nec illi eo frui poterunt. Hartm. Pistor. *libr. 2. quest. 7. n. 50. & seqq.* Ut autem consensum ab agnatis præstitum esse dici possit, non sufficit eos interfuisse oppignorationi & tacuisse, sed requiritur insuper eos declarasse verbis vel factis, se ut agnatos in alienationem consentire *arg. text. 2. feud. 39. 26. §. Titius. 1. feud. 5. §. præterea.* Hartm. Pist. *libr. 2. quest. 7. n. 1. & seqq.* Rosenthal. *c. 9. conclus. 77. & 78.* Ioh. Koppen *decis. 54. n. 67.*

XXX. Diximus præterea in feudi antiqui oppignorationem, removimus ergo hinc feudum novum, licet enim hoc sine agnatorum consensu pignori detur, non tamen poterit ab iis recuperari actione feudi revocatoriâ: Nihil enim juris in eo propriè quæsitum habent, sed illud primum nanciscuntur, si mortuo primo acquirente feudum ad ipsos deferatur. Ante

Illud igitur tempus absque agnatorum consensu, modò dominus interveniat, feudum novum efficaciter pignori subiicitur. Quod tamen de simultaneè investitis aliter dicendum est: his enim jus in feudo proprio factò per simultaneam scilicet investituram quæsitum est. Hartm. Pistor. libr. 2. quest. 5. n. 92. Et quidem oppignoratio antiqui feudi legitimè fieri debet hoc est ei debet accedere consensus domini. Vbi igitur hoc non fuerit factum, consensus agnatorum nihil operabitur & incassum adicietur. Neque eorum partes tuebimur, qui arbitrati sunt, hoc casu agnatos nihilominus obstrictos esse ad persolvenda debita, licet feudale pignus non subsistat: refragatur enim huic, quod consensus ultra mentem consentientis extendi haud debeat, l. 19. in princ. si cert. petat. In eum autem finem consensus oppignorationi adjectus fuit, ne ista oppignoratio post mortem vasalli ab agnatis revocaretur, non ut aliorum obligationem in se susciperent. Oppignoratione igitur propter deficientem formam haud subsistente, nec agnatorum consensus eam validam reddet, multò minus operari poterit, ut ad alieni debiti exolutionem citra voluntatem obligentur. Carpzov. part. 2. Const. 46. def. IX. Aliud tamen dicendum est, si consensus ad inducendam obligationem efficax interpositus fuerit, l. 1. § tot. tit. D. de O. & A. l. 1. de Præscript. verb. Carpzov. part. 2. constit. 46. def. X. & eatenus sententia Andr. Rauchbar. part. 1. quest. 45. defendi potest.

XXXI. Illa deinum regulæ nostræ verba vel oppignorationem feudi revocare, ita intelligenda sunt, quamdiu scilicet possessio ipsius feudi penes agnatos, eorumque filios qui non consensere permaneat: interea enim temporis jus pignoris quasi intermoritur, quod postmodum statim reviviscit, si feudum ad eos, qui consensere, vel ad ipsum dominum consentientem perveniat. Eam verò ob causam addidimus verba, vel distractionem feudi propter oppignorationem factam revocare, quia feudum consensu domini oppignoratum licitè à creditoribus in casu non factæ solutionis distrahitur, etiamsi consensus agnatorum non interveniat. Quæ tamen alienatio sive in extrane-

traneum five in agnatum remotiorem facta à proximioribus duplici viâ reuocatur, vel vivo adhuc vasallo alienatore, vel mortuo eo : Priori modo, si intra annum idem pretium emptori restituatur, quod alias vocatur jus protimiseos: 2. feud. 3. §. 2. 2. feud. 9. §. porro post mortem vasalli, si intra spatium triginta annorum à tempore delatæ successionis actio revocatoria adversus emptorem feudi instituatur, & hoc casu absque pretio recuperari alienatum feudum potest, 2. feud. 26. . Titius 2. feud. 39. 1. feud. 8. §. hoc quoque. Andr. de Ifern. & Matthæ. de Afflict. ad dict. text. Non autem prius actio revocatoria institui potest, quàm si jus succedendi in feudum ad agnatos devolvatur, & ideo regulæ inseruimus, quod tum demum revocari possit feudum, si ordo succedendi agnatos tangat, 2. feud. 26. §. Titius. Hartm. Pist. part. 2. quest. 6. n. 59. Carpzov. part. 2. const. 48. def. 13. Interdum specialis alicujus regionis consuetudo, non requirit agnatorum consensum, & tum juri retorsionis locus erit, uti hujus rei elegans responsum invenitur apud. Dn. Struv. in Syntagm. Iur. feud. cap. XIV. th. 29. in exeg. n. 9.

XXXII Haftenus vidimus, quod domini consensus constituat formam debiti nostri feudalis; quod itidem agnatorum consensus haud parum profit creditoribus. Reliquum nunc est, ut de filiis videamus. Quod autem eorum consensus nihil faciat ad debiti nostri substantiam, ex eo statim apparet, quod domini consensus eam solum constituat 2. feud. 52. & 55. Manet tamen adhuc in dubio, utrum filij consensu eorum, feudi alicujus oppignorationi non accedente, post parentum mortem agnatorum instar pignus revocare possint? Et denegandum ipsis est hoc beneficium per text. 2. feud. 45. ubi dicitur filium non repudiare posse hæreditatem patris & feudum retinere. Ex quo textu simul & hoc colligi poterit, quod filius in feudum succedat tanquam hæres: quemadmodum enim hæredi non licet partem hæreditatis apprehendere, partem verò negligere, l. 1. & 2. D. de acquir. vel omit. hæredit. l. 20. de Iur. delib. Ita nec filius feudum retinere potest, repudiatâ hæreditate juxta allegat. text. quod tamen ipsi liceret, si in personâ ejus feudum
non

non annumeraretur rebus hæreditariis. Iam verò si filius in feudum succedit tanquam hæres, fictione juris pro unâ eâdemque personâ cum defuncto parente habetur. *Novell. 48. in præfat. vers. cum utique nostris videatur legibus.* Atque adeo omni dubitatione caret, eum ad factum parentis præstandum obligatum esse, tanquam hæredem in universum defuncti jus succedentem, *l. 24. de V. O. l. 62. de R. I.* Accedit secundò, quod jus revocandi feudum in jure feudali solum agnatis tribuatur, non verò filiis, *2. feud. 3. §. 2. verb. tum enim rescissâ in vestiturâ 2. feud. 9. §. porrò 2. feud. 30.* quod etiam legitima alienatio feudi subsistat, quamdiu alienans & ejus hæredes masculi seu filij vivant, *1. feud. 8. §. hoc quoque 1. feud. 18 2. feud. 9.* Quod denique filius mediante patris personâ in feudum succedat, atque sic feudum æquè patri ac primo acquirenti acceptum referre debeat. Ut jam nihil loquar de argumento, quod ex eo desumi potest, quod feudum ob delictum parentis amissum ad filios non revertatur, *2. feud. 31.* Nec refert, sive filii cum inventario, sive absque eo hæreditatem patris, adierint. Utroque enim casu feudum rebus hæreditariis accensetur. Nec minus filiis minorennibus, quam qui majores facti sunt denegatur revocatio feudi à patre alienati. Videantur de his omnibus. *Hartm. Pist. libr. 2. quest. 13. n. 33. Sonsbec. tract. de feud. part. 9. n. 159. Herm. Vultei. de feud. libr. 1. cap. 9. n. 114. Berlich. libr. 2. conclus. 56. n. 11. & seq. Dn. Richter. dec. 79. n. 4. & 7.*

XXXIII. Ordinariè igitur filij acquiescere debent in alienatione à parentibus factâ: quia tamen hoc ipsum in multis casibus fallit, nonnullos & præcipuos eorum breviter adjiciemus. Primus est, si consentientibus agnatis filius de feudo patris, tanquam de novo investiatur, *2. feud. 45. in fin. Andr. de Ifern. in d. c. n. 6. Matth. de Afflict. ibid. n. 35. Sonsbec. part. 9. n. 166.* 2. si filius in testamento patris fuerit præteritus, inque eâ præteritione acquieverit. *Schrader. de feud. part. 8. cap. 8. n. 12. Sonsbec. part. 9. n. 165.* 3. Si justè exhæredatus fuerit, modo exhæredatio ex eâ causâ facta non sit, ob quam etiam filius à domino feudo privari possit 4. Si injustè exhæredatus fuerit noluerit tamen
infr-

infirmare testamentum per querelam in officiosi. *Sonsbec. part. 9. n. 166. Schrader. part. 8. cap. 8. n. 12. §. Si filij patre adhuc vivo certum portionem acceperint & hæreditati paternæ juramento renuciaverint. Sonsbec. part. 9. n. 167. Schrad. de feud. part. 8. cap. 8. n. 13. Mynsing. centur. 6. observ. 6. n. 1. & seq.* Sed hic casus semper carere debet fraude tam parentum quàm filiorum. Nam alias omnia in creditorum perniciem à debitoribus alienatar evocari & irrita reddi possunt actione Paulianâ, *arg. tot. tit. quæ in fraud. credit. 6.* Si feudum unâ cum patre ipsis quoque filiis vel patri contemplatione filiorum fuerit concessum, quia tum non mediante patre in feudum succedunt, sed immediate hoc à domino consequuntur. 7. Si filius non patri sed avo in feudum succedat, quamvis hæc posteriores duæ non videntur propriè exceptiones esse à regulâ. *Præposit. in capit. anagn. vel fil. n. 6. Zasius de feud. part. 8. n. 11. Schrad. part. 8. cap. 8. n. 14.* Quod hætenus de filiis dictum est, idem quoque in filiabus locum habet, licet patri non immediate in feudo fœmineo succedant, sed demum morte agnatorum subsecutâ, feudum ad ipsas perveniat. *Dn. Carpzov. 6. respons. 116. Dn. Richter, decis. 79. n. 10. & seqq.*

XXXIV. Debet præterea consensus domini immediati directus esse ad actum oppignorationis feudi, non verò super alio aliquo actu esse interpositus, *arg. 2. feud. 52. & 55.* Decidenda inde est utilissima illa & sæpius acriter ventilata quæstio de confirmatione instrumenti contractus in quo feudum à debitore oppignoratur, utrum hæc simul extendenda sit, ad hypothecam live pignus, ita ut dominus illud consensu suo ad confirmandum instrumentum contractus dato corroborasse censeatur. Et quamvis Doctorum hæc de re dissentiens sit opinio, eorum tamen nos numero adjungemus, qui negativæ sententiæ defensores existunt; idque ideo, quoniam voluntas Domini fuisse non videtur, confirmare hypothecam vel pignus, sed potius instrumentum obligationis seu contractus. Cum verò consensus sit strictissimi juris; nunquam ultra consentientis mentem, præsertim in re odiosâ, qualis est feudi oppignoratio, produci debet.

debet. Hartm. Pistor. part. 2. quest. 49. n. 60. & semper juxta materiam subjectam, naturam rei & actus, super quo interponitur intelligendus est arg. l. 6. ff. de Præscript. verb. l. 4. verb. Verum scilicet ff. de usur. Nec adversatur, quod consentiens instrumento consensum dedisse videatur ad omnia in instrumento contenta, adeoque ad ipsam feudi hypothecam, arg. l. cum principalis. 178. de Reg. Jur. l. jurisdictio 2. ff. ne jurisd. Andr. de Hern. in cap. unic. tit. qui success. teneant. Id enim tantum locum habet in actibus inseparabilibus, quales non sunt actus obligationis & oppignorationis, alias enim posita obligatione, statim poneretur pignus, quod manifestissimam veritatem impugnat. Aliter autem se res habet, si ex quâdam circumstantiâ appareat, mentem hanc fuisse Domini, ut non tantum instrumentum obligationis, sed etiam hypothecam in eo contentam consensu suo corroboraret. Ritè enim tunc constitutum erit feudale pignus. Rationem hujus rei genuinam statim principium nostrum suppeditat, consensus scilicet domini ad hunc oppignorationis actum directus fuit.

XXXV. Sed quid dicemus de delegatione sive cessione hypothecæ feudalis? num illa ritè fieri potest absque consensu senioris noviter interposito? Distinguendum hic primum est inter delegationem & cessionem. In delegatione, quia vetus pignus extinguitur, l. 2. 3. C. de Novat. & Delegat. §. 3. l. q. m. toll. oblig. novo domini consensu opus erit: alias enim delegatum pignus propter deficientem domini consensum, irritum esset. In cessione verò, quia pristinum pignus manet, saltem personâ, cui oppignoratio fit, mutatâ, d. l. 3. C. de Novat. & delegat. Excellent. Hahn. in observat. ad Wesenbec. tit. de Novat. & delegat. n. IX. verb. At nominis venditio aut cessio. Dn. Struv. in Syntagm. Jurisprud. civil. exercitat. 47. th. 65. Novus domini consensus non expetendus est, sed pignus feudale semel legitimè contractum absque novo domini interventu in cessionarij personâ continuatur. Nec obstat, quod certæ personæ oppignoratio facta esse videtur quia hoc non omni ex partè veritati respondet, cum jus illud reale pignoris feudalis ad hæredes creditorum transmittatur,

tatur, quod fieri non posset, si pro personali jure venditandum sit. Illud enim cum personâ, cui competit, uti ex usufructu, & aliis juribus personalibus videre est, semper extinguitur, nec in hæredes est transitorium. Vt autem eo securius res creditorum agatur, solent illi non rarò confirmationem cessi pignoris feudalis à domino feudi petere, quæ tamen in nullum alium finem interponitur, quam ut cessum pignus in cessionarij personâ eò firmitus stabilietur, non verò ut præter confirmationem cessionis à domino factam novæ ejus consensus ad feudale pignus in cessionarij personâ constituendum requiratur. Carpzov. *de oner. vassall. feud. dec. 2. pas. 7.*

XXXVI. Consensus verò domini in feudi oppignorati-
one ad principale debitum datus juxta unanime fere Docto-
rum suffragium extenditur etiam ad usuras ex feudo propter
moram debitoris aliamve causam persolvendas, per regulam,
quod accessorium principale suum sequatur, & quod de prin-
cipali disponitur, porrigendum etiam sit ad accessorium, *l. 26. §. 2. ff. de pact. dotal. §. si tamen 27. & §. cum in suo 30. Inst. de R. D. cap. accessorium 42. de R. I. in 6to. Carpzov. part. 2. const. 46. def. 32. Matth. Berlich. part. 2. conclus. 55. n. 52. Richter. decis. 78. n. 25.* Hic tamen amplius distinguendum est inter debita, quo-
rum ea natura & conditio est, ut citra pactionem pro iis inter-
esse vel usuræ debeantur, & ea, quorum ratione non aliter usu-
ræ persolvuntur, quam si pactum de iis interpositum fuerit.
Priori casu consensus domini ita hypothecæ assistit, ut etiam
quoad usuras operetur & vim suam extendat; Posteriori verò
casu, nisi dominus in consentiendo expressè usurarum mentio-
nem fecerit, nec ipse, nec agnati, earum nomine à creditori-
bus conveniri poterunt. Consensus enim induit naturam con-
tractus, super quo interponitur, atque ita omnia, quæ ex ejus
naturâ veniunt, tantum comprehendit. Carpzov. *libr. 4. re-
spons. 63. n. 13. & 22. Richter. de privil. credit. c. IV. sect. 2. n. 184.*

XXXVII. Sæpè porrò domini consensum suum clausu-
lis reservatoriis constringere solent, qualis est, si immiscean-
tur hæc verba instrumento consensus, quod non aliter à do-

mino concessus fuerit, quàm salvo jure suo, vel, ut Germanica vocabula sonant, daß der gegebene consens dem Lehen Herrn/ seinen rechten vnd gerechtigkeiten auff alle fälle unnachtheilig vnd unverfänglich seyn solle. Licet verò doctores de hujus clausulæ genuino intellectu haud leviter disceptent, ad eorum tamen partes transgredimur, qui negant, juvari eâ dominum, quò minus feudo ad ipsum devoluto, actio hypothecaria à creditoribus adversus eum intentari possit. Hartm. Pistor. *libr. 2. quest. 48.* Petr. Heig. *part. 2. quest. 20.* Nam præter id, quod sic creditores impetrantes domini consensum in feudi oppignoratione ferme sine suo exciderent, qui in securitate crediti consistit; aliushuic clausulæ effectus ideo tribui nequit, quoniam dominus videretur fraudulenter tum egisse, & alterâ manu abstulisse, quod unâ largitus fuerat; quod de viro bono haud præsumendum est. Andr. de Ifern. *in cap. 1. qui success. tenent.* Hartm. Pistor. *d. quest. n. 32.* Nec sententiam nostram infringit, quod alias clausula hæc reservatoria (salvo jure domini) inutiliter in instrumento consensus adjecta esse videatur. Quis enim hoc ita audacter pronuciabit, cum per eam sibi Dominus majoris declarationis gratia, directum dominium & alia jura, quæ verisimiliter quis concedere haud solet, *arg. l. 6. ff. de pign. veluti sunt regalia jura servilia, militaria reservasse* dicendus sit, quo ipso sibi non ita malè ivit consultum, *arg. l. quæ dubitationem 81. de R. I.* Camer. *in cap. Imperialem de prohib. feud. alienat. per Frideric. pag. 266.* Heig. *part. 2. quest. 20. n. 10.*

XXXIX. Perlustravimus hætenus oppignorationem feudi purè factam. Consideremus porrò, quid obtineat, quando sub conditione vel die incerto id est de quo dubitatur, an unquā extiturus sit, feudum consensu domini oppignoretur. Et quia nihil in jure feudali de eo determinatum invenitur, rectè cum feudistâ 2. feud. 1. ad legis scriptæ regulas casum nostrum accommodabimus. Latere autem haud cuiquam facilè poterit, ante eventum conditionis, nullam obligationem nasci, *l. 16. de eondict. indeb. l. 26. de Condit. instit. l. 5. §. 2. quand. dies legat. ced. l. cedere 2. 3. de verb. oblig. l. 8. de peric. & commod. rei vend. l. 2. §. 1. qui pot. in pign.*

pign. eâ autem existente perinde haberi, ac si ab initio purè contracta fuisset. Cum itaque sub conditione consensus domini oppignorationi accesserit, pendente eâ, debitum in feudo contractum dici nequit, quia casus ille incertus, sub quo consensus in oppignorationem feudi à domino datus est, nondum exitit: eâ autem impletâ, retro trahitur tempus ad diem dati sub conditione in feudi oppignorationem consensus. Quod accuratè observandum est, quando quæstio incidit de prioritæ debiti. Potest enim accidere, ut ante conditionis eventum purè feudum pignori detur, postea demum impleatur conditio. Hic quæritur, an purum illud debitum ratione temporis præferendum sit conditionali oppignorationi, cujus conditio paulò serius impleta fuit. Et conditionali oppignorationi prioritatem temporis haud denegandam esse, firmissimè ex paulò ante posito juris fundamento affirmamus. Non enim à tempore impletæ conditionis debitum hoc æstimandum erit, sed à die dati sub conditione consensus, qui longè fuit anterior die purè factæ oppignorationis. Quia etiam dies simpliciter incertus, de quo dubitator, an unquam extiturus sit, adjectus obligationi instar conditionis in jure habetur, *l. si dies 21. l. 22. quando dies leg. vel fideicom. ced.* facile apparet, quid dicendum sit de oppignoratione, quæ sub tali die instituatur ad conditionalem scilicet oppignorationem eam referendam esse, cum juxta dictas leges diei incerti adjectio ita illam reddat. Quæ igitur paulò ante de conditionali oppignoratione prolata sunt, jam nostro ca sui applicabimus, statuentes, oppignorationem feudi, cui dies incertus dictus est, non prius ratam atque firmam esse, quàm ipse, velut conditio, sub quâ iste oppignorationis actus institutus est, advenerit.

XXXIX. Diversum ab his casibus est, quando dominus ad certum tempus consensum suum oppignorationi feudali impertivit. Et quia hic tempus perimendæ obligationis causâ & in modum termini ad quem adjectum est, quo adveniente finitur obligatio, & postmodum ex eâ conventus tueri se poterit pacti aut doli mali exceptione *l. 44. §. 1. de O. & A. l. cum qui 56. §.*

4. de V. O. rectè dicimus elapso illo tempore & prorogatione non impetratâ, jus pignoris extinguï, multoque magis, quando clausula, ut vocant, cassatoria seu annullatoria accesserit, daß der consens nach verfließung der Zeit nichtig seyn soll. Rosenthal. cap. 9. membr. 1. conclus. 18. n. 12. Berlich. part. 1. conclus. 66. n. 58. Carpzov. part. 2. const. 23. def. 24 n. 2. 5. 7. Dn. Richter. de concurs. credit. cap. 4. sect. 2. n. 102. Quod si verò dominus feudi consensui suo ad certum tempus dato conditionem, quam vocant reservativam inseruerit, id est, & sibi & debitori reservaverit finito isto tempore, liberam pignoris reluendi facultatem, idque tempore elapso facere neglexerit: consensus tacitè prorogatus censetur, nec prius feudum liberatur nexu pignoris, quàm re-lutione plenè ac ritè subsecutâ. Carpzov. part. 2. const. 23. def. 25. Richter d. l. 108.

XL. Effectus horum debitorum consistit in jure pignoris creditoribus in re feudali oppignoratâ acquisito, quod spectatur in facultate retinendi, persequendi & vendendi. Ius retinendi iis creditoribus competit, quibus feudum oppignoratum consensu domini atque agnatorum traditum est; possessionem enim pignoris habent naturalem l. 35. §. 1. de pignor. act. l. 7. §. 12. Comm. divid. l. 37. pr. de A. R. D. Cui tamdiu rectè insistent, usque dum solutio fuerit facta. Neque hanc solum propter sortem verum etiam propter usuras retinere poterunt arg. l. 4. §. 22. C. de usur. Quod si in possessione turbentur, vel planè vi dejian-tur eâ, adversus turbatores vel vi deicientes competunt ipsis remedia possessoria tum retinendæ tum recuperandæ possessio-nis. Naturaliter enim possident: quibus sanè hæc remedia haud denegantur l. 1. §. 9. de vi & vi arm. V Vesenbec. ad eund. tit. n. 11. & Excellent. Hahn. in observat. ad hunc locum.

XLI. Quia verò dominus, feudo ipsi aperto, vel agnati ju-re proprio succedentes, non nisi in subsidium, deficientibus bo-nis allodialibus, debita, pro quibus feudum ipsorum consensu oppignoratum est,olvere tenentur. Schrader. part. 7. c. 7. n. 42. Barthol. Camerar. in d. l. Imperialem pag. 84. Berlich. part. 2. con-clus. 55. n. 46. Richter. decis. 78. n. 9. facile perspicitur, non prius
jus

jus persequendi feudalis pignoris creditoribus competere, quam hæredes debitoris vasalli excussi fuerint. Neque enim dominus feudi in se recepit debitum, sed suo consensu hypothecæ robur atque formam dedit: neque agnati consentientes se principales debitores constituere, sed in eum finem oppignorationi consenserunt, ut & ratione ipsorum hypotheca subsisteret. Quod igitur alias hoc casu obtinet, possessores scil. rei oppignoratæ non ante conveniri posse, quam excussi fuerint debitores principales, eorumque hæredes. *Auth. Hoc si debitor. l. de pignor. Novell. 4. c. 2. Novell. 112. c. 1. §. 3. Gail. 2. observ. 27. n. 7. Idem* & huc applicari potest, dicimusque dominum directum, aut agnatos, quorum consensu feudum oppignoratæ est, non prius actione hypothecariâ conveniri posse, quam hæreditariis bonis excussis. Cæterum successores feudales non solum excussionis exceptione tueri se poterunt, verum etiam, si aliqua hæreditaria bona ad ipsos perveniant, justam eorum retentionem contra hæredem habent, donec ea debita, unde actiones ipsis metuendæ sunt, persolvat: quippe facile fieri potest, ut hæres prodigè se gerat, nec satisfaciat creditoribus ex rebus hæreditarijs. Non igitur feudi successoribus vitio vertendum erit, si legitimo retentionis remedio utantur, constituentque sese extra periculum subsidiariæ actionis. Imò quod plus est, possunt ab hærede exigere inventarium, si hæreditatem profundat, cautionisque præstationem, ne quid prius velit ex rebus hæreditarijs in proprios usus convertere. quam debita defuncti in directi domini & agnatorum detrimentum vergentia persoluta fuerint, adque id impetrato judicis mandato rectè cogentur: uti hanc rem latè tradit. Dn. Max. tractat. discuss. levam. inop. debit. c. 7. n. 188. 189. In Electoratu Saxonico bona allodialia non prius executiunda sunt, sed statim successores feudales hujusmodi debita persolvere tenentur *part. 2. constit. 46. verb. Die Land Erben darmit verschonet werden.* Quod si vero possessores feudi actione hypothecariâ conventi, exceptionem excussionis opponere neglexerint, jus repetendi solum ab hæredibus non habent, cum res eorum haud gesserint, sed potius omisâ excussionis exceptio-

ne, suo juri renunciassse videntur, quod cuivis liberum est *l. penult. C. de pact.* Multò minus per conditionem indebiti solutum ab hæredibus recuperabunt. Nam præter id, quod hic non subest indebitum, actio hæc non nisi contra eum datur, qui solutum accepit *l. 12. 46. de Condiçt. indeb. l. 5. C. eod.* quales non sunt hæredes, sed creditores defuncti vasalli.

XLII. Excussione bonorum factâ, si res hæreditariæ persolvendis debitis haud sufficiant, tandem ad jus persequendi pignoris feudalis proceditur, quod consistit in actione quasi Servianâ sive hypothecariâ *l. 13. §. 4. & 5. de pignor.* ad Servianæ exemplum introductâ *l. 1. in fin. C. de precar.* quæ competit creditoribus vasalli defuncti, quibus feudum legitimè fuit oppignortum, adversus quoslibet feudi successores, eosque, qui dolo fecerunt, quò minus possideant *arg. l. 16. §. 3. de pignor. l. 131. de R. I.* ad hoc ut possessor totum debitum unâ cum usuris creditorienti solvat, aut feudum pignortum restituat *d. l. 16. §. 3. de pignor.* Duo autem in hac actione à creditore probanda veniunt. Alterum est, feudum legitimè oppignortum à reo possideri: alterum, dominium illius utile penes debitorem vasallum tempore obligationis fuisse. *arg. l. 3 & 15. §. 1. de pignor. l. 6. C. si alien. res. pign.* Quibus probatis, statim judex per sententiam definitivam jubet possessorem, feudum oppignortum creditori restituere, & si reus contumaciter in restitutione se gerit, ad eam vel manu militari cogetur, vel juri jurando in litem locus dabitur *l. 16. §. 3. de pignor. l. 5. pr. de in lit. iur.*

XLIII. Possessione pignoris feudalis per actionem hypothecariam avocata, si feudi successores adhuc solutionem detrectent, creditori vel ex pacto *§. 1. inst. quib. alien. lic. vel non l. 4. de distract. pign. l. 4 §. 4. de pign. act. l. 4. C. eod.* vel ex lege feudum distrahere & vendere, atque ex pecuniâ inde redactâ sibi satisfacere licet *l. 7. & 14. C. de distract. pignor.* quamvis pactum de non vendendo interpositum fuerit *arg. l. 9. & 5. ff. de pignor. act.* Eam tamen pignoris feudalis venditionem sæpius denuntiatio præcedere solet, iis scilicet casibus, quando nihil nominatim de venditione cautum est, aut etiam ne vendere liceat, pactum intervenit,

venerit. l. 4. § 5. de pignor. act. & ut paucis multa complectar, in venditione pignoris feudalis regulariter eadem solennitates adhibendæ sunt, quas venditio rei allodialis, ut ita loquar, oppignorata requirit. Tantum de primâ debitorum feudali-
um classe.

XLIV. Exordiamur jam breviter etiam agere de secundâ onerum feudalium specie, quam nobis præbet favor causarum. Ante omnia igitur explorandum est, quot & quænam sint causæ, quibus tum jus feudale, tum consuetudo universalis Germaniæ ita favet, ut propter eas constituatur nova quædam debitorum feudalium classis. Quatuor autem præcipue sunt 1. alimentatio, 2. dotatio filiarum 3. petitio legitimæ 4. impensæ in funus defuncti vasalli ejusque filiarum erogata.

XLV. Alimentatio igitur constituit primam speciem secundæ debitorum feudalium classis. Et quidem in filiis, qui ob animi corporisque morbum ad feudi successionem regulariter non admittuntur, feudale jus hoc debitum constituere videtur, ut apparet ex 1. feud. 6. §. mutus. Licet verò hic muti tantum mentio fiat, atque adeo juxta multorum opinionem textus ille ad personas aliis tam corporis, quam animi morbis laborantes haud extendendus sit: erit tamen æquius, ut de surdo, cæco, claudo, vel aliàs imperfecto, quibus regulariter feudum retinere non licet, idem statuamus, ita, ut etiam hinc non removeamus mentis impotes arg. text. 2. feud. 36. in fin. Alimenta vero filiabus ex feudis debentur communi totius ferè Germaniæ consuetudine. Vultei. in tractat. feudal. libr. 1. cap. 10. n. 61. Scultet. ad Modest. Pistor. part. 3. q. 122. n. 33. Hartm. Pistor. libr. 2. quest. 37. n. 4. Carpzov. p. 2. const. 46. def. 16. Richter de iur. & privileg. creditor. disp. 8. p. 239. Quod & de iis alimentis communiter affirmandum est, quæ debentur liberis ex bonis feudalibus, ubi jus senioratus & primogenituræ viget Hartm. Pistor. d. quest. 37. n. 3. Scult. ad Modest. Pistor. d. quest. 122. n. 35. Modo Electoratus seculares excipias. In iis enim publicâ lege hæc de re aliquid sancitum invenitur. A. B. tit. 24. verb. Primogenitus filius succedat in eis, sibiq. soli jus & dominium &c.

XLVI. Personæ, quæ obligantur ad alimenta submini-
 stranda sunt omnes, ad quas post mortem vasalli feudum ex quo
 alimenta debentur, pervenit. Hartm. Pistor. *d. quest. 37. n. 1.* Rich-
 ter. *de iur. & privileg. credit. disputat. 8. p. 239.* Struv. *in Syntagma
 Iur. feudal. c. 14. thes. 17. in exeg. n. 1.* Tales igitur sunt 1. omnes va-
 falli filii, nisi ad primogenitum tantum feudum devolvatur, vel
 nonnulli eorum feudorum sint incapaces 2. agnati 3. in regio-
 nibus, ubi jus Saxonicum viget, simultaneè investiti 4. qui vi
 expectativæ in feudo impetratæ succedunt 5. ipse dominus, si
 utile dominium cum directo in eo iterum consolidetur. 6. ad
 quem feudum debito hoc oneratum titulo dominii translati-
 vo derivatur. 7. subfeudatarius, si subfeudum eo onere prema-
 tur. Hi ergo omnes ad suppeditanda alimenta obstringuntur.
 Personæ verò, quibus alimenta debentur sunt liberi defuncti va-
 falli, vel qui feudorum incapaces inveniuntur *1. feud. 6. §. mutus.*
Carpzov. d. consuet. def. 28. Berlich. *part. 2. conclus. 55. n. 70. & 71.*
 Sunt vero hi 1. filii minores, si loci consuetudine penes natu ma-
 ximum feudum solùm remaneat 2. isti filii & agnati, qui ob cor-
 poris animique morbum à feudi successione prohibentur 3. fi-
 liæ, 4. neptis ex filio procreata mortuo patre ejus. *Carpzov.
 libr. 4. Respons. 65. jung. l. 8. ff. de alend. & agnoscend. liber.* Extra
 has personas nulli debentur alimenta ex feudo, neque etiam his,
 si tantum habeant, quantum ad quotidianum victum sufficiat,
 sive illud à parentibus sive aliunde acquisiverint, perinde est.
Hartm. Pist. dict. quest. 37. n. 1. Coler. *p. 1. decis. 28. & p. 2. decis. 13.*
Scultet. d. quest. 122. n. 34. 35. Præterea jus exigendi alimenta de-
 negatur liberis eorum, qui feloniam commiserunt, obque eam
 feudo privati sunt. Etenim id juris in feudo per patrem nancif-
 cuntur, quod feloniam commissam perit. *arg. 2. feud. 31.*

XLVII. Formam constituunt alimenta personis alendis
 suppeditanda, quando ad incitas redactæ fuerint. Hartm. Pi-
 stor. *d. quest. 37. n. 1. & 2.* Camer. *in l. Imperialem p. 150. edit. Basilens.*
Richter. dict. disput. 8. pag. 239. Scultet. *dict. loc.* Quousque igi-
 tur alimenta se extendunt, eousque etiam extenditur debitum
 nostrum feudale. Cum vero nomine alimentorum veniant o-
 mnia

omnia ad vitam commodè tranfigendam necessaria, apparet, non tantum cibaria & victum, verum etiam vestitum, habitationem, strata & lectos, sumtus studiorum, aquam in illis regionibus, ubi aqua vendi solet, medicamenta, ligna, imò etiam equos, si alimentarii dignitas ita exigat, & servitia sub alimentis nostroque debito feudali comprehendendi. *l. 12. §. 3. de administrat. & pericul. tutor. l. 5. §. 2. de agnoscend. vel alend. liber. l. 1. 6. ult. de aliment. vel cibariis. legat. l. 6. §. 5. de Carbon. edict. Excellent. Dn. Hahn. in observat. ad Wesenbec. tit. de alim. & cibariis. legat. l. 1. Petr. Surd. de aliment. tit. 4. quest. 7.* Istorum autem determinatio aut fit conventionem partium, aut, si de ea convenire non possunt arbitrio & moderationi domini committitur, ubi statim respiciendum est ad similes casus, quid aliis ejusdem ordinis alimentorum loco dari solet, quænam sit dignitas ejus, cui hæc debentur, quantum sit feudum, ex quo persolvenda sunt: alia demum sunt, quæ præstari debent masculo, alia, quæ famina, alia nobili, alia plebeio, puero, viro, adulto. *arg. l. 10. §. fin. l. 22. de alim. & cibariis. legat. l. 8. §. 10 & 11. de Transact.*

XLVIII. Optimâ verò ratione hoc introductum est, ne personæ alendæ cum summâ paupertate conflictari, inque eâ miserè non sine aliquâ turpitudine defunctorum vasallorum tandem perire cogantur. Effectus ejus potissimum consistit in conditione de alimentis præstandis in factum subsidia-riâ, quæ alias etiam actio in rem scripta vocatur, iisque competit, quibus alimenta debentur, adversus quoscunque feudi onerati successores ad necessaria vitæ subsidia ex feudo præstanda *l. 5. ff. de agnoscend. & alend. liber. Bartholom. Camerar. in cap. Imperialem. pag. 82. Richter. dict. disput. 8. p. 239.* Actori in hac actione duo præcipue probanda incumbunt, primum est, eum ex vasallo defuncto legitime procreatum esse, vel, si agnatus est, qui forsan propter aliquem animi, corporisque morbum à feudi successione removetur, demonstrari debet, eum proximo consanguinitatis vinculo vasallum mortuum attingere; alterum est, ad eam paupertatem actorem redactum esse, ut necessaria vitæ subsidia ipsum deficiant. Quoad prius tamen amplius viden-

dum est, an liberi vasalli in quasi possessione sint nec ne, quod inde dijudicandum erit, si pater eos ut liberos semper tractaverit, nec unquam nominaverit aliter: tum enim ulteriori probatione supersedere poterunt, tantumque paupertatem suam demonstrandam habent. *arg. l. ult. C. de ordin. cognit. Anton. Perez in expos. tit. C. de alend. lib. & parent. n. 2. & 3.*

XLIX. Extinguitur debitum nostrum tribus potissimum modis, primus est, mors alimentarij: Ex parte enim recipientis jus alimentorum est personale nec transmittitur ad hæredes *l. 8. §. 10. de Transact.* Ex parte verò ejus qui ea præstare tenetur reale est, adque hæredes transitorium. *l. 2. §. 1. l. 16. pr. l. 18. §. 1. de alim. & cibar. legat. l. 5. §. 17. de agnos. & alend. lib. 2.* finitur hoc debitum, quando personæ alendæ ad lautiorē conditionem emerſerint 3. Extinguitur hoc singulariter in filiabus, dotatione earundem facta. Dos enim vicem alimentorum subit.

L. Accedimus ad dotem, quam itidem non tam jura feudalialia, quàm æquitas & totius Germaniæ consuetudo oneribus feudalibus annumerat. *Vultei. libr. 1. c. 9. n. 56. Hartm. Pist. libr. 2. quest. 37. n. 2. Borcholt. in tractat. feudal. c. 7. n. 74. Gail. 1. observ. 117. Carpzov. part 2. const. 46. def 16. Richter. de concurs. cred. disp. 8. p. 239.* De regno Neapolitano idem testantur. *Andr. de Isernia & Matthæ. de Afflict. ad text. 1. feud. 8. §. quid ergo.* Tantum vero abest, ut lex scripta vel usus feudales nobis hâc in re inserviant, ut contrarium potius, feudum scil. in dotem dari non posse ex 2. feud. 9. §. donare autem 1. luce clarius appareat. Unica igitur hujus oneris causa est æquitas, eique superstructa laudabilis illa totius Germaniæ consuetudo.

LI. Ut autem cognoscamus, quænam sint personæ ad dotem ex feudo persolvendam obligatæ, lubet hanc regulam apponere. Quæcunque personæ feudum onere dotis persolvendæ aggravatum possident, illæ obstrictæ sunt ad dotem personis competentibus exsolvendam. Hoc enim onus feudum ipsum ita afficit, ut semper possessorem ejus ad exsolutionem dotis obligatum teneat. & prout ille mutetur, ita etiam actio ex hoc onere

nere competens. Non verò prius feudum onere hoc gravari
 dicendum est, quam vasallus filias habens in eam egestatem si-
 ne culpâ conjiciatur, ut nec vivus dotem dare queat, nec post
 mortem tantum relinquat in bonis, quantum ad legitimam &
 commodam elocationem sufficiat. Matth. Coler *part. 1. decis.*
28. n. 4. & decis. 213. n. 1. Scultet. *in addit. ad Modest. Pistor. part 3.*
quest. 122. n. 86. Ioh. Schneidvv. *ad §. fuerat. 29. n. 97. inst. de*
Action. Iam verò feudum debito hoc oneratum interdum pos-
 sident ipsi parentes filiarum dotandarum, eo scilicet casu, quan-
 do nihil præter feudalia bona iis suppetit, unde legitima dos
 constitui queat: idem 2. accidit interdum fratribus 3. agnatis 4.
 domino ipsi, si aperto feudo ad eum illud revertatur 5. ijs qui
 novam ejus à Domino investituram impetrarunt 6. ad quos ti-
 tulo dominij translativo feudum consensu domini pervenit,
 qualis est titulus Emptionis, donationis, legati, permutationis
 & alij, modo creditores paterni solutionis titulo feudum non
 acquisiverint. Tum enim filiabus adversus hos nulla actio con-
 ceditur, propterea quod dos ijs prius non debeatur, quam cre-
 ditoribus paternis fuerit satisfactum *arg. l. 8. §. 9. ff. de Inoff. te-*
stam. Gail. libr. 2. observ. 119. n. 11 & observ. 120. n. 2. Et pro mo-
 do facultatum patris constitui soleat *l. 66. 169. §. 4. ff. de jur. dot.*
l. 43. ff. de legat. 3. quæ nullæ sunt, nisi ære alieno prius exoluto
l. 72. ff. de jur. dot. l. 39. §. 1. ff. de V. S. Hi ergo omnes ad exolu-
 tionem dotis obligantur. Personæ verò quibus dos debetur
 sunt filiæ defuncti vasalli, quod etiam extenditur ad neptes tan-
 tum ex filio non filiâ procreatas Carpzov. *libr. 4. respons 65.* De-
 bent autem esse pauperes, egenæ, atque ab omnibus fortunis
 derelictæ, ita, ut nec aliunde habeant, unde legitima dotis quan-
 titas constet, nisi aliquando circumstantiæ & æquitas aliud suadeant.
 vid. Carpzov. *decis. illust. 173. 174. & tract. de oner. vasall.*
feudal. dec. 3. pos. 4. nec ad paupertatem vel parentum vel pro-
 pria prodigalitate redactæ esse debent, malitiosis enim jura non
 succurrunt. Quod si verò dotem aliunde comparaverint, sive
 sit adventitia, sive profectitia jure eam ex feudis exigendi regu-
 lariter non habent, quia hoc onus tantum in subsidium ex feu-
 dis debetur, ut ex allegat. Doctor. constat.

LM. In feudo benè attendendum est, dotem quidem ex eo
deberi, ipsum verò feudum in dotem dari non posse 2. *feud. 9.*
§. donare autem 1. Quia dotis datio species alienationis est, per
quam dominium rei dotalis in maritum transfertur, §. *per tra-*
ditionem 4. Inst. de R. D. l. 9. §. 1. l. 75. ff. de iur. dot. l. 23. C. eod. quod
finito matrimonio redit ad mulierem, nisi statuta loci vel pacta
dotalia aliud velint, *arg. l. 30. pr. C. de iur. dot.* Iam verò nec mu-
lier potest habere feudum communiter, excepto famineo 2.
feud. 30 & 50. quod tamen concedendum esset, si largiremur, feu-
dum in dotem dari posse. Sequitur inde: patrem filiae quidem
commoditates & fructus feudi in dotem dare posse, ipsum verò
feudum non item 2. fratres agnatos & reliquos feudi successo-
res obstrictos esse ad dotem filiae defuncti vasalli ex feudalibus
bonis suppeditandam; ipsum verò feudum ut in dotem conce-
dant, cogi non posse, neque ipsis licere absque domini consensu,
etiamsi velint. Potest quidem pars feudi maritis filiarum ita
cedi, ut fructus & commoditates ex eo percipiant usque ad le-
gitimam & convenientem dotis summam, non verò ut in per-
petuum retineant, inque eo jus vasalli sibi vindicent. Quod
si enim contra hoc admissum fuerit vel à Patre vel à fratribus,
vel ab aliis personis ad dotem ex feudo solvendam obligatis,
eadem amissionis poena eos omnes manet, quā afficiuntur, qui
citra domini consensum rem feudalem alienant, quocunque
etiam alienationis titulo hoc fiat, 2. *feud. 52. 55. 42. & 44.* Alias
si consensus domini in isto alienationis actu, qui per dotis da-
tionem perficitur, intervenerit; effugiunt quidem vasalli feu-
dum in dotem dantes hanc amissionis poenam: agnati tamen,
quorum consensus non impetratus fuit, nihil de jure suo per
primam investituram quæsito amittunt, sed illis adhuc illibatum
manet jus sine pretio per triginta annos post vasalli mortem
feudum in dotem datum revocandi, *arg. 2. feud. 39. verb. nisi agna-*
tis consentientibus 2. feud. 26. §. Titius. verb. Sempronius proximior
agnatus 1. feud. 8. §. hoc quoque. Duobus tamen casibus feudum
in dotem dari potest 1. Si dominus consenserit, *arg. 2. feud. 52.*
& 55. Excellent. Hahn. in observat. theoret. pract. ad Wesenbec. de

iur. dot. n. 3. ad verb. Feuda. 2. Si tale sit feudum, quod licite alienetur, 2. feud. 17. verb. Hec marito.

LIII. Forma consistit in congruâ quantitate filiabus ex feudalibus bonis loco dotis in subsidium debitâ. Vt autem cognoscatur, quænam sit quantitas congrua: Considerandum hic primum est, pretium ipsius feudi, tum æs alienum, quo illud forsitan oneratum est, quin & patris dignitas, facultates dotantis, numerus liberorum, ipse maritus, in quo loco positus sit: maximè verò communis istius regionis consuetudo, ubi feudum situm est, ex quo dos petatur, *l. 60. l. 69. §. 4. ff. de iur. dot. l. 43. de legat. 3. l. 9. C. de administrat. tutor. l. 28. C. de Episc. audient. l. 31. §. 18. de Edilit. edict. l. 23. dell. Hartm. Pistor. d. q. 37. n. 11. & seqq. Matth. Coler. part. 1. decis. 28. n. 4 & decis. 213. n. 1. Carpzov. part. 2. constit. 46. d. 18.* Exigua tamen dos ex feudo constitui solet, adeo, ut, licet quis feudum magni pretij possideat, rarò tamen ultra mille florenos, sæpius verò minus, filiabus ex feudo in dotem concedatur. *Hartm. Pistor. d. quest. 37. n. 18. Carpzov. d. constit. 46. def. 18.* Nec ratione caret hæc consuetudo, quippe ad conservandum familiarum splendorem hand parum confert: alias enim fieri potest, ut, si amplæ dotes constituentur, propter dotalitium, quod in vicem dotis surrogatur, ita paterna aggraventur feuda, ut statim post parentum mortem è manibus filiorum exeant, nec hi recuperandi potestatem nanciscantur; id quod trito illi causam dedit, mulieres divites liberis paupertatem afferre, Germanice *Reiche Weiber arme Kinder.*

LIV. Sæpè accidit, ut partes inter sese de quantitate dotis determinandâ acerrimas contentiones foveant, & tum ipsius domini moderatio & arbitrium intervenire debet, cuius non parum interest, ne feuda dote vel aliis oneribus nimium aggraventur. *Hartm. Pistor. d. quest. 37. n. 19. Matth. Coler. d. decis. 213. n. 2. Carpzov. d. constit. 46. def. 18. n. 7 & 8.* Hand tamen leviter errant illi, qui determinationem dotis unicè ex legitimâ dijudicant, cum consuetudine introduci possit, ut longè minor quantitas: quam quæ legitimam expleat, loco dotis ex feudo persolvatur, veluti præter *Hartm. Pistor. d. quest. 37. n. 22. & seqq.*
testa-

testatur Matthæ. de Affli&. libr. 3. constit. Neapolit. rubr. 23. n. 53.
Et inde videretur sequi, ut, quoties dos peti posset, toties etiam
jus petendæ legitimæ filiabus competeret, quod in feudis ideo
denegandum est, quia in iis mulieres & filia ab intestatò regu-
lariter non succedunt, quibus solum jus est exigendi legitimam
arg. l. 6. §. 1. ff. de Inoff. testam. l. 8. C. eod. Nec in minori errore
cœcutiunt, qui ex dote uni filiarum à parentibus datâ, certam
quantitatem reliquis filiabus debitam inferre velint. Pre-
terquam enim quod parentibus etiam jure naturæ liberum sit,
modò non nimia inæqualitas inde resultet, quantitatem dotis
in unâ filiâ pro libitu augere, in alterâ verò minuire: quid ve-
rat, eos, si circumstantiæ ita exigant, in constitutione dotis ob-
servatam semel quantitatem immutare. Ex. gr. Cum prima
elocaretur filia, parentum res multò lautiores erant, nec is e-
tiam liberorum numerus aderat, qui postmodum accessit, for-
san ipsius etiam mariti dignitas ampliolem dotem postulabat,
& quæ alia permovere poterant parentes ad largam dotem con-
stituendam, quæ omnia secus se habent, cum secunda filia nu-
bat. Non igitur eadem dotis quantitas utrique filia à patre
concedenda est, d. Constit. 46. def. 19. Vtrum verò filia dotem
ex feudis debitam ante matrimonium contractum ad hæredes
tam legitimos, quam testamentarios transmittere queant, for-
san adhuc reliquum est, ut consideremus. Et, si tutâ viâ veli-
mus ingredi, negativam sententiam tueri, optimum erit, dici-
musq; ante nuptias nullum jus esse filiabus ultimâ voluntate de
dote ex feudis debitâ disponendi, neque eam ad hæredes ab in-
testatò succedentes transmitti posse. Tum quod dos sine ma-
trimonio esse nequit, §. penult. Inst. de nupt. l. 3. ff. de iur. dot. l.
ult. Cod. de donat. ante nupt. l. 24. C. de nupt. Tum quod debitum
dotis semper hanc conditionem annexam habet, si matrimo-
nium fuerit insecutum, l. 10. §. 4. l. 21. l. 48. de iur. dot. Condi-
tione ergo nondum existente, filia in dote constitutâ nil juris
sibi vindicare poterunt, l. 42. ff. de O. & A. multò minus earun-
dem hæredes, l. 54. l. 120. ff. de R. I.

L V. Diversas verò & justissimas ob rationes debitum
præsens

præfens introductum est, primò enim filia vasallorum hac ratione multò facilius & honestiori etiam nubendi conditione maritos accipient, arg. l. 19. ff. de rit. nupt. secundò mariti eò libentius matrimonij onera sustinebunt. arg. l. 12. §. oportebat C. qui pot. in pignor. Denique ipsæ fœminæ rei familiari diligentius studebunt, dum rem ad se aliquando ordinariè redituram, nisi dotalitium constituatur, simul curent. Effectus potissimum dijudicatur ex actione filiabus ad petendam dotem competente. Illa vero est conditio ex moribus, quia obligatio, mater hujus actionis ex jure non scripto sive consuetudine totius Germaniæ originem suam habet. Vid. Excellent. Hahn. in observ. theorer. practic. ad Wesenbec. tit. de Condict. ex lege n. v. Et instar actionis in rem scriptæ datur adversus feudi possessores. arg. l. 1. §. 2. C. de Cens. Camer. in l. Imperialem p. 82. edit. Basile. licet filiabus nullum jus reale in feudo quæsitum sit, ad legitimam dotis quantitatem ex eo persolvendam. Estque modo dativa, modo nativa, prout obligatio, unde ejusmodi conditio oritur, quandoque immediate ex lege descendit, nonnunquam factum hominis, qualis est promissio marito facta præsupponit. Competit verò tam filiabus, quam maritis, si propter pacta dotalia post mortem uxorum penes eos permaneat, quin etiam filiarum hæredibus, cum mortuis filiabus dos ad eos perveniat: nec prius extinguitur, quam si post initum matrimonium triginta anni præterfluxerint arg. l. 3. de Prescript. 30. annor. Plura de hac actione adjicere institutum nostrum prohibet, nisi quod tria in eâ regulariter & præcipue probanda veniant 1. demonstrari debet paupertas filiarum dotandarum 2. feudum ad earundem parentes ut vasallos pertinuisse 3. possideri jam ab iis, adversus quos hæc actio instituitur. Et tantum etiam de onere dotis ex feudo præstando.

LVI. Ad secundam debitorum feudalium classem, quam favor causarum constituit Doctores referunt eos etiam casus, quando personæ ad legitimam relinquendam obligatæ in cœmendis feudis vel omnia sua bona vel maximam eorum partem ita consumserunt, ut iis, quibus hæc debetur, vel planè nihil

relinquatur, vel legitima integra non remaneat. Dicunt enim, possessores emtorum feudorum tum teneri vel ad integram legitimam persolvendam, vel ad id, quod ei deest, supplendum. Camerarius in dialogo ad S. præterea ducatus edit. Basileens. p. 863. Hartm. Pistor. part. 2. quest. 38. n. 63. & seqq. Carpzov. part. 2. const. 46. def. 24. Jacob. Scult. ad Modest. Pistor. part. 3. quest. 122. n. 48. & n. 99. Berlich. part. 2. conclus. 55. n. 75.

LVII. Ast nihil in jure feudali eâ de re dispositum invenitur, recurrendum igitur erit ad jus civile, ad quod casu aliquo eveniente, qui feudorum jure determinatus non fuit omnis cordatus iudex laudabiliter se convertit 2. feud. 1. Adduci autem nunc huc non incommodè potest totus titulus codicis de inoff. donat. Vti enim in aliis inofficiosis donationibus, ita etiam in nostro debito parentes & liberi deserunt partes & officium suum, easque personas, quibus legitima debetur, absque ullâ causâ cæco aliorum amore eâ defraudant. Personæ ad legitimam persolvendam obligatæ præsentis debiti nexu ligantur, tales verò sunt 1. pater 2. mater 3. avus 4. avia l. 1. 2. 5. 7. C. de in off. donat. Novell. 118. c. 3. verb. nec si per quamlibet donationem. 5. liberi, nam à liberis etiam parentibus legitima relinquenda est arg. l. 4. C. de in off. donat. 6. Fratres, quando feudum cum omnium bonorum jacturâ comparatum in turpem personam transmittunt arg. §. 1. de in off. testam. Tum verò demum hæ personæ ad exsolutionem debiti nostri obstrictæ sunt, quando in coëmendis feudis ita bona sua exhausserunt, ut vel tota legitima, vel aliqua ejus pars personis, quibus ea debetur deficiat. arg. l. 6. 7. 8. C. de in off. donat. nec interest, ad quos feuda emta perveniant, sive enim sint filij sive extranei vel agnati perinde erit l. 1. 2. & 7. C. eod. Omnes enim hi donationis titulo feudum accepisse videntur.

LIIIX. Personæ, quibus legitima ex feudo emto persolvenda est, partim sunt liberi, partim parentes. Per liberos intelligimus tam filios, quàm filias. Filios iis casibus, quando parentes emtum feudum in primogenitum saltem transmittunt, tum reliqui filij per querelam inofficiosa donationis legitimam à primogenito fratre petere possunt. De quo casu præcipue agit.

git allegat. Camerar. ad l. imperialem. in d. dialogo ad §. præterea ducatus p. 863. edit. Basileens. Filias verò, quando emtum feudum à parentibus ad solos filios transfertur, deque eo allegati Doctores in thes. §8. unanimiter ferè consentiunt. Enumerata autem personæ non tantum à feudi emti possessoribus legitimam petere possunt, quando jam natæ sunt, cum iste contractus Emptionis institueretur, verum etiam si post initum emtionis venditionis contractum in lucem edantur: quia æquè his ac reliquis liberis tempore contractus jam natis legitima debetur, neque in deteriore loco habendi sunt. arg. l. 5. C. de inoffic. donat. l. 9. in fin. C. de liber. præter. Quod parentes attinet, ii jus exigendæ legitimæ ex feudo emto habent, quando liberi beneficiorum immemores hæreditatem parentibus relinquendam in emtione bonorum feudalium profundunt in eum finem ut eos à legitimâ & portione legibus debitâ injustè excludant. Inofficiosa enim donatio hic iis personis à liberis facta esse præsumitur, ad quas feuda emta perveniunt. arg. l. 4. C. de inoffic. donat.

LIX. Quod si quærat, unde legitima personis, quæ in eâ læduntur, persolvenda sit, facilis responsio occurret, eam deberi ex feudo bonis allodialibus comparato. Hartm. Pist. d. quest. 38. n. 63. Carpzov. d. const. 46. def. 24. n. 5. Iacob. Schult. ad Modest. Pistor. d. q. 122. n. 99. Et quidem si totius legitimæ iactura facta est, integra persolvenda erit: sin pars tantum ejus amissa, deficiens pars feudi emti successoribus supplenda incumbet. arg. l. 7. C. de inoffic. donat. Perez. in prælect. ad Cod. eod. tit. 114.

LX. Formam huic debito feudali dant effusæ & immodicæ illæ ex bonis allodialibus in feudorum comparisonem factæ impensæ. Andr. de Isernia ad c. Imperialem §. Præterea ducatus. Camerar. in d. dialogo ad §. Præterea ducatus. Hartm. Pist. quest. 38. 163. Carpzov. d. Constit. 46. def. 24. n. 4. Quod si enim mediocres illæ fuerint, ita, ut nihil detrimenti inde ad personas, quibus legitima debetur pervenerit, debitum nostrum feudale statim cessat, abest enim forma dans huic esse, profusio scilicet bonorum in feudorum emptionem facta. Sive au-

tem contractu Emptionis Venditionis, siue etiam alio feuda com-
parata fuerint, modò sumtus in eorum comparationem eroga-
ti vergant in detrimentum eorum, quibus legitima debetur;
statim adest debitum feudale, cum modus, quo consequimur
feuda pro bonis allodialibus est tantum accidens oneris huius
feudalis, substantia verò illius unicè sita est in istâ sumtuum &
bonorum erogatione, quæ vel totam legitimam vel partem ejus
exhauriat. Vnde porro sequitur perinde esse, siue ipsa bona al-
lodialia permutentur cum feudalibus, siue prius bona allodia-
lia vendantur, & postmodum pretio accepto feudum aliquod
acquiratur, vel pecunia in id mutuo sumatur, ut amplissimum
aliquod feudum eâ comparari possit, æs autem alienum hoc no-
mine contractum successores aggrauet, ut integram ipsis ex hæ-
reditate legitimam percipere non liceat. Demum in æstiman-
dâ legitimâ semper inspiciendum est tempus mortis Anton. Fa-
ber. in *Cod. h. t. def. 7.* quia emtor feudi alia bona acquirere po-
test, ex quibus legitima mortis tempore detur. Contra vero
haud raro accidit, ut tempore contractæ emptionis venditionis
bona legitimæ sufficiant, postmodum propter supervenientem
paupertatem ita imminuantur, ut tempore mortis, iis, quibus
legitima persolvenda est, inde satisfieri nequeat, & æquitas ex-
iget, possessores emti feudi nihilominus ad legitimam exsolven-
dam obstringi. Videtur enim hic subesse donatio quædam in-
officiosa re inita, licet fraudulentum donatoris consilium non
intervenerit, quæ licitè usque ad legitimam revocatur. Perez.
in *prelect. ad Cod. tit. de inoffic. donat. n. 5.*

LXI. Optimum ob finem onus hoc feudale introdu-
ctum est, ne personæ, quibus legitima debetur immodicâ dona-
tione citra justam causam portione debitâ priventur, sed, si in-
cogitantia quædam, vel etiam deditâ operâ talis bonorum pro-
fusio acciderit, succurritur læsis æquissimo juris civilis remedio
ad revocandam inofficiosam donationem introducto, quod
communiter vocatur querela inofficiosa donationis. Et da-
tur iis, quibus legitima debetur, perque immodicam erogati-
onem bonorum allodialium in comparatione feudorum factam
vel

vel quoad totam legitimam, vel quoad aliquam illius partem læsi fuerunt, adversus eos, ad quos feudum emtum vel successione vel destinatione emtoris titulo donationis pervenit, ad id, ut inofficiosa donatio occasione emti feudi facta vel usque ad totam legitimam vel deficientem ejus partem revocetur, *arg. tot. tit. Cod. de in officios. donat.* Nec prius proponitur, quam à morte emtoris, quia legitima non prius debetur. *Perez. allegat. loc. n. 7.* Tempus verò, intra quod proponi debet, est quinquennium, *arg. l. fin. C. de inoffic. donat.* Ex hisce jam positis apparet, tria à personis, quibus legitima persolvenda est, in hac actione ut plurimum probanda esse. Primum erit, legitimam illis deberi: Alterum, emtorem illud bonorum impendium fecisse in coëmendis feudis, ut vel integra legitima exhausta fuerit, vel pars tantum ejus imminuta: Tertium est, feudum emtum ad possessores titulo lucrativo pervenisse. Et sic satis de legitimâ ex feudo emto persolvendâ.

LXII. Claudant tandem species debitorum feudalium secundæ classis, impensæ in funus defuncti vasalli, ejusque filiarum erogatæ. Si igitur vasallus in eâ egestate moriatur, ut impensæ ad honestam sepulturam necessariæ ex ipsius hæreditate non supersint, suadet summa æquitas, eas à vasalli successoribus suppeditandas esse. *Mæv. discurs. levam. inop. cap. VII. n. 182. verb. sumtus in funus vasalli facti.* *Struv. Synops. feudal. cap. 14. thes. 20.* Pariter si post vasalli mortem ipsius filiarum eâ cum egestate conflitentur, ut mortuæ non relinquant, unde ipsarum funus honestè duci possit, iniquum esset si feudi successores denegarent sumtus ad exequias earum faciendas necessarios. Honestate ergo suadente rectè Doctores eos obligatos pronunciant ad harum impensarum erogationem. *Carpzov. part. 2. const. 46. def. 23.*

LXIII. Personæ igitur ad sepulturæ sumtus in subsidium erogandos obligatæ sunt feudi successores: Sive igitur ii filij existant, sive agnati, sive extranei, sive feudum ad verum dominum revertatur, in subsidium obligati erunt ad hoc feudale debitum *Carpzov. d. def. 23. n. 4.* Personæ verò sepeliendæ sunt vasallus ejusque filiarum *Mæv. discurs. levam. inop. d. c. VII. n. 182.*

Carpzov. d. def. 23. Quæri hic potest, quid in uxore vasalli obtineat: licet autem allegati Doctores ne verbulo quidem illius mentionem faciant, æquius tamen erit, nec ei hoc pietatis officium denegare, propterea quod æquè vasallo mortuo injuria fieri videtur, si uxoris cadaver dedecore afficiatur, ac si filia ex eo natæ insepultæ maneant. Non prius tamen feudi successores ad id tenentur, quàm si nulli propinqui adsint, qui necessarios funeris sumtus erogare queant. Alias enim arctior illa est obligatio, quæ inter uxorem vasalli mortui & ejus propinquos propter sanguinis vinculum intercedit, quàm eâ, quâ feudi successores extranei sæpè homines uxori defuncti vasalli ad funeris sumtus obstricti sunt. Æquè ac si filia sorores aliis matrimonio junctas inquirere lautâ constitutas habet, feudum verò vel ad extraneum vel ad verum dominum devolvatur, tum non hi, verum sorores obligatæ erunt ad funeris sumtus suppeditandos.

L X V. Forma consistit in impensis ad sepulturam in subsidium faciendam necessariis: istæ autem variant ratione personæ sepeliendæ, ratione etiam feudi, unde sumtus sepulturæ erogantur, l. 14. §. 6. & 10. ff. de relig. & sumt. funer. adque eas pertinent vestes lugubres, pretium loci, ubi quis sepelitur, pepla & fasciæ sericæ, quæ funus portantibus & comitantibus, proximisque cognatis dari solent, arg. l. 14. §. 3. & 4. l. 37. ff. d. tit. quin & impensæ conviviorum, si loci consuetudo vel dignitas defuncti talia exposcat, eò referendæ erunt, arg. l. 14. §. 10. eod. tit. Ratio hujus introducti juris videtur hæc fuisse, ne mortuus vasallus ejusque filia defunctæ insepultæ jaceant, non sine magnâ defunctorum corporum turpitudine, neve cadavera terræ haud concredita fætores excitent, & pestem aliosve morbos civitatibus inferant, vid. Carpzov. p. 1. const. 39. def. 22. Matth. Coler. de process. execut. part. 1. c. 6. n. 116.

L X V. Effectus in eo potissimum situs est, ut successores feudales rogatu propinquorum vel etiam sponte suâ ab ordinario Magistratu ex officio cogi possint ad funus ducendum. Prius tamen constare debet de extremâ defunctorum paupertate,

tate, quodque vel nullos vel non propiores aut egenos cognatos habeant, alias hi, si tantum in bonis habent, una cum agnatis funus curare debent. Fit nonnunquam, ut alij nomine successorum feudi funebres sumtus suppeditent, iique vel mandato eorum hoc faciunt, vel insciis iis. Priori casu competit mandati actio iis, qui sumtus erogarunt adversus feudi successores ad factarum impensarum repetitionem, *arg. l. 14. §. 15. ff. de relig. & sumt. funer.* Posteriori verò casu oritur actio funeraria, quæ datur iis, qui sumtus ad defuncti vasalli funus ducendum necessarios non animo donandi, *l. 14. §. 7. d. tit. expenderunt adversus feudi successores ad id, ut impensæ factæ restituantur, l. 12. §. 2. de relig. & sumt. fun.* Et est hæc actio bonæ fidei, & adjectitia quædam qualitas quasi contractus negotiorum gestionis, *arg. l. 14. §. 16. eod. tit. §. 25. Inst. de act.* Quod si defunctus vasallus non omnibus bonis lapsus sit, successores feudi exceptione doli mali tuti erunt, quia funeris impensæ in subsidium demum ab iis debentur. Et sic finis impositus est secundæ disputationis parti, quæ agit de debitis feudalibus ex favore causarum ortis.

LXVI. Tertiam & ultimam debitorum feudalium classem constituunt onera, quæ ex conversione rei in feudum facta descendunt. Quandocunq; igitur aliquid in feudum conversum est ab eâ personâ, quæ ad id obligata non erat, statim contrahitur debitum aliquod feudale, non attentâ personâ, quæ impensas fecit, cum ipse vasallus possessor debito hoc feudum onerare possit, ut jam nihil dubij supersit de agnatis atque extraneis. Ita vasallus obligatus non est ad novarum ædium constructionem in fundo feudali, quando igitur tale quid ab eo factum fuit, post mortem hæredes ejus impensas factas repetere, aut retentionis jure in feudi possessione tueri se poterunt, donec ipsis satisfiat, vel licentia detur extructum ædificium tollendi, *2. feud. 28. §. 1. si vasallus in feudo aliquod ædificium. Iul. Clar. §. feud. 7. quest. 88. n. 1. Andr. de Ifern. ad cap. Hic finitur lex n. 17. Matthæus de Afflict. ad id cap. verb. Si vasallus 2. Herm. Vultei. c. XI. n. 136. & seqq.*

LXVII. Quod autem modis aliquid in feudum verti potest.

test, tot erunt species tertiæ debitorum feudalium classis. Primus modus nobis esto, quando æs alienum ita in feudum impenditur, ut nihil inde utilitatis in illud redundet, quod fit, si pecunia alicui ad feudum emendum mutuò detur. Hic enim æs alienum in feudum vertitur, nempe pecunia ab aliquo mutuo sumpta, nec tamen feudum melius eo redditur, sed manet in eadem qualitate, quâ antea fuit. Creditor nihilominus ratione pecuniæ ad feudi emtionem alteri mutuò datæ tam ipsum emtorem quàm ejus in emtum feudum successores semper obligatos habet, donec de pecuniâ ipsi mutuò datâ satisfactum fuerit, & hæc est prima species onerum ratione æris alieni in feudum versi. Berlich. *part. 2. conclus. 55. n. 59.* Jacob. Scultet. *in addit. Modest. Pist. part. 3. quest. 122. n. 51. & 100.* Carpzov. *dec. IV. pos. 5. n. 13. 14. it. part. 2. const. 4. 6. def. 27.* dissentit Thomingius *decis. 27.* sed ejus rationes tum examinantur, tum refutantur à Jacob. Scultet. dicto loco.

LXIIIX. Summa illa æquitas, quæ neminem cum alterius jacturâ locupletem fieri sinit, adque eum incommoda pertinere præcipit, ad quem commoda alicujus rei perveniunt, & æquisima juris consultorum interpretatio, hanc uniformem ferè Germaniæ consuetudinē, primū introduxerunt. Quod si nunc circumspeciamus ad personas, quæ huc pertineant, sunt illæ partim quæ pecuniam mutuò dederunt, quâ postmodum feudum aliquod emtum fuit, partim quibus vel pecunia mutuò data est, vel ad quos emtum feudum pervēnit. Berlich. *part. 2. conclus. 55. n. 59.* Jacob. Scultet. *in addit. ad Modest. Pistor. d. quest. 122. n. 51.* Carpzov. *tract. de oner. vasall. feudal. dec. 4. pos. 5. n. 13. & 14.* Ex feudo autem ære alieno comparato hoc debitum persolvendum erit.

LXIX. Forma in eo consistit, ut pecunia mutuò sumpta in feudi emtionem collocetur, *per allegat. Doctor. citat. loc.* Creditori ergo adversus feudi possessores actionem instituenti semper probandum incumbit, pecuniam in feudum emtum conversam esse. Nam si de eo non constat, dubium adhuc debitum erit, & creditor frustra actionem instituet. Hoc tamen non credo opus esse,

esse, ut semper à mutuò dante in ipso contrahendi actu mentio
facienda sit, se in nullum alium usum pecuniam mutuò dare, nisi
ut eâ feudum comparetur: quia Doctores nihil amplius ad hu-
jus debiti feudalis substantiam requirunt, quàm pecuniam in
feudi emtionem impensam esse: haud considerantes, utrum ob
eum finem alicui mutuata sit nec ne. Sive igitur expressè ad
feudi emtionem pecunia mutuò data sit, sive in contrahendo
nulla ejus facta fuerit mentio, semper feudi successores obligati
erunt ad exsolutionem pecuniæ in feudi emtionem conversæ.
Inde statim sequitur, licet quis pecuniam ad feudum aliquod
comparandum mutuetur, postmodum in alios vitæ usus non
minus necessarios eam eroget, nullum hic confieri debitum feu-
dale: substantia enim cessat, cum pecunia mutuata in emtionem
feudi non convertatur. Porro & id inde deducitur, quod tan-
tum ad eam pecuniæ quantitatem exsolvendam feudi successores
obstringantur, quam in feudum emtum conversam esse cre-
ditor probabit, reliquam mutux pecuniæ summam creditores
ab hæredibus actione mutui exigere poterunt.

LXX. Debitum hoc eam ob causam primùm excogita-
tum esse videtur, ut eò facilior creditori via sternatur ad recu-
perandam pecuniam mutuò datam, nec feudi successores, cum
alterius jacturâ locupletentur. Reliquum est, ut de actione hu-
jus feudalis debiti aliquid adjiciamus, & quia illud oritur ex
jure ad rem, statim obligationem secumtrahit: inter quos ve-
ro illa intercedat, accuratius paulo nunc inquirendum est. Quod
primum inter debitorem, qui ad feudum emendum pecuniam
mutuatus est, & creditorem locum inveniat, nulla planè dubi-
tatio est: sed videamus, quid dicendum sit, si debitor prius mori-
atur, quàm solutio subsecuta fuerit: Ad sunt tum hæredes, ad-
sunt etiam feudi successores, occurrit hic quæstio, an utrique
obligatione hâc premantur, an hæredes tantum vel feudi suc-
cessores ad hoc onus subeundum obligati sint. Quod feudi
successores attinet, videntur illi ab hoc onere liberari, quia hic
non feudi sed vasalli onus reperiatur. Nam si hoc debitum ad
feudi onera referendum sit, aut pro eâ specie onerum feudalium
H vendi-

venditandum erit; quæ ex oppignoratione feudi consensu domini facta oritur, aut pro eâ, quæ ex favore causæ originem trahit, vel tandem illis debitis accenseri debet, quæ ratione versionis in feudum factæ constituunt separatam atque singularem onerum feudalium speciem, sed nulli harum annumerari potest, non primæ, quia hic nulla oppignoratio consensu domini facta est; neque secundæ, quem enim causæ favorem conjunctum habet præsens debitum? neque demum ultimæ atque tertiæ debitorum feudalium speciei, quia propriè hic nihil in feudum versum est. Tum enim in feudum aliquid versum esse propriè dicitur, cum illud vel melius fuerit redditum, vel ab onere aliquo aut ruinâ liberatum sit. Quorum hic nihil factum est. Accedit, quod etiam hæc urgentissima ratio pro feudi successoribus militet, quod hæredes in universum defuncti jus succedant, atque ita tam activa quàm passiva debita agnoscere teneantur: nostrum autem debitum instar passivi alicujus nominis se habet, cujus ratione hæredes à creditoribus rectè conveniuntur. Sed neglectis his omnibus, æquius est, ut hæredum partes tueamur, successoribus vero feudi præsens onus imponamus, & quidem eam ob rationem, quia præsens debitum tertiæ feudalium onerum classi non ineptè annumeratur; quæ non in subsidium demum, sed statim absque ullâ excussione ex feudo persolvenda sunt. Albert. Brun. *consil.* 104. in c. *Istæ magnifica Domina in med. vers. volens, quod quando agnati succedunt in feudo.* Berlich. *part.* 2. *conclus.* 55. n. 61. Hoc quidem nemo inficias ibit, nullam ex hoc debito utilitatem ad ipsum feudum pervenire, si tamen ejus successores consideremus, utilitas ex hoc onere ad ipsos redundans haud exigua est, cum nunquam ad successionem admissi essent, si absque hac feudi emtione fuisset, atque hoc respectu dicitur, pecuniam, quâ feudum comparatum est, in illud versam esse.

LXXI. Ex positis aliquis concludere posset, eos duntaxat ad hujus debiti feudalis præstationem teneri, quibus per Emptionem primum jus succedendi in feudum acquisitum est, non quibus aliunde hoc competat, qualis est dominus, & qui causam

causam succedendi in feudum ab ipso habent. Sed hoc nihil ob-
stante, omnes feudi successores ad hoc onus obstrictos esse, cer-
tissimò arbitramur, cum ex hoc debito juxta Doctores actio
in rem scripta detur. Bartholom. Camerar. in l. Imperialem p. 84.
Edit. Basileens. Berlich. part. 2. conclus. 55. n. 64. quæ in quemvis
possessorem competit l. 9. §. 8. ff. quod met. caus. l. 3. §. 3. in ult. §.
final. ff. ad Exhibend. l. fin. ff. de oper. nov. nunc. Nec absi-
milis est actioni mutui sive conditioni certi, & datur creditori
ejusque hæredibus adversus emti feudi successores ad repetitio-
nem pecuniæ in fendi emtionem conversæ unâ cum usuris, si in-
ter contrahentes de iis conventum fuerit. Dixi, hanc actionem
esse similem conditioni certi, 1. quia ex contractu mutui ori-
tur, 2. competit ad pecuniam mutuò datam repetendam. Re-
cedit tamen ab eâ, quod adversus illos, quibus cum nihil a-
ctum est, nec etiam in hæredes, sed adversus feudi successo-
res detur, inque eo sequatur naturam actionum in rem scri-
ptarum. Et tantum etiam dictum sit de hac debiti feudalis
specie.

LXXII. Hoc tamen non est prætereundum, ad priorem
onerum feudalium speciem aliquo modo pertinere residuum
pretij, quo feudum emtum est. Quemadmodum enim in pri-
ori debito nihil propriè in feudum versum est, ita neque & hic
affirmari id poterit, sed vasalli tantum persona per contractum
Emtionis, Venditionis mutatur, & quod jus sive utile domini-
um paulò ante venditor in feudo habuit, nunc omne transfertur
in personam emtoris. Brevis autem ero in explicatione hujus
oneris feudalis. AEquè vero ac prius æquissimæ totius Germa-
niæ consuetudini, quæ ex Doctorem interpretatione originem
sumsit, superstructum est Albert. Brun. consil. 104. Iacob. Scultet.
in addit. ad Modest. Pistor. quest. 122. n. 50. 101. 102. Berlich. part. 2.
conclus. 55. n. 59. Richter. decis. 78. n. 16. Nullæ huc aliæ personæ
referendæ erunt, quam quæ contractum hunc emtionis vendi-
tionis iniverunt.

LXIII. Forma hujus debiti tum adest 1. si feudum aliquod
fuit emtum, nec 2. totum pretium pro eo persolutum est. Resi-

duum illud five dimidiam, five tertiam, five etiam minorem pretij partem æquat, est quasi essentia & forma hujus feudalis debiti. Hic tamen accuratè notandum, illam emtionem venditionem, quia præ se fert veræ alienationis speciem, cum consensu domini initam esse debere. Et summâ æquitate nititur hoc onus. Quemadmodum enim venditor, ejusque hæredes ab emptore conveniri poterunt ad restituendum pretium cum interesse, si forsan evictio feudi venditi facta fuerit vel à domino, negante rem venditam feudalem esse, vel à tertio quopiam hanc ad sese pertinere demonstrante. *l. 69. & 70. ff. de evict.* Ita etiam æquum est, ut non tantum ipse Emtor, verum etiam ejus in rem emptam successores ad integram pretii summam persolvendam cogantur, si vel planè ejus solutionem detrectent, vel ad minimum in solvendo mores neçant, unamque prorogandæ solutionis terminum ex alio querant *l. 13. §. 19. & 20. ff. de act. empt. & vendit. l. 5. C. eod.* Hinc statim deducitur finis hujus feudalis debiti, qui est ratione venditoris ut ipsi de pretio rei venditæ consulari; ratione verò emptoris, ne venditorem malitiosè debitâ pretii summâ vel in totum vel ex parte emungat.

LXXIV. Si nunc solliciti sumus de explorando feudalis hujus debiti effectu, deprehendimus cum maximâ ex parte consistere in actione, quæ datur venditori ejusque hæredibus, vel qui factio venditoris simile jus consecuti sunt, quales sunt cessionarii, adversus emptores feudi, eorumque in feudum emptum successores ad residuum pretii unâ cum usuris à tempore rei traditæ persolvendum *d. l. 13. §. 19. & 20. ff. de act. empt. & vendit. l. 5. C. eod.* Actio igitur hæc proximè abest ab actione venditi. Nam oritur ex contractu emtionis & venditionis, estque bonæ fidei, & datur etiam ad pretium rei venditæ consequendum. Videtur tamen in eo aliquod adhuc discrimen esse, quod illa in emptoris hæredes, hæc in feudi empti successores detur, & æquè ac prioris debiti actio sit in rem scripta *iuxta supr. allegat. Doctores.* adeoque adversus ipsum dominum, & omnes qui ab eo causam succedendi in feudo habent, competat. Reliqua huc pertinentia ex

tit. ff. & C. de Act. emt. & vend. magnâ ex parte hauriri poterunt, eamque ob causam prolixior nunc eâ in re esse nolo.

LXXV. Tertiò ad hanc debitorum feudalium classem maximè & primario refertur, quando propriè & utiliter aliquid in feudum versum fuit. Hoc autem duobus modis fieri potest, vel ut feudum reddatur melius atque pretiosius, & hæ impensæ alias à Doctõribus appellari solent meliorationes sive melioramenta, vel ut feudum ab onere aliquo vel etiam actione aut imminente ruinâ liberetur. De utroque igitur discursus perget. Et ut ipsam rem statim exordiar, non immeritò hæc onera partim ex jure feudali partim civili arcessenda erunt. Ius feudale duobus tantum textibus de feudi meliorationibus agit *2. feud. 8. §. è contrario autem 1. & 2. feud. 28. §. si vasallus in feudo*. Civile ideo in subsidium vocandum est, quia nisi textus juris feudalis nimium quantum extendamus, cessat in nonnullis casibus jus feudale, qui igitur juxta feudistæ mentem *2. feud. 1. verb. strenuus autem legis peritus*. ex jure civili explicandi erunt. præcipuè autem huc faciunt *tot. tit. ff. de impens. in res dotal. fact. l. 7. §. ult. solut. matrim. l. 8. de pignor. act. l. 22. l. 43. l. 45. ff. l. 16. l. 18. C. de negot. gest. l. 12. §. 9. l. 27. §. impendia l. 56. §. sumtus ff. mandat.* Nostræque sententiæ feudistæ unanimiter adstipulantur Andr. de Isern. & Matthæus de afflict. *ad dd. text. 2. feud. 8. §. 1. & 28. §. si vasallus in feudo*. Rosenthal. *de feud. c. x. conclus. 43. per tot.* Ludolph. Schrad. *de feud. 11. part. ix. part princip. sect. 2. n. 20. usque ad fin.* Iul. Clar. *libr. iv. sentent. §. feudum quest. 88. n. 1. in addit. lit. a.* Carpzov. *part. 2. constit. 46. defin. 62. Richter decis. 78. n. 18. & alii.*

LXXVI. Personæ huc pertinentes sunt illæ, quæ impensas vel laborem in feudum utiliter collocant, neque ad id faciendum obligatæ sunt, simulque animum donandi impensas factas haud habent. Tales verò sunt 1. pecuniam vasallis mutuò dantes, quâ postmodum onus aliquod feudale persolutum fuit. Magnum enim lucrum est liberari ab obligatione, *l. 66. de solut. l. 11. de acceptilat.* & surrogatum sapit naturam ejus, cui surrogatur 2. mutuantes pecuniam, quâ ædes feudi ruinosæ restructæ sunt 3. qui expensas litis feudalis suppeditant 4. qui mutant

pecuniam, quā feudum vel intrinsecè vel extrinsecè augetur §. qui inscio vasallo, agnatis, & domino debita feudalia exsolvunt, feudum à servitute vel ruinâ vindicant, intrinsecum vel extrinsecum augmentum ei addunt, *arg. tit. ff. & Cod. de negot. gest. 6.* qui hæc omnia mandato vasalli peragunt: ex re enim suâ aliquid in feudum impendunt, ad quod non erant obligati, *arg. tit. ff. & C. mandat. 7.* Qui consensu agnatorum & domini voluptuarias impensas faciunt. Hæ enim propter domini & agnatorum voluntatem induunt naturam utilium impensarum, *l. 3. §. 4. & 5. ff. de in rem vers. 8.* Advocati operâ suâ & labore causam feudalem propugnantes. Iniquum enim foret, officium ipsis damnosum esse, *l. 7. ff. testam. quemadmod. aper. l. 61. §. 5. ff. de furt.* quod tamen accideret, si forsitan neglectis propriis rebus, causam feudi gratis tuerentur, vel quod tempus in feudali causâ tuendâ consumunt, in aliam rem frugifetam ipsis atque utilem impendere poterant 9. Ipse vasallus vel agnatus extrinsecum augmentum feudo addens ex. gr. vicinos fundos feudo adiiciens, *2. feud. 8. §. è contrario autem 1.* ad id enim obligati non sunt 10. vasallus vel agnatus intrinsecum augmentum feudo adiiciens, *2. feud. 8. §. è contrario autem 1. verb. si verò per se non possit.* qualia etiam sunt ædificia in fundo feudali exstructa, *2. feud. 28. §. si vasallus.* huc etiam pertinent muri feudum circumvallantes, piscinæ, stagna, cisternæ, plantationes, & sationes arborum, impensæ factæ in extirpandis dumetis, in locis incultis ad culturam & novalia reducendis, exstructio horreorum, stabulorum, molendinorum, quæ feudali solo inhærent. Herm. Vultei. *libr. 1. cap. XI.* Quia igitur hi omnes utiliter in feudum vel sumtus vel labores insumunt, neque ad id obligati erant, multo quæ minus animo donandi hoc faciunt, reddunt sibi successores feudi obligatos ad erogationum suarum refusionem, vel ad impensos labores honorario aliquo compensandos.

LXXVII. Qui vero neque utiliter aliquid in feudum convertunt, neque impensas in feudi utilitatem vergant, tamen ad earum restitutionem aut obligati sunt, aut animo donandi hoc faciunt, illas impensas factas ex feudo repetendi jus

di jus & facultatem non habent. Talis vero est 1. vasallus debi-
tum aliquod feudale persolvens, nam ad id persolvendum ob-
ligatus erat 2. filius vasalli liberans feudum à debito, pro quo
à patre sine ejus consensu ritè oppignoratatum erat, 3. agna-
ti onera feudi exsolventes. Hi ergo & similes omnes à repeti-
tione impensarum factarum rectè excluduntur.

LXXIIX. Considerandum nunc etiam erit tam feudum
ipsum quod redditur melius, quàm res, quæ in feudum impen-
duntur. De feudo ipso tenenda est hæc regula. Quod omne
feudum reddi possit melius *per text. 2. feud. 8. §. è contrario autem*
1. & 2. feud. 28. §. si vasallus. qui generaliter loquuntur, tum quod
vasallus feudi conditionem meliorem reddere possit, *d. text. 2.*
feud. 8. §. 1. Tum etiam quod favorabilis res sit melioratio, quæ
potius extendenda, quàm restringenda, tum denique quod no-
strum non sit distinguere, ubi jura ipsa non distinguunt, quin
Doctores nullam feudi speciem regulariter à regula nostrâ ex-
cipiunt. Omne igitur feudum siue novum sit siue antiquum, si-
ve seculare siue Ecclesiasticum, siue nobile siue ignobile seu ple-
beium hucreferendum est.

LXXIX. Accedimus jam ad id, quod in feudum impen-
ditur, quod sunt vel res vel facta. Res vel sunt in commercio,
vel extra commercium *princ. Instit. de R. D.* De rebus, quæ sunt
extra commercium, nulla potest dubitatio suboriri, quia, uti
in nullius commercium venire possunt, ita in feudum vertere
eas non licet. Res verò in commercio nostro exsistentes, vel
sunt corporales vel incorporales, *Instit. princ. de reb. corpor. vel*
incorporal. l. 1. §. 1. ff. de R. D. Corporales sunt vel mobiles vel
immobiles, *l. 15. §. 2. ff. de re judic.* Videndum ergo est, an omnes
res in commercio exsistentes in feudum verti possint, & dicen-
dum propriè & regulariter pecuniam tantum in feudum con-
verti. Non tamen eo ipso simpliciter removemus reliquas res
in commercio exsistentes, nam & res mobiles siue im-
mobiles, siue corporales, siue incorporales, interdum utiliter
in feudum convertuntur. De rebus incorporalibus hoc ita o-
stenditur. Vasallus in feudi vicinis prædium aliquod rusti-
cum

cum possidet, cui ex feudo servitus realis rustica debetur ex.gr. servitus itineris vel actus aut aquæ ductus, istam servitutem non tamen animo donandi vasallus feudali prædio remittit, hic fit aliquid in utilitatem feudi à vasallo, ad quod faciendum non erat obligatus. Ergo hic statim dicere possum, non tantum ipsi vasallo, verum etiam ejus hæredibus ratione remissæ servitutis debitum aliquod in feudo acquisitum esse, neque adeò negari posse, quod etiam res incorporalis huc pertineat: ita actio loco solutionis ob debitum feudale faciendæ cedi potest; servitus, quam feudale prædium debet, in allodiam fundum transferri, aliisque modis fieri, ut jura sive res incorporales in utilitatem feudi convertantur.

LXXX. Quod si nunc pedem proferamus ad res corporales, statim sese nobis offerunt res soli sive immobiles, deque iis idem demonstrare haud erit difficile. Sic fundus aliquis vasallo certâ pecuniæ summâ intra præstitutum tempus solvendâ venditur, quo postmodum vasallus feudum liberat ab onere aliquo feudali, dans nimirum eum in solutum. Hic utiliter res immobilis nempe fundus in feudum vertitur, ita, ut pro eo in solutum dato feudum ab onere aliquo eximatur. Rectè ergo & rem immobilem ad hunc censum retulimus. Quod facta attinet, consistunt ea in laboribus, qui in defensione alicujus causæ feudalis ab advocatis adhibentur vid. *Carpzov. part. 2. constit. 46. def. 30. & tractat. de oner. vasall. feudal. dec. 4. pos. 9. n. 12.* Imò & si aliâ ratione res feudalis operâ & industriâ hominis facta fuit melior, cum hæc æquiparetur impensæ in rem facta, *arg. l. 80. ff. pro soc. Coler. de process. execut. part. 1. c. 2. n. 147. Iohan. Garf. tract. de expens. §. melior. c. 1. n. 14.*

LXXXI. Forma hujus debiti feudalis in eo consistit, ut utiliter aliquid in feudum impendatur. *Hartm. Pistor. part. 1. quest. 31. n. 15. Iacob. Scultet. in addit. ad Modest. Pistor. part. 3. quest. 122. n. 68. Matth. Berlich. part. 2. conclus. 55. n. 55. Carpzov. part. 2. constit. 46. def. 26. n. 2.* Quod duobus modis fit, vel feudum ab onere aut imminente ruinâ liberando, vel addendo ei aliquid aut intrinsecè aut extrinsecè. Liberatur feudum ab onere aliquo
aut

aut imminente ruinâ : 1. quando ædes feudi ruinosæ fulciuntur, 2. quando debitum, pro quo feudum oppignoratatum est, ab eâ personâ persolvitur, quæ ad id cogi non poterat, 3. quando vassalli pecuniam mutuò acceptam in exsolvendis debitis feudali-
bus consumunt, 4. quando dos, aut alimenta, aut etiam legiti-
ma, quibus feudum oneratum erat, ab extraneo non à vasallo
persolvuntur, 5. quando feudum servitute, quæ illud premebat,
vel à vasallo vel etiam ab alio eximitur, & si qui sunt alij modi,
quibus feudum ab onere aliquo liberari poterit. Additur vero
feudo aliquid vel intrinsecè vel extrinsecè, 2. *feud. 2. §. 1. 2. feud.*
28. §. *si vasallus*. Extrinsecè, quando id feudo adiicitur, quod
per se subsistere potest, ut fundus *d. text. 2. feud. 8. §. 1.* Intrinsecè,
quando id feudo additur, quod per se non subsistit ut *eod. text.*
de servitute prædicatur. Servitus enim est accidens feudi, quod
sine feudo non potest subsistere. Plura tam intrinseca quàm ex-
trinseca melioramenta apud Doctores, qui ad allegatos textus
commentati sunt, invenire licet, quos igitur adeant, quibus
volupe est. Andr. de Isern. Matthæ. de Afflict. Præposit. & alii
ad d. text. Herm. Vultei *libr. 1. cap. xi.* Schrader. *de feud. part. 2.*
part. 9. principal. sect. 2. n. 20.

LXXXII. Perspeximus hætenus, quot modis utiliter
aliquid in feudum impendatur. Reliquum igitur erit, ut nunc
etiam illud breviter perlustremus, quidnam sit, quo feudum
vel à ruinâ liberetur, vel augmentum aliquod accipiat, & nihil
est aliud, quàm impensæ, sive expensæ, quæ describuntur, quod
sint sumtus erogati, sive omne id, quod erogatur. Dupliciter
autem id fieri solet vel propter litem, & in specie dicuntur sum-
tus litis, expensæ, Germanicè *Gerichtskosten* / in quas victus vi-
ctori, expensis prius juramento taxatis, solet condemnari, *l. pro-*
perandum 13. §. 6. C. de judic. Novell. 82. c. 10. c. 6. in fin. X. de dol. &
contum. c. pen. in fin. X. de eo qui mittit. in possess. sed hæc propriè
huc non pertinent. Vel propter rem ipsam, & in specie impensæ
dicuntur, iisque annumerantur mercedes operarum, §. 30. *Inst.*
de R. D. imò labor & industria, quâ res aliena facta fuit melior,
c. IX. de in integr. restit. Opera enim & industria vicem pecuniæ

sustinet, l. 30. pro soc. Quæ rursus fiunt vel propter præsentis anni fructum & vocantur impensæ fructuum sive temporales, l. 3. §. 1. ff. de impens. in res. dotal. fact. l. 7. §. fin. solut. matrim. l. 36. §. fin. de hæred. petit. vel ad perpetuam hoc est duraturam aliquamdiu rei utilitatem, & appellantur impensæ rerum, sive perpetuæ, d. l. 3. §. 1. de impens. in res. dotal. fact. De temporalibus impensis, sive iis, quæ fructuum nomine fiunt, hæ regulæ ponendæ sunt, quod, ubi talis est possessor, qui fructus retineat, eæ cum ipsis fructibus compensentur. l. 7. §. fin. ff. sol. matrim. Vbi vero talis est possessor, à quo fructus repetuntur, semper illæ restituendæ sint. l. 51. fam. ercisc. l. 10. §. 9. mandat. Sive bonæ fidei sive malæ sive malæ fidei possessor eas fecerit 36. §. fin. de hæret. petit. Fructus enim non intelliguntur, nisi deductis prius impensis. d. l. 36. §. fin. de hæred. petit.

LXXXIII. Ex his facile diiudicatu est, quid dicendum sit, si forsan hæredes vasalli impensas ab eo in fructus colligendos factas deducere aut repetere velint, an ad eas deducendas, sive recuperandas jus habeant. Iura feudalitæ silent de hoc casu. Civile ergo hic adhibendū erit. Et cum vasallus rei feudalis possessor fructus, quorum gratiâ impensæ factæ sunt, retineat, ex regulâ paulò ante ex l. 7. §. fin. solut. matrim. exstructâ apparet, denegandum esse hæredibus ejus, jus deducendi vel repetendi fructuum impensas, nisi vasallus, qui multas impensas fructuum parandorum gratiâ erogavit, ante calendas Martias diem suum obierit. Quia enim regulariter totius tum anni fructus ad feudi dominum vel agnatos pertinent, 2. feud. 28. §. Has consequenter dicitur. & ibi. Andr. de Ifern. Bald Præposit. Matthæ. de Afflict. agnati & dominus cogentur hæredibus vasalli impensas fructuum gratiâ factas restituere, uti regula secunda à nobis allata satis demonstrat. Vasallus enim talis tum fuit possessor, ad quem fructus istius anni non pertinebant. Et tantum de impensis fructuum nomine factis.

LXXXIV. Impensæ verò ad perpetuam sive duraturam aliquamdiu utilitatem factæ dividuntur, l. 79. ff. de V. S. & l. 1. in princ. & tot. tit. ff. de impens. in res. dotal. fact. in necessarias, utiles, ac volu-

voluptuarias. Necessariæ impensæ sunt, quibus omissis, res aut peritura, aut deterior futura fuisset *d. l. 79. ff. de V. S.* Vel quæ habent in se necessitatem impendendi, uti describuntur, *in l. 1. § 1. ff. de impens. in res dotal. fact.* quæ tamen necessitas non ex possessore, qui eas facit, sed ex re ipsâ æstimatur, neque enim omnis possessor obligatus est ad impensas necessarias faciendas, *l. 38. de hered. petit.* Utiles impensæ dicuntur, quæ rem faciunt meliorem, *d. l. 79. de V. S.* Et de iis etiam agunt Feudistæ *2. feud. 8. §. è contrario 1. & 28. §. si vasallus.* Voluptuariæ denique impensæ sunt, quæ speciem duntaxat ornant, non etiam fructum augent, *d. l. 79. §. 7. ff. de impens. in res dotal. fact. l. 39. §. 1. de hered. petit.* Hæ interdum assumunt naturam utilium, si scilicet voluntate & mandato domini fiunt, *l. 3. §. 4. de in rem vers.* Quia verò tam impensæ necessariæ, quam utiles ac voluptuariæ in feudum tum à vasallis ipsis tum ab extraneis fieri possunt; videndum nunc erit, quænam ipsis dentur remedia, quibus impensas factas recuperare possunt. Et hæc erunt effectus debiti hujus feudalis, quos statim aggrediemur, modo illud breviter prius attigerimus, causam hujus introducti juris in eo potissimum verti, ne feudi successores cum eorum injuriâ, qui impensas utiliter in feudum fecerunt, locupletentur, *l. 14. ff. de condict. in deb. l. 206. ff. de R. I. c. locupletari 88. de R. I. in 6to.*

LXXXV. Nunc inoffenso pede ad ipsa remedia, quibus impensæ factæ repetuntur, transgredimur. Illa verò sunt triplicia, aut enim impensas deducimus hoc est rem in quam aliquid impensum est, jure exceptionis tamdiu retinemus, donec impensarum æstimatio præstetur: aut vero tollimus, re ipsâ salvâ manente, id quod impensum est, aut denique actione repetimus impensas factas. Primum videamus de iis, qui impensas necessarias in feudum fecerunt: illi aut sunt in possessione istius feudi, in quod aliquid impensum est, aut non sunt. Priori casu jure exceptionis tamdiu retinebunt feudum, donec impensarum æstimatio vel à successoribus vel à domino feudi præstita fuerit, *arg. l. 38. de hered. petit. l. 1. C. de R. V.* Et hæc impensarum deductio extenditur etiam ad eum casum, quando non ab ipso vasallo, sed etiam ab amico vasalli, contemplatione tamen ejus impensæ factæ fuerint.

Menoch. recuper. possess. remed. 15. n. 509. nec interest, siue totum feudum, siue tantummodo pars ejus ab interitu liberata sit, cum nō tantum partem feudi ab interitu revocatam, verum totum feudum jure exceptionis retinere licebit. Posteriori verò casu vassallus ejusq; hæredes actione repetere poterunt impensas factas, quæ non absimilis erit negotiorum gestorum actioni, arg. l. si ser- vos 25. de pignor. act. Schrad. de feud. part. 2. part. IX. principal. sect. 2. n. 95. Rosenthal. de feud. c. X. conclus. 43. n. 94. De jure abrasionis si- ve ablationis aut tollendi, ut hic prolixè quærat, incassum est, quia jus abrasionis non potest invenire locum, si id, quod impen- sum est, sine rei detrimento aut interitu tolli nequit, quod hic semper metuendum est.

LXXXVI. Restat, ut de modo, quo utiles impensæ recuperantur nunc etiam breviter loquamur. Et magnam nobis lucem affert text. 2. feud. 28. §. si vassallus. In eo enim paragrapho agitur de utilibus impensis in feudum factis, ut ex duplici istius §. exemplo apparet, postmodū statim subjunguntur duo remedia, quibus vassalli successoribus eas à domino recuperare licet. Al- terum est beneficium abrasionis, alterum exactio pretii melio- rationis. Vtrum autem horum vassalli usurpare possint, unicè à domini arbitrio ac voluntate dependet, d. text. 2. feud. 28. §. si vassallus. Quod si tamen dominus unum horum vassalli hæredibus permiserit, non ipsi integrum erit, mentem revocare, sed volun- tati semel declaratæ stare, nec latum unguem ab eâ discedere potest. Roland. à Vall. consil. 28. n. 30. Schrader. de feud. 2. part. ix. part. princ. sect. 2. n. 99. Præter duo jam enumerata juris feudalis remedia adhuc iis, qui impensas utiles fecerunt, retentionis jure uti licebit, arg. l. 5. C. de R. V. l. 38. ff. de hered. petit. l. 28. de pignor. act. Hic tamen amplius distinguendum est inter feudi possesso- rem, qui in bonâ, & eum, qui in malâ fide est constitutus. Illi solum tria hæc remedia ad repetendos sumtus utiles competunt, nisi dominus feudi sit pauper, aut impensæ tantæ sint, ut, si ex- solvi debeant, feudum ipsum vendendum sit, arg. l. 5. C. de R. V. l. 38 ff. de hered. pet. l. 20. §. 1. ff. de negot. gest. l. 25. ff. de pignor. action. Hic verò jus saltem tollendi eas, re ipsa salvâ manentè, indistin- ctè.

et habet, *d. l. 5. C. de R. V. & l. 37. ff. eod.* & si inseparabiles sunt, ne
 hoc quidē ipsi conceditur. Non tamen ad omnes impensas sim-
 pliciter consequendas dantur tria remedia feudi possessoribus
 in bonā fide constitutis, sed in tantum in quantum feudum fa-
 ctum fuerit melius, *arg. l. 38. de R. V. Anton. Negusant. de pignor.*
5. part. princ. 4. membr. n. 11. Tiraquel. de Retract. convent. part. 2.
§. 7. gloss. 1. n. 8. Schrader. de feud. 2. part. IX. part. princip. sect. 2. n. 100.
 Quod si vero plus pretio accesserit, atque ita melioratio impen-
 sas excedat, solummodo, quod impensum est, reddendum erit,
d. l. 38. Negusant. d. l. Iohan. Garf. de expens. & melior. cap. 24. n. 2.
 Melioratio autem durare debet, cum aestimatio melioramen-
 torum facienda sit secundum tempus restitutionis, non secun-
 dum illud tempus, quo facta sunt, *l. 58. de legat. 1. Menoch. recup.*
possess. remed. 15. n. 557.

LXXXVII. Voluptuarias impensas possessor feudi in
 bonā fide constitutus servat obiectā doli exceptione, si domi-
 nus tales factururus fuisset *l. 38 ff. de R. V.* Tum enim ipsius vo-
 luntate quodammodo factæ censentur, & induunt quasi natu-
 ram utilium impensarum *l. 3. §. 4. & 6. ff. de in rem vers.* Extra
 hunc casum tam bonæ quam malæ fidei possessor eas tantummo-
 dō tollit *l. 9. de impens. in res dotal. fact. l. 39. §. 1. ff. de hered. petit.*
 Hoc tamen sine feudi dispendio fieri, & præterea inde aliquid
 emolumenti abradenti accedere debet. Alias ne tolli quidem
 possunt.

LXXXVIII. Hactenus dictum fuit de remedijs, quibus
 impensæ tum necessariae, tum utiles ac voluptuariae repetun-
 tur, nunc etiam de iis agemus, quæ pro expensarum in feudi
 liberationem factarum restitutione competunt. Duplicia illa
 sunt vel retentio vel actio personalis, *arg. l. 33. l. 40. §. 1. de Con-*
dict. indeb. l. 8. l. 25. de pignor. act. l. 14. de except. dol. mal. l. 10. §. 1.
l. 43. ff. l. 16. & 18. C. de negot. gest. Retentio locum habet,
 quando vel totum feudum vel pars saltem illius, quod ab
 onere aliquo liberatum est, ad eos pervenit, qui impensas fece-
 runt, non prius si ex possessione feudi sive à vasallo sive ab agna-

tis aut domino feudi ejici poterunt, quàm impensæ in feudum factæ exsolutæ fuerint. Hic autem vocabulum possessionis late usurpatur, ita ut etiam tenutam simplicem five nudam detentionem denotet. Quod si agnatus, vel dominus feudi vi turbare possessorem in feudo velint, vel planè ex possessione cum vi ejicere moliuntur, videndum erit, utrum ii, qui feudum ab aliquo onere liberarunt, solo retentionis iure illud possideant, ut hoc appellatur *in l. 21. ff. ad SCtum Trebell.* five actiones solummodò personales habeant: an verò præter hoc in feudo jus possessionis ipsis constitutum sit. Priores, quia neque civilem neque naturalem feudi possessionem habent, sed nudam saltem detentionem, remedia possessoria tum ad retinendam, tum ad recuperandam possessionem attribuere sibi nequeunt *l. 3. §. 8. ff. uti possid. l. 1. §. 9. 22. & 23. l. ult. ff. de vi & vi arm.* Implicat enim contradictionem remedia possessoria alicui concedere, & tamen denegare ei possessionem. Posterioribus verò cum se in jure possessionis fundent, remedia possessoria, quibus eam tum conservare tum recuperare possunt, rectissimè concedimus. Prioribus tamen adhuc implorationem officij judicis supetesse arbitramur, quod extraordinarium & subsidiarium est remedium, & competit ad id, ut desinat adversarius turbare in possessione vel ut ablata feudi possessio restituatur ex *l. 27. de donat.* Menoch. *remed. retin. possess. ult. q. 1. n. 18. remed. recuper. possess. 1. q. 4. n. 64. & rem. 17. n. 2. 3. 4. & 21.*

LXXXIX. Quod actionem attinet, ea datur iis, qui non sunt in possessione feudi, quod ab onere aliquo liberarunt, ad repetendos sumtus eo nomine factos adversus quosvis feudi possessores, five illi sint agnati, five ipse dominus, five alius causam possidendi à domino habens *arg. l. 12. §. 9. l. 27. §. impendia. l. 56. §. sumtus fin. ff. mandat.* Est autem personalis, interdum ad conditionem certi, interdum ad mandati, interdum ad negotiorum gestorum actionem accedens. Conditionis certinaturam videtur assumere, si vasallus à tertio pecuniam ad debitum aliquod feudale persolvendum mutuò sumsit: hic tertius ille mutuò dans est creditor, vasallus mutuò accipiens debitoris vicem

vicem sustinet. Ad mandati actionem videtur accedere, si vasallus rogat amicum, ut feudale aliquod debitum suo nomine persolvat: nam vasallus est instar mandantis; amicus autem ille, qui rogatus est debitum persolvere, mandatarii personam præse fert. Denique actio nostra negotiorum gestorum actioni toties haud absimilis erit, quoties aliquis in scio vasallo vel domino feudum ab onere quodam liberat. Hic enim ignorante altero negotium gestum fuit, in quo forma specifica negotiorum gestionis juxta *l. 5. de O. & A.* consistit. Non verò demum in subsidium datur, sed absque ulla bonorum allodialium excusatione in quemvis feudi possessorem competit, quia actio est in rem scripta Bartholom. Camer. *ad l. Imperialem pag. 82. edit. Basileens.* neque hæredum sed feudi successorum res gesta est, inque eos solum utilitas sumtuum factorum redundat. Et sic etiam debiti hujus feudalis tractationem, prout institutum nostrum tulit, breviter pertexuimus.

X C. Tandem etiam ad tertiam debitorum feudalium classem referimus dotalitium, quod aliàs vocatur donarium, doarium, dotarium, seu vicilitium Germanicè, *Ein Leibgeding / Leibzucht / Leibguth / oder Wittthumb.* Richter. *de privileg. creditor. disput. 6. fol. 155.* Et per universam ferè Germaniam, inprimis verò in terras Saxonicas longissimo usu introductum, inque locum donationis propter nuptias surrogatum est Hartm. Pistor. *libr. 1. quest. 4. in princ.* Carpzov. *I. F. part. 2. Constit. 42. def. 2.* Struv. *Synops. Feudal. c. xiv. in exeg. thes. 9.* Definitur verò, quod sit ususfructus feudi, aut certus redditus ex feudo ob dotem illatam vel adhuc in feudum inferendam constituendus viduæ à feudi successoribus, licet maritus dotalitium non constituerit. Definitur primò per usum fructum, quia, uti ususfructus est servitus quædam personalis ad dies vitæ usufructuarii durans, ita etiam mulier non diutius dotalitio fruitur, quam ad dies vitæ, post mortem ipsius vel ad agnatos mariti, vel ad simultaneè investitos, vel etiam ad dominum, feudo post viduæ mortem aperto, revertitur. Carpzov. *def. 2. part. 2. constit. 42. n. 2.* Hartm. Pistor. *part. 1. quest. 4. n. 2.* Richter *de iur. & privileg. credit. disp. 6. p. 155.*
ad-

Additur in definitione, quod sit usufructus feudi, non quod in allodialibus bonis dotalitium constitui nequeat, largimur enim hoc lubenter tum Carpzovio in dict. *definit. 2. n. 2.* tum Richtero de *inrib. & privileg. creditor. pag. 155.* Verum potius, quod de dotalitio nobis nunc aliter agere non sit propositum, quàm quatenus aliquod debitum est feudale ab agnatis vel domino persolvendum ipsumque feudum afficiat. Nec porro ad dotalitium requiritur, ut ipsum feudum mulieri semper tradatur, sed sufficit, si ea successores feudi obligatos tenet ad certos redditus loco dotalitii quotannis persolvendos. Carpzov. *part. 2. constit. 42. def. 7. n. 2. & 3.* rectè ergo non solum per usufructum feudi, verum etiam per certum redditum ex eo præstandum dotalitium definivimus. Ob dotem vero illatam, aut adhuc post mariti mortem inferendam dotalitiū mulieri in feudo constituendum est, quod ita intelligitur, non quasi mulieri liceat, dotem marito non promissam post ejus mortem in maximam interdum agnatorum & domini fraudem persolvere, sed quod tum ipsi hoc liberum relinquatur, si marito dos promissa fuerit, neque tamen eo vivo persoluta. Adjiciuntur deinde in definitione nostrā tum personæ, quibus constituitur, tum quæ constituunt dotalitium. Quibus dotalitia constituuntur uno verbo viduæ sunt: constituentes verò personæ tum maritus est, tum feudi successores. Sed de personis tam constituentibus, quàm quibus constituitur dotalitium, paulò post prolixior differendi occasio dabitur. Prius tamen inquirendum erit in primam dotalitiorum originem.

XCI. Quæ ergo ex ipso jure Canonico defumi posse videtur. Mentio enim eorum fit tum in *c. ex parte X. de for. compet.* tum in *c. plerumq. X. de donat. inter vir. & uxor.* Vtrum verò quædā ejus vestigia in jure civili invenire liceat, admodum erit difficile ex *l. 3. C. de secund. nupt. & l. unic. C. si secund. nupt. mul.* quæ quidem in hunc finem à nonnullis adducuntur, pro certo affirmare. Lex quidem tertia *C. de secund. nupt.* mentionem facit rerum, in quibus mulier ad tempus vitæ usufructum habet, sed hic usufructus mulieri non constituitur in compensationem dotis, uti

uti in dotalitio fieri debet, sed ut rerum ex prioris mariti bonis perceptarum usumfructum solum habeat, nec eas in extraneas personas alienare possit. Ex lege verò unicâ *si secund. nupt. mul.* multo minus hoc demonstrari poterit. Vsumfructus quidem hic mulieri à marito relictus est, dicitur tamen, usumfructum illum, si mulier secundò nupserit, extinguì, cum dotalitium secundo matrimonio non perimatur, sed ad tempus vitæ mulieris duret, licet ipsa etiam aliquoties nubat. Et secundò omnium rerum usumfructus hic relictus est, non ratione habita dotis, in cuius compensationem relinquendus erat. Vix ergo ex hâc lege genuina dotalitii nota ostendetur. Tantum verò abest, ut aliqua ejus commemoratio in jure feudali existat, ut potius cum Doctoribus dicendum sit, nullibi illius in feudis mentionem fieri, & quicquid hujus postmodum invaluit, vel singulari cujuslibet loci & regionis, vel communi Germaniæ, maximè verò ditionum Saxonicarum consuetudini unicè adscribendum esse *Lehnrecht c. 56. ibique gloss. n. 9. Carpzov. l. F. part. 2. constit. 42. def. 2. n. 1. Jacob. Scultet. addit. ad Modest. Pistor. quest. 122. n. 111. Schurff. consil. 51. n. 2. & 3. Ioachim. à Beust. in tractat. de iur. connub. part. 3. c. 9. de dotalit. & quom. constit. deb.* Quamvis hodiè jus dotalitiorum nec in omnibus Saxonice regionibus solâ consuetudine nitatur, verum illæ, quas Electoratus complectitur, constitutione quâdam Electorali in dotalitiorum materia utantur, vid. *part. 2. constit. 42. de dot. & bon. illat. mulier.*

XCII. Quod si verò nunc pedem proferamus, & personas consideremus, tum quæ constituunt dotalitium, tum quibus constituitur, statim videmus, personas dotalitium constituentes esse, quæ neque naturâ neque lege rem suam alienare prohibentur, & ad quas lucrum dotis in feudum allatæ actu ipso redundat. Talis vero est 1. maritus 2. filius post mortem mariti. 3. agnati. 4. simultaneè investiti, si ad hos omnes feudum, in quod dos illata est, devolvatur 5. dominus feudi, quando feudum apertum ad ipsum redit. 6. qui jure expectativæ in feudum illatâ dote auctum succedunt. Hi ergo omnes sunt personæ dotalitium constituentes. Expositâ majori nostrâ statim

simul cernere licet, quinam dotalitium constituere nequeunt. *x.* qui naturâ aut lege rem suam alienare prohibentur, quales sunt minores, furiosi, prodigi *l. i. ff. de curat. furios. tot. tit. C. de curat. furios. l. 3. C. de in integr. restit.* Hic tamen distinguendum est, utrum usufructus in feudo loco dotalitii constituatur, an verò certus redditus pro eo quotannis præstandus promittatur. Prius non aliter fieri potest, quàm si præter curatoris consensum, etiam decretum magistratus interveniat, quia dotalitii constitutio sapit aliquam rei immobilis alienationem, quæ sine decreto magistratus efficaciter peragi nequit. Posterius verò solum curatoris consensum & auctoritatem exigit. Muti verò, & surdi, quia regulariter à feudi successionem arcantur *arg. i. feud. 8. §. mutus.* nec ipsi dotalitium constituent, nihil enim ex dote in feudum illatâ lucrabuntur, quod tamen in omni personâ dotalitium constituyente requirimus. Pariter nec ii ad dotalitii constitutionem obligati sunt, qui actu ipso lucrum dotis non percipiunt, uti sunt agnati, simultaneè investiti, ipse feudi dominus, & qui expectativam in feudo habent, si naturalem feudi possessionem nondum acquisiverint. Neque adversatur, quod penes dominum civilis feudi possessio remaneat, actu enim ipso lucrum dotis percipere debet, quod non prius fit, quam si aperto feudo, naturalis possessio ad eum revertatur. Præterea & hoc inde deducitur, quod non omnes agnati obstricti sint ad constituendum dotalitium, sed ii tantum, quibus, marito sine filiis mortuo, immediatè feudi successio defertur. Nec nobiles solum verum etiam ignobiles & plebei dotalitia constituunt, utrique enim feuda habere, atque ita etiam ad utrosque lucrum dotis pervenire potest. Facit huc etiam *glossa in Lehnerrecht c. 31. n. 8. vers. ist es ein Vnſer Coler. decis. 60. n. 17. & 18. Berlich. part. 2. conclus. 50. n. 8.* Et tantum de personis constituentibus.

XCIII. Personæ verò, quibus dotalitium constituitur, sunt uxores legitimæ, quæ dotem in feudum intulerunt, & optima hic videtur subesse ratio. Dotalitium enim constituitur in compensationem dotis, dos absque legitimo matrimonio nulla est. *§. penul. inst. de nupt.* Vbi ergo non adest matrimonium

ritè

rite contractum, ibi etiã nec dos adesse, multo minus aliquid in compensationem dotis constitui potest. Diximus uxoribus legitimis dotalitia constitui: dubitatio ergo non levis hic suboritur, quid dicendum sit, si fidelis cum infideli vel hæretica matrimonium ineat, an ipsi constitui debeat dotalitium: ubi primum videndum est, an tale matrimonium inter Christianos permittatur: quo perspecto, facile etiam de dotalitij constitutione aliquid determinandum erit. Et si ex jure naturæ & divino decisionem hujus rei petamus, neque Christiani prohibentur tale matrimonium contrahere, neque à contracto tenentur recedere. Ius enim naturæ in personis matrimonium contrahentibus nihil ferè amplius requirit, quam ut aptæ sint ad primum conjugalis societatis finem, qui in sobolis procreatione consistit, obtinendum, nec adeo inter se invicem inæquales existant, ut, si matrimonium ab iis ineatur, hoc vix sine læsione jurium alterius alicujus societatis fieri nequeat, uti accidit, si parentes cum liberis matrimonia ineant. Nihil autem horum fit in matrimoniis fidelium cum infidelibus quatenus talibus, contractis, naturæ ergo jus à tali mariti & uxoris conjunctione non abhorret. vid. Paul. Cypræ. *de iur. connub.* p. 1. c. 13. §. 77. n. 1. & seqq. Ioh. Kitzel. *Synops. matrim.* c. 3. *theorem.* 7. lit. A. Ius Divinum sequitur juris naturæ ductum, cum nulli hoc in sacrâ scripturâ universaliter prohibitum inveniatur, quin potius contraria hujus rei vestigia extent 1. Cor. 7. v. 12. Quod vero jus canonicum & civile attinet, illud tale matrimonium contrahendum esse prohibet, contractum vero non dissolvit, modo non inter scientes id actum fuerit, arg. c. decrevit. de Hæret in 6to. Hoc utrumque improbat. Excellent. Hahn. in observ. ad VVesenbec. de rit. nupt. n. 4. ad verb. Hoc tamen iure cum infidelibus. Iure igitur civili, quia nullum matrimonium inter fideles & infideles existere potest, frustra est, ut de constitutione dotalitii solliciti simus. Quia vero iure Canonico, quod in nostris consistoriis quoad causas matrimoniales ut plurimum sequimur, matrimonium inter fidem & infidem contractum haud dissolvitur, facile colligere est, nec dotalitii constitutionem eo jure prohibitam esse, modo

dos in mariti feudum ab infideli uxore illata fuerit. Hactenus tamen dicta non de iis personis intelligenda sunt, inter quas particularis quædam religionis diversitas intercedit, quemadmodum enim ea nuptias non impedit Ioachim. à Best. *de iur. connub. part. 2. c. 37.* ita etiam procul dubio dotalitium hic constitui benè potest, ex.gr. Pontificia aut Calviniana uxor rectè dotalitium exiget à marito Lutherano, vel ejus in feudum succedentibus agnatis, modò dotem ad illum attulerit. Quæcunque autem fœminæ vivunt extra matrimonium, vel licet in conjugio degant, nullam tamen dotem ad maritum attulerunt, illis dotalitiū constitui haud debet, uti sunt sponsæ & uxores indotatæ. Multo min⁹ concubinis, focariis, stupris, & omnibus aliis, quæ turpem quæstum ex illicitâ Venere quærunt, dotalitium constituendum erit. Præter id enim, quod hæ omnes extra societatem conjugalem vivant, talibus sese contaminant vitiis, quæ acerbitate pœnaram exterminanda potius, quàm conniventia quadam & impunitate fovenda sunt.

XCIV. Objectum dotalitiorum, quatenus hic considerantur, sunt feuda. Aut enim pars feudi mulieri in dotalitium conceditur; aut certi fructus ex feudo quotannis loco dotalitii ab agnatis persolvuntur. Si prius fit, sæpius tali feudo jura quædam inhære solent, qualis est jurisdictio inferior, superior, jus vestigalium, jus venandi, piscandi, jus forestarum & alia: quæri hic solet, an feudo in dotalitium dato, cui hæc jura inhærent, mulier tanquam usufructuaria iis uti queat. Et tres ponendi erunt casus. Primus est quando feudum cum omnibus suis juribus, quæcunque tandem illa sint, expressâ constituentium voluntate mulieri in dotalitium concedatur. Secundus est, quando feudum ita in dotalitium mulieri datur, ut in constitutione ejus nulla jurium feudo inhærentium mentio fiat. Tertius est, quando constituentēs personæ jura dotalitio inhærentia expressè sibi reservaverint. Primus casus omni dubitatione caret, cum jura hæc expressâ constituentium voluntate mulieribus concessa fuerint, mulier vero secundum hodiernam Germaniæ consuetudinem talia jura possidere, perque alias personas

nas administrare possit. Nec ultimus casus multum dubii habet, quia dotalitium in feudo abique istis juribus bene consistit, modo proventus ita sint comparati, ut dotem compensent. Ast secundus casus plus dubitationis affert, tutius tamen erit, mulieribus usum horum jurium denegare, quippe talia sunt, ad quorum translationem speciali aut expressâ concessione opus est. Faciunt huc, quæ Doctores habent de castro, civitate, pago aut simili in feudum concessio cui jurisdictio & alia jura inhærent. Knichen. *de sublim. territ. iur.* c. 278. n. 281. Rosenthal. c. 5. *conclus.* 6. Ruland. *de Commissar. part. 3. tit. 2. c. 17. n. 52.* Gail. 2. *observ.* 62. Struv. *in Syntagm. Iur. feudal.* c. 12. p. 195.

XCV. Præterea insignis differentia inter hos casus invenitur, si pars feudi loco dotalitij mulieri tradatur, vel quotannis certi redditus ex feudo in vicem ejus præstentur. Priori enim casu, si accidat, ut fortuito vel ob inopinatâ hostium depopulationem, vel vi tempestatis fructus pereant, aut ita imminuantur, ut solitam quantitatem non exæquent, damnum ad viduam solum spectat, nec quicquam agnati resarcire tenentur. Posteriori verò casu, cum certa feudi pars in locum dotalitii viduæ tradita non fuerit, ipsi feudi successores annuas præstationes semper viduæ exolvere obligati sunt, licet etiam ea pars feudi, unde alias redditus annui persolvi solent, vel hostium incursum aut alio casu insolito magnam jacturam fecerit. *arg. l. 12. de alim. & cibis. legat. l. 27. §. 2. in fin. de leg. 3.* Neque tamen dotalitium in annuis præstationibus constans per modum taxationis ad certos feudi fundos determinatum esse debet, aliàs enim & hic casus fortuiti mulieribus nocent. *arg. l. 5. de trit. leg. l. 39. §. 1. de contrah. emt. l. 8. §. 2. de leg. 2.*

XCVI. Forma dotalitij, de quo nunc agimus, non quod in rebus allodialibus constituitur, consistit in eo, ut ususfructus feudi, vel certus redditus ex feudo quotannis viduæ in dotis compensationem concedatur. Quatenus igitur in dotis compensationem hoc fit, eatenus est dotalitium, non si ex tenerrimo erga uxorem amore vel aliâ causâ mulieri hæc conferantur.

Sandrecht. lib. 3. artic. 75. ibiq. gloss. nov. sub lit. A. Rotichitz in

tractat. de dotalit. art. 1. rubric. de dot. & dotalit. n. 3. ibi. Denn das
Leibgeding soll gleich seyn. Hart. Pist. *libr. 1. quest. 4. in prin. & n. 1.*
Schneidvvin. inst. de heredit. quæ ab intest. defer. tit. de success. iur. Sa-
xon. inter marit. & uxor. n. 43. Richt. *diffut. 6. de iur. & priv. creditor.*
p. 135. Ex eo simul colligitur semper requiri dotem, ut dotalitium
constitui possit. Dos præterea in feudum conversa esse debet, nã
alias feudum hoc onere eximetur. An vero id ab uxore, & quo-
modo probari debeat, nunc amplius in disceptationem venit.
Et æquius, imò totius Germaniæ consuetudini consentaneũ est,
dicere, mulierem non obstrictam esse, ad amplius quid proban-
dum, quàm exsolutionem dotis marito factam esse. Ex eo enim
statim præsumptio promuliere nascitur, quasi dos reverã à mari-
to in feudum versa esset. Carpz. *de oner. feudal. dec. 1v. pos. 3. n. 12.*
Iacob. Scult. *ad Georg. Rotschütz. de dotalit. art. 1. n. 16.* Hartm. Pistor.
d. quest. 4. n. 10. quæ tamen ab agnatis contrariã probatione elidi
poterit. Carpz. *de oner. feud. dec. 1v. pos. 3. n. 16.* Si verò in rationem
hujus rei inquiramus, duplex præcipuè à Doctoribus affertur, al-
tera est, quod mariti pro lubitu de dote disponere, neq; facti sui
rationem mulieribus reddere soleant; altera est, quod verisimile
sit, maritos feuda possidentes dotem in nullum alium usum, quã
feudorum utilitatem insumissi. Idq; stabiliunt argumento eo-
rum, quæ Bartolus ac Baldus de mercatoribus & studiosis ex *leg.*
ult. C. de Senatufc. Maced. notent, eos semper præsumi pecuniam
mutuò datam vel in mercaturam vel in studia impendisse. Hoc
tamen non prætereundum erit, nihil fidei haberi nudæ confessio-
ni vel quitantiæ, ut loquuntur, à marito factæ. Videtur enim
hoc in fraudem agnatorum fieri, eaq; confessio conjugis blandi-
tiis à marito emendicata esse. Hartm. Pist. *d. quest. 4. n. 11.* Car-
pzo. *dec. 4. pos. 3. n. 17. 18. & 19.*

XCVII. Hactenus dictum fuit, quod dos ab uxore marito
allata, inq; feudum conversa esse debeat, ut dotalitium consti-
tuatur, sed, quid statuendum est? si marito ea non fuerit tradita;
distinctiones determinanda est, aut marito illa dos fuit pro-
missa, aut non fuit promissa. Si promissa fuit, post obitum ejus
mulieri integrum erit, aut promissam dotem retinere, aut eam
unã

una cum usuris offerre agnatit, ejusq; loco petere, ut ipsi in bonis feudalibus legitimum dotalitium constituatur. Sin verò nō promissa fuit, uxori haud licebit dotem offerre, inq; ejus compensationem exigere dotalitium, quia fraudem aliquam hoc faceret, & à muliere hæc omnia in præjudicium agnatorum fieri viderentur, quod permittendum haud erit. Rotschütz. *d. tract. de dotalit. art. 1. n. 13. ibi.* Daraus ergibt sich auch Schneidvvin. *Instit. de hered. quæ ab intest. tit. de Success. inter vir. & uxor. n. 45.* Joachim. à Beust. *de iur. connub. part. 3. cap. 10. col. 2.* Jacob. Scult. *in addit. ad Modest. Pistor. quest. 122. n. 120. 121. 122.*

XCIIIX. Quantitas porrò dotalitii legitima esse debet, quæ in terris Saxonis, imo etiam communi ferè Germaniæ consuetudine ratione ad dotem habitâ, plerumq; duplicatur, ut, si in quingentis florenis dos consistat, dotalitium mille florenorum in feudo uxori constituatur, unde quotannis quinquaginta florenos loco interesse percipiat. Schneidvvin. *d. loc. n. 44.* Hartm. Pist. *d. quest. 4. n. 1.* Joachim. à Beust. *de iur. connub. part. 3. c. 9. col. 2.* Richt. *de Success. ab intest. sect. IV. membr. 3. n. 2. & 3.* Maritus etiam dotalitium absq; domini & agnatorum consensu constituere potest, quia nullum exinde in ipsos damnum redundat; hi enim omnes, etiam si in vitâ mariti nullum dotalitium uxori concedatur, ad id constituendum post mortem ejus obligati sunt. Quod si maritus in constituendo dotalitio usitatum & legitimum modum exceßerit, tum distinguendum est, utrum agnatorum consensu hoc factum fuerit nec ne. Priori casu, quin agnati sive hæredes feudales indifferenter obligentur, ut in semel constituto dotalitio acquiescant, nulla dubitatio est. Hartm. Pistor. *part. 1. quest. 4. n. 6.* Carpz. *part. 2. constit. 42. def. 5.* Posteriori verò casu, nullum inde detrimentum ad agnatos proficiscitur, cum successores in feudo regulariter ex facto vasalli defuncti non teneantur, *1. feud. 8. §. hoc quoque 2. feud. 29. §. Titius*, eatenus tamen feudi successores ad præstandum dotalitium obstricti sunt, quatenus illud usitatum & legitimum modum non excedit Jacob. Scultet. *in addit. ad Modest. Pist. part. 3. quest. 122. n. 131.* Joachim. à Beust. *d. part. 3. c. 9. col. 2.* Quod tamen de filiis mariti dotalitium consti-

tuen-

truentis haud intelligendum est: illi enim semper ad præstationem
ejus obligati sunt, siue illud legitimum fuerit, siue usitatum & le-
gitimum modum excedat, quia factum parentum, quibus succe-
dunt, præstare tenentur. *l. 14. C. de R. V. l. 3. C. de reb. alien. non alie-
nand. Scultet. in addit. suis d. l. n. 135. in fin. Carpzov. part. 2.
constit. 42. def. 5. n. 8.*

XCIX. Antequam à formâ dotalitii abeamus non abs re
crit, breviter dispicere modos constituendi dotalitia, quia per
hos forma quasi introducitur. Definitum verò illud fuit non
tantum per usumfructum feudi, verum etiam per certum redditum
ex feudo præstandum: quando per usumfructum definitur est
species juris in re, quando verò per certum redditum ex feudo
præstandum, melius erit, pro obligatione aliquâ personali illud
venditare. Iam verò aliter constituuntur jura in re, aliter ob-
ligationes nascuntur; diversus igitur constituendi dotalitii mo-
dus erit, si ususfructus in feudo viduæ relinquatur, & si præsta-
tiones tantum annuæ loco dotalitii ex feudo persolvendæ sunt.
Consideremus breviter utrumque constituendi dotalitii mo-
dum. Et ut ab eo exordiar, quomodo dotalitium, quando est
ususfructus constituatur, sciendum hic est, jus viduæ ad exigen-
dum illud competens, vel immediatè ex lege aut moribus oriri,
vel ex facto hominis. Ex lege aut moribus hoc oritur, quando
dos allata est marito, vel saltem promissa, post ejus verò mor-
tem successoribus feudi oblata, ut in feudi utilitatem conver-
tatur, pro istâ autem dotis illatione, neque à marito vivo, ne-
que ejus in feudum successoribus viduæ dotalitium constitu-
tum sit, huic conditio vel ex moribus vel ex lege competit, pro-
ut jura vel scripta vel non scripta de dotalitiorum constitutio-
ne in provinciis quibusdam extant, quâ adversus successores
feudi agere potest ad dotalitium constituendum, & hoc casu jus
exigendi ejus immediatè ex lege videtur oriri, quia nullum hic
neque mariti neque feudi successorum factum intercessit, quo
sefe ad constituendum dotalitium obstrinxerunt.

C. Mediatè ad mulierem jus exigendi dotalitii facto
hominis pervenit. Hic vel judex, vel privatus est: officio ju-
dicis

dicis hoc fit, quando in iudicio disceptatur, an dotalitium constituendum sit nec ne, & sententia pro muliere lata fuerit. Ex hac enim rejudicata acquiritur mulieri jus ad rem & actio personalis, quâ convenire potest eos, adversus quos sententia prolata est, ad dotalitium constituendum, *arg. l. 3. in fin. C. de reb. cred.* In privato dotalitium constituente distinguendum est, inter promissionem, constitutionem in specie sic dictam, & acquisitionem. Promittitur à marito uxori dotalitium vel inter vivos, pactis dotalibus, in quibus dotalitii mentio fit, quæque in modum contractus ineuntur, ad quorum confirmationem numerus duorum vel trium testium sufficit, *arg. l. 12. ff. de test. l. 9. §. 1. C. eod.* Nobiliss. Hahn, in *observat. suis. ad VVesensbec. tit. de pact. dotal. n. 4. verb. quinque tamen testium presentium.* Berlich. *part. 2. conclus. 51. n. 12.* Vel ultimâ voluntate, quod itidem præcipuè de pactis dotalibus intelligendum est, quæ aliquid de dotalitio disponunt, inque eum finem sunt inita, ut valeant tanquam ultima voluntas. Ea autem ut subsistant, requiritur numerus quinque testium, *arg. l. fin. C. de donat. mort. caus. l. ult. C. de codicil.*

CI. Constituitur illud per traditionem, quæ fit vel à promittente marito, vel à successore ejus feudali, vocabulo successoris latè sumto, ita, ut quosvis in feudum successores comprehendat, ad quos dotis illatæ commodum, & per consequens dotalitii constituendi onus derivatur. Dupliciter autem fieri potest vel verè vel fictè. Verè inductione in fundum feudalem, in quo dotalitium constituendum est; ita enim rerum immobilium traditio propriè peragitur, *l. 3. §. 1. & 3. l. 16. §. fin. de acquir. vel amit. possess.* Fictè 1. si fundus loco dotalitii promissus ex turri vel alio edito loco demonstretur, feudique successores dicant, se tradere ejus possessionem viduæ, *arg. l. 18. §. 2. de acquir. vel amitt. possess.* 2. Si signa loco rei monstratæ tradantur, ex. gr. claves castri in dotalitium promissi, licet ipsa vidua in castrum non inducatnr, *arg. l. 74. de Contrah. emt. l. 1. §. si iusserim, de acquir. vel amitt. possess. l. 9. §. 6. de A. R. D.* 3. Si quis jubeatur apprehendere possessionem, *arg. l. 51. de ac-*

L

quir.

quir. vel amitt. possess. l. 12. de vi & vi armat. 2. feud. 33. princ. & aliis modis.

CII. Acquiritur demum dotalitium à vidua, quando ipsa actualem ejus possessionem nanciscitur, eamque secundum constitutionem Electoralem, 33. part. 3. mortuo marito post trigessimum diem propria autoritate apprehendere potest. An verò in aliis Germaniæ regionibus, ubi jus Saxonicum Electorale non viget, idem observetur, forsan determinatu haud facile erit. Nobis tamen potius jus commune sequendum videtur, quod semper ad consequendam rei usufructuariæ possessionem factum hominis requirit, *l. 3. de Vsufr.* nisi forsan mulier possessionem vel detentionem rei in dotalitium datæ jam tum habeat; tunc enim patientia successorum feudalium æquivaleret veræ vel quasi traditioni, nec facto aliquo positivo opus erit.

CIII. Quando verò annuæ præstationes sive redditus loco dotalitii à marito vel successoribus feudi constituuntur. Hoc iterum vel fit immediatè ex lege vel facto hominis. Lex immediatè obligat feudi successores ad legitimam reddituum quantitatem quotannis viduæ ex feudo persolvendam, quando dos illata, vel saltem feudi successoribus post mariti mortem ab uxore oblata est, nec ulla conventio tam inter uxorem & maritum quàm successores feudales de iis loco dotalitii præstandis intercessit. Facto hominis hoc fit, quando vel judex condemnat feudi successores ad annuos redditus præstandus, vel uxor cum marito aut feudi successoribus conventionem init de annuâ eorundem præstatione. Conventio verò illa fit pactis dotalibus, quæ vel sunt instar contractus, vel induunt naturam ultimæ alicujus voluntatis, *arg. d. l. 12. ff. de test. l. 9. §. 1. C. cod. l. fin. C. de codicil. l. fin. C. de donat. mort. caus. fact.*

CIV. Ut tandem ad effectus dotalitiorum progrediamur, triplices illi præcipuè sunt 1. jura ipsa, quæ mulieribus in dotalitiis acquiruntur 2. onera, quibus ob ea uxores premuntur 3. actiones si-
ve legum remedia, quibus jus suum tueri poterunt. Jura vel sunt
fingu-

singularia, vel omni usufructuario communia. Singulare est 1. quod mulier jure Saxonico tum hypothecam tacitam, tum jus prælationis ratione dotalitii in bonis feudalibus habeat. *SandR. lib. 1. art. 11. EhnR. art. 31. gloss. ad art. 22. col. 4. Weichbild. Richter. de jur. & priv. cred. disp. 6. sect. 1. fol. 159. in Novell. Elector. const. part. 1. const. 28. in princ. verb. jedoch. ibique Daniel Moller. n. 61.* Ratio hujus rei est, quod dotalitium surrogetur in locum dotis: quæ igitur jura mulieribus ratione dotium in feudis competunt, eadem & ipsis concedenda erunt, si dotium loco, dotalitia acceperunt, nec pugnat cum hoc, quod in feudis nulla detur hypotheca tacita, quia illud ordinarium tantum est, & jure communi ita obtinet, Jus Electorale vero etiam tacitam hypothecam in feudis admittit. *Constit. Elector. 25. in fin. part. 2. ordin. process. judic. tit. 45. §. jedoch wo sichs. & §. seq. Daniel Moller. ad dict. constit. 28. n. 33.* Iis verò in regionibus, ubi jus Electorale Saxonicum non viget, licet tacitam hypothecam in feudis non admittamus, forsitan tamen jus prælationis mulieribus ratione dotalitiorum in feudis competere, rectè dicimus 2. marito non licet rem, in quâ uxori dotalitium constitutum est, vendere donare, vel alias alienare. *Gloss. in SandR. lib. 1. art. 44. arg. princ. Instit. quib. alien. lic. vel non l. 4. ff. de fund. dotal. l. unic. §. pen. C. de rei uxori. act. l. 1. C. de fund. dotal. Authent. sive à me C. ad Senatusc. Vellei.* tum quia dotalitium in compensationem dotis, tam quia in locum donationis propter nuptias constituitur, & hoc tam jure Saxonico, quam communi observatur, uti adducti textus satis probant. Rectè vero illud jus singulare à nobis appellatur, quia alias per constitutionem ususfructus domino non eripitur libertas proprietatem rei alienandi, ut apparet *ex l. 17. §. 2. ff. de Vsufr. l. 2. C. eod.*

C V. Quod verò attinet jura omni fructuario communia, illa consistunt tum in perceptione fructuum, tum in naturali rei usufructuariæ possessione. In perceptione fructuum tria consideranda sunt 1. quid nomine eorum veniat. 2. unde ij percipiantur 3. quomodo & quando hoc fieri debeat. Et (1) per fructus hic nihil aliud intelligitur, quam omne id, quod ex re in dotalitium datâ, salvâ ejus substantiâ, percipi potest, sive igitur ad usum, sive ad fructum, sive ad voluptatem spectet perinde erit *l. 9. §. 5. ff. de Vsufr. l. 4. §. 2. l. 6. §. 6. ff. si serv. vindic.* Non igitur hic tantum naturales

verum etiam industriales & civiles fructus mulieri decerpere licebit. *arg. l. 9. princ. & §. 1. l. 12. §. 8. l. 58. de Vsufr.* Quin si rei in dotalitium datae ususfructus consistat tantum in civilibus fructibus, non eo nomine mulier ab horum perceptione prohiberi poterit *l. 7. §. 1. ff. de Vsufr.* cum omne emolumentum ac commodum alicujus rei per vocabulum fructus comprehendatur. Hic statim ardua occurrat quaestio, si res alicui in dotalitium concedatur, cui jus aliquod adhæret, quod secundum hodiernam consuetudinem non ad dominum rei, sed ad regalia ordinariè spectet, quale est jus venandi, jurisdictio superior, siue merum imperium, jus forestæ, jus vectigalium, jus salinarum, argenti fodinæ & alia, utrum simul hæc jura in dotalitium concessa videantur, an verò singulari concessione opus sit. Si jus civile hic sequi velimus, nulla hæc de re dubitatio suboretur, modo jurisditionem & jus vectigalium excipiamus. Expresse enim jam commemorata jura maximâ ex parte annumerantur fructibus fundorum. *l. 9. §. 2. 3. 5. l. 13. §. 5. l. 62. ff. de Vsufr. l. 7. §. 13. & 14. Solut. Matrim.* Verum hæc longè aliter se habent juxta hodiernos mores. Quædam enim res, quæ olim ad fructum fundi pertinuerunt, exemptæ sunt ex eo numero & posteriori ævo ad regalia coeperunt transferri: quædam verò, quæ olim nunquam in usum fructum concedi poterant, quia nullum earum propriè commercium erat, ita pristinam naturam amiserunt, ut jam aptæ inveniantur ad usumfructum in iis constituendum. Prioris generis sunt jura venandi, piscandi, salinarum, fructus fodinarum. Posterioris verò generis sunt, jurisdictio inferior, superior, jus vectigalium, sed quomodo dignoscendum sit, an hæc jura ad fructus dotalitiorum pertineant, facile apparebit, modò ea recolantur, quæ thes. 90. allata fuerunt.

C V I. Percipiuntur 2. fructus ex re in dotalitium datâ. Hæc enim ita comparata esse debet, ut fructus inde hauriri possint. Quod etiam extenditur ad id, quod rei post dotalitium constitutum accedit, v. g. si fundo in dotalitium dato per alluvionem aliquid adjiciatur *arg. l. 9. §. 4. de Vsufr.* quin & mulier earum rerum usumfructum habere censetur, quæ rei fructuariæ causâ paratæ sunt, cujusmodi sunt instrumenta fundi *l. 9. §. fin. ff. de Vsufr. l. 15. §. 6. eod.* Tertium est, quod circa fructuum perceptionem in considerationem venit,

venit, quomodo & quando jî percipiuntur. Fructus ergo ita percipi debent, ut substantia rei in dotalitium datæ salva maneat. Eo verò tempore percipiendi sunt, quod fructuum perceptioni à naturâ & communi hominum suffragio destinatum est. Sæpius autem hic controversi solet, ad quem fructus ultimi anni pertineant, utrum ad successores feudi, an verò ad mulieris hæredes. Distinguendum hic primum est inter fructus ultimi anni naturales, & civiles. Illi vel percepti sunt à muliere, vel non §. 36. de R. D. Perceptos ea ad hæredes transmittit, sive illi naturales sunt in speciè sic dicti, sive industriales l. 13. quib. mod. usufr. vel us. amit. Percepti autem fructus dicuntur, qui separati sunt, sive ipsa mulier eos separaverit, sive alius ejus nomine causam & titulum ab ipsâ habens d. l. 13. l. 28. ff. de Usur. l. 78. ff. de R. V. Separati verò ab alio non fructuariæ nomine verb. caus. à fure pertinent ad proprietarium l. 12. §. 5. de Usufr. similiter si casu deciderint l. 13. quib. mod. Usufr. vel us. amitt. quia hi propriè non sunt percepti: Contra nondum percepti *unaufgehobene Früchte*. ad feudi successores pertinebunt arg. l. 44. de R. V. Cujusmodi sunt 1. ab alio quàm muliere usufructuariâ separati. 2. pendentes noch stehende Früchte. 3. sati & occati l. 58. ff. de usufr. so gesätet und beegdet. Jure Saxonico in fructibus industrialibus, qui culturâ proveniunt, aliud obtinet, ita, ut si ager satus & rastris sub actus fuerit, fructus post mulieris mortem ad ipsius hæredes transmittantur, quia hic solius culturæ ratio habetur non respiciendo ad id, utrû à fructuario percepti fuerint nec ne Landt R. libr. 3. arti. 76. & 77.

CVII. In fructibus civilibus, quales sunt, usuræ, pensiones, census ac redditus, jährliche gefälle distinguendum est, inter eos, qui per menses, diesque singulos percipiuntur, & eos, qui certo anni tempore colliguntur. Priores, licet dies solvendi vivente muliere non advenerit, pro ratâ temporis adhæredes uxoris pertinent l. 26. de Usufr. arg. l. 58. eod. Posteriores verò, uti sunt pensiones pro agrorum redditibus debitæ, non aliter fiunt uxoris hæredum, quàm si à colono percepti fuerint, licet etiam usufructus ante tempus quo pensio debebatur, finitus sit l. 58. de Usufr. Iohan. de l. Castell. de Usufr. c. 77. n. 20. & seqq. Mart. Monter. à Cueva dec. regn. Arrag. 17. n. 11. & seqq. Perez. C. h. i. Quod si verò à colono nondum percepti sunt, nihil perveniet ad uxoris usufructuariæ hæredes Castell. d. c. n.

20. Præterea mulieri licet, jus illud reale fructus ex dotalitio perci-
piendi vel pro parte vel in totum per cessionem, locationem, oppi-
gnorationem, venditionem transferre in extraneum *l. 11. §. 2. de*
pignor. l. 8. pr. de reb. autor. ind. possid. l. 12. §. 2. l. 38. l. 39. l. 67. de
Usufr. l. 66. ff. de iur. dot. non vero jus personale, quod ossibus mu-
lieribus tanquam usufructuariæ inhæret *§. fin. inst. de Usufr.* adeoq;
mulier usufructuaria manet, quousque vixit, & eâ mortuâ, desinit
cessionarius percipere commoditatem utendi fruendi, quippe so-
luto jure datoris, solvitur accipientis *l. 31. ff. de pignor.* Et licet mu-
liere mortuâ commoditas percipiendi fructus in personâ cessiona-
rij finiatur, exinde tamen non statim inferre licet, ergo cessio, ven-
ditio, oppignoratio, locatio nulla est. Nam cessio juris realis hic
valet, ita, ut vi hujus cessionis emtor, aut cui jus hoc percipiendi fru-
ctus traditum est, commoditate illâ uti possit, donec mulier usu-
fructuaria diem obeat, tum enim per consequentiam jus hoc in ces-
sionario tollitur, *arg. d. l. 31.* Rem hanc optimè illustrant duo re-
sponsa Facult. Jurid. Helmstad. à Nobiliss. Hahn, in *observ. theoret.*
practic. ad VV. senbec. tit. quib. mod. ususfr. vel us. amitt. n. V. addu-
cta. Sequitur naturalis possessio, per quam non intelligimus juris,
sed rei in dotalitium datæ possessionem *l. 12. pr. de acquir. vel amitt.*
possess. Jacob. Menoch. de recup. possess. remed. 1. n. 74.

CIIX. Nunc etiam ad onerata tanquam secundum dotaliti-
orum effectum nos conferamus. Primum igitur mulieres tenen-
tur præstare dolum & omnem culpam, tum quod omnes rei utilita-
tes percipiant *arg. l. 7. pr. & §. 2. de usufr.* debet ergo exemplo com-
modatarii omnem culpam in se suscipere *arg. l. 5. §. 2. ff. commod.* tum
quod instar alicujus usufructuarii omnem rei curam suscipiant *l. 1.*
§. fin. Usufruct. quemadm. cav. & custodiam præstare teneantur l.
2. cod. secundo incumbit iis, rem in dotalitium datam sartam tectam
conservare, modò impensæ ad id requirantur modicæ, nec res ca-
su vel vetustate perierit. Huc pertinet modica ædium resectio *l. 7.*
§. 2. ff. l. 7. C. de Usufr. arborum in demortuarum locum substitu-
tio *l. 7. §. 3. ff. hic.* item si capita demortua vel inutilia gregis aut ar-
menti ex agnatis suppleantur *§. 38. de R. D. l. 68. §. 2. h. t.* Contra
vero, si res vetustate deterior reddita sit, vel etiam vi tempestatis e-
versa, aut magni sumtus ad ejus conservationem requirantur, nihil
horum

horum à muliere præstabitur *l. 65. §. 1. l. 59. pr. l. 7. §. 2. h. t. l. 7. C. ead.*
Et si forsan plus quam debebat, à muliere erogatum est, poterit ab ea
repeti, tuendo sese vel in possessione dotalitii doli exceptione, vel si
possessionem amiserit, actione negotiorum gestorum institutâ *arg.*
l. 7. C. de Usufr. l. 9. de A.R.D. l. 88. & 60. de leg. 1. l. 16. C. de R. V.

CIX. Mulier 3, collectas, tributa, census & alia onera do-
talitio imposita ex eo præstare & solvere tenetur *arg. l. 7. §. hæcenus*
2. l. 27. §. 3. ff. de Usufr. l. 27. ff. de us. & usufr. legat. Zobel. part. 2. dif-
fer. 50. n. 7, 8. & seq. Georg. à Rotschitz. tract. de dotalit. art. 8. n. 20.
ib. von den Leibgeding müssen die Frauen geben. Hartm. Pift. observ.
5. n. 1. & seq. per tot. Quod regulariter obtinet, si in re, ut vocant, al-
lodiali dotalitium constitutum fuerit; sin verò feudum in dotalitium
datum est, distinctione res determinanda erit. Aut enim collectæ
& tributa ordinaria imponuntur, aut verò extraordinaria, id est,
quorum exactionem publica calamitas & extremum Reipubl. di-
scrimen injungit. Priora, quemadmodum omne feudum ab iis im-
munitatem habet, ita nec à muliere, cui in feudo dotalitium consti-
tutum est, jure exigì poterunt. Posteriora, quia ab iis etiam vasallis
non eximuntur, nec mulier rem feudalem in dotalitium habens,
detrectare poterit. *Berlich. part. 2. conclus. 50. n. 71. 4.* Eadem, rati-
one feudi, in quo dotalitium constitutum est, servitia militaria do-
mino præstare debet. Cum verò ipsa minus apta sit istis obeundis,
non obligata quidem est, dominum in propriâ personâ sequi, nihi-
lo tamen minus tenetur exolvere collectas militares, *Heerstewer* / ut
servitia domino per alium exhiberi possint. *Georg. Rotschitz de*
dotalit. art. 8. n. 20. vers. Aber die Heersfahrten & vers. seq. Berlich. part.
2. conclus. 50. n. 72.

CX. Ad onera licet non ita propriè referimus 5. quod
mulier de utendo fruendo salvâ rerum substantiâ, cautionem præ-
stare teneatur. *Johan Koppen. decis. 33. n. 12. Anton. Hering. de Fi-*
deiuss. c. 6. n. 229. & seq. Carpzov. part. 2. const. 42. def. 7. Unicuique
enim usufructuario incumbit, cavere proprietario vel hæredi ejus,
se usum boni viri arbitrato, & finito usufructu possessionem do-
mino redditurum esse. *l. 1. & tot. tit. ff. Usufructuar. quemadm. cav.*
Gail. libr. 2. observ. 1. 4. n. 16. Cum verò mulier ratione dotalitii sit
quasi

quasi usufructuaria, quid est, cur eam ab hoc onere liberemus. Illa autem cautio fit à muliere vel per fidejussores, vel si eorum copia non datur, perpignora, vel, si & hæc propter inopiam deficient, per juramentum, modo mulier bonæ vitæ sit, nec luxui indulgeat: alias, ne dotalitium amittat, optimè ei consuletur, si agnatis illud restituat, iique quotannis fructus ex eo provenientes persolvant, detracto prius laborum præmio, & sumtibus, quos in fructus colligendos, & agrorum culturam impenderunt. Faciunt huc, quæ Magnif. Dn. Hahn, habet *in observat. ad Vvesenbec. tit. Vsufr. quemadm. cav. n. 11. verb. cogendus. in fin. & ab eo allegat. Mynsing. 6. observ. 48. n. 8.*

CXI. Ex paulo ante dictis sequitur 6. quod mulier ratione dotalitii ad inventarii confectionem obligata sit, ut possit tempore restitutionis apparere. quid acciperit, quid restituendum sit, an & quatenus rem fecerit pejorem, nam alias æstimatio damni & interesse ægrè & vix absque iniquitate instituetur. Carpzov. *part. 2. const. 42. def. 8.* Andr. Rauchbar. *part. 1. quest. 30. n. 32.* Accedit, quod Doctores dicant, inventarium, esse necessarium antecedens ad cautionem præstandam Roland. à Valle. *in tract. de Confect. Inventar. quest. 36. n. 7.* & quod unicuique ad rei alicujus restitutionem obligato, ordinariè conficiendi inventarii necessitas incumbat. Carpzov. *d. l. Rauchbar. d. quest. 30. n. 30.*

CXII. Tertijs effectus dotalitii sunt remedia sive actiones, quibus uxor jus suum persequitur. Illæ verò vel oriuntur immediate ex lege, vel promissione factâ, vel denique ex acquisito dotalitio. Lex, quæ actionem dat, aut est scripta, aut non est scripta: si scripta est, uti in Electoratu Saxonix. *part. 2. const. 42.* condictio ex lege: si non scripta, quemadmodum in cæteris plerisque Germanix regionibus obtinet, condictio ex moribus oritur. Tum verò hæ actiones locum habent, quando dotalitium nondum promissum est, adque id competunt, ut à successoribus feudi in dotis compensationem illud constituatur. Porro promissio dotalitii in pactis dotalibus vel per conventionem simplicem & actum inter vivos facta est, vel per modum ultimæ voluntatis. Priori casu, datur uxori condictio ex moribus, quæ hodiernâ consuetudine efficax est, ut adversus feudi successores ad dotalitium constituendum institui possit. Postea

Posteriori verò casu, si promissio dotalitii facta est per modum ultimæ voluntatis, est instar legatarii, cui in re aliquâ ususfructus relictus fuit, eique præcipue tum datur actio ex testamento adversus feudi successores ad consequendum dotalitium ultimâ voluntate relictum *arg. § 5. Inst. de oblig. q. quas. ex contr.* Verum enumeratæ jam actiones tam locum habent, si ususfructus in feudo promissus est, quam si certus redditus loco dotalitii à feudi successoribus exiguntur. Nunc ad ea remedia transgrediamur, quæ dotalitio, quando solum est ususfructus feudi & jus aliquod reale, propria sunt.

CXIII. Primum post mariti mortem uxori secundum jus Saxonieum præterlapsis triginta diebus propriâ autoritate dotalitium apprehendere licet *part. 3. Constit. Elector. 33. & ibi Carpzov. def. 1.* quod forsan iis in locis, ubi jus illud exulat, secus erit, nec sine traditione à feudi successore factâ dotalitium consistet *arg. l. 3. ff. de Vsufr.* Dotalitio jam acquisito, quia mulieres in eo naturalem possessionem & jus in re habent, competunt ijs tam possessoria, quam petitoria remedia. Possessoria vel ad retinendam dotalitij possessionem, vel ad recuperandam: ad retinendam possessionem, interdictum, uti possidetis, quando jus possessionis obscurum ipsi redditur, ut loquitur Glossa in l. 13. *Quod met. caus.* Germanicè, wenn die Witwe in ihren Leibgedinge beeinträchtigt wird / oder wenn derselben ein eingriff darinnen geschieht. Quod etiam nudâ diffamatione fieri potest, si verb. grat. quis dicat, feudum jure dotalitij ad ipsam non pertinere. *arg. l. 3. §. Hoc interdictum. ff. uti possid. & arg. l. 11. ff. de vi & vi arm.* Andr. Clud. *libr. rerum quotidian. c. 8. sect. 2. n. 63. 64. & seqq.* Ad recuperandam possessionem dotalitij ex jure civili uxori datur interdictum de vi & vi armatâ, quod intendere potest intra annum adversus eum, qui vi illam dejecit: ex jure canonico remedium quod in c. *sape contingit Extr. de restitut. spoliat.* habetur, denique amplissimum illud remedium canonis *Redintegranda 3. quest. 1.* Quod omnibus mulieribus vim passis de re etiam mobili & quovis modo ablatâ in perpetuum adversus quemlibet possessorem etiam bonæ fidei competit.

CXIV. Petitorium judicium unum cum primis est, actio
M scilicet

scilicet confessoria, quā uxor siue vidua usum fructum dotalitii sibi velut suum asserit, ita, ut liberè eo uti possit, eoq̃ue nomine præstatio interesse reus caveat, se & successores in futurum eam in fructuum perceptione non impedituros esse, arg. l. 5. princ. §. 7. si ususfruct. petet. l. 7. l. 12. si serv. vind. Datur autem mulieri, etiam si possideat dotalitium, modo in percipiendo usufructu impediatur arg. l. 5. §. ult. si ususfr. petet. siue etiam impedimentum injiciatur ab agnatis vel domino feudi siue ab alio arg. l. 5. §. ult. si ususfruct. petet. l. 5. §. 2. ibid. l. 60. princ. de usufr. Quin & vindicare potest servitutem à vicino prædio fundo debitam, in quo dotalitium constitutum est l. 5. §. 1. si ususfr. petet. & novum opus nunciare, si in dotalitio aliquid ædificetur. arg. l. 1. §. ult. de nov. oper. nunc.

CXIV. De modis amittendi dotalitii restat tandem, ut breviter aliquid adjiciamus. Commodè illi dividuntur, vel ut omni fructuario sunt communes, vel ut tantum in dotalitii amissione obtinent. Modi amittendi dotalitii, quatenus omni fructuario sunt communes 1. est mors uxoris §. ult. inst. de usufr. l. 12. l. pen. l. ult. Cod. eod. §. 3. ff. quib. mod. usufr. amitt. ratio hujus rei duplex affertur: altera est quod mulier personale jus in dotalitio habeat; altera quod alias seudum agnatis & domino inutile redderetur 2. si mulier inter præsentis decennio, inter absentes vicennio, dotalitio non usa sit §. fin. Inst. de Usufr. l. 38. ff. eod. l. penult. C. eod. l. 78. §. 2. de iur. dot. l. 25. ff. quib. mod. usufr. vel us. amit. Quod si verò pro parte tantum utatur fruatur, pro parte vero non; pro eâ parte dotalitium retinebitur, pro quâ parte eo usa fuit. l. 14. ff. quib. mod. usufr. vel us. amit. Tum verò mulier dicitur dotalitio non uti, si neque ipsa, neque per alium veluti conductorem usum fructum exerceat l. 38. 40. de Usufr. quia hic merces vicem usufructus sustinet 3. consolidatione, si ex. gr. mulier usum fructum agnatis cedat, tum enim usufructus quasi cum dominio utili in personis agnatorum confunditur. l. 17. ff. quib. mod. usufr. amitt. l. 27. eod. 4. Rei interitu vel mutatione, quod de totali, ut ita loquar, rei interitu intelligendum est, vel si integra rei forma mutatur, §. 3. inst. h. t. l. 5. §. 2. l. 10. pr. §.

§. 1. *quib. mod. usufr. amitt. l. 30. eod.* Modi proprii sunt. 1. si mulier adulterium committat, si vivo adhuc marito, si post mortem ejus. 2. si perduellis fiat, 3. si marito struat insidias. 4. si in scio marito cum extraneis viris in balneum eat. 5. si extra domum noctu vagetur, nisi à marito ejecta fuerit. 6. si luxuriosè & inhonestè vivat cum aliis. 7. si adscriptitios dotalitii fuget. 8. si arbores fructiferas succidat. 9. si dotalitium alienet, nam usufructuarius non amittit eam ob causam usum fructum, sed nihil agit, mulier verò dotalitium ob eam causam perdit. *Landrecht. libr. 1. art. 21. & gloss. daß vierte ist &c.* ubi omnes hi modi enumerantur *Georg. Rotschitz de dotalit. art. 5. Beust. tract. de iur. connub. part. 3. c. 11. sub fin. Nicol Boër. dec. 338. n. 1. & seqq. Berlich. part. 2. conclus. 50. a. n. 85. usque ad fin.* Et sic etiam tertiam debitorum feudalium classem pro instituto nostro satis perlustravimus. Intra hos igitur limites præsens dissertatio circumscribenda est; animus quidem erat, subnectere nonnulla de concursu creditorum in debitis feudalibus, ne tamen intempestivâ prolixitate benevolis lectoribus fastidium creem, supersedebo hâc vice illi negotio, Divino Numini immortales gratias agens, quod vires integras ad hosce labores perficiendos benignè suppeditare voluerit. Benevolus lector improvisos & varios typographi errores, qui per temporis angustiam accurate emendari haud potuerunt amice interpretabitur.

F I N I S.

Eichel, Johannes

Disp. inaug. de debitis feudalibus

Helmestadium 1665

4 Diss. 3154,15

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10957167-7

VD17 1:005433T